

การประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

สารนิพนธ์
ของ
ทวีศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2551

การประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

สารนิพนธ์
ของ
ทวีศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

บทคัดย่อ
ของ
ทวิศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2551

ทวีศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์. (2551). การประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา. สารนิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: อาจารย์ ดร.จากรุวรรณ พลอยดวงรัตน์.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินการดำเนินงานโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนใน 5 ด้านคือ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) และด้านผลกระทบ (Impact) 2) เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ครูผู้สอนจำนวน 114 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง และนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 338 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 72 ข้อ สถิติที่ใช้ได้แก่ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูผู้สอน ต่อโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านบริบท (Context) หลักการวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน มีความเหมาะสมในระดับมาก

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ มีความเพียงพออยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านกระบวนการ (Process) กระบวนการดำเนินงาน การจัดกิจกรรม การพัฒนาบุคลากร และการติดตามประเมินผล มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านผลผลิต (Product) ความคิดเห็นของครูต่อการพัฒนาวิสัยทัศน์ของนักเรียน อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านผลกระทบ (Impact) ครูมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาวิสัยทัศน์ของนักเรียน อยู่ในระดับมาก

2. ความคิดเห็นของนักเรียน ต่อการพัฒนาวิสัยทัศน์ของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ด้านผลผลิต (Product) โดยภาพรวมนักเรียนมีวิสัยทัศน์ในสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก

AN EVALUATION OF STUDENTS' DISCIPLINARY DEVELOPMENT PROJECT AT
WATRAIKHINGWITTAYA SCHOOL

AN ABSTRACT
BY
TAWEESAK ARIYAWATWONG

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

May 2008

Taweesak Ariyawatwong .(2008) *.An Evaluation of Students' Disciplinary Development Project at Watraikhingwittaya School*. Master's Project , M.Ed. (Education Administration). Bangkok : Graduate School , Srinakharinwirot University. Project Advisor. Dr.Jaruwan Ploydaungrat.

The purposes of this study were 1) to evaluate the students' disciplinary development project at Watraikhingwittaya School according to the opinions of teacher in 5 sides .They were context , input , process , product and impact . 2) to propose the ways to develop student's disciplinary at Watraikhingwittaya School.

The samples of this study were 2 groups of 114 teachers from purposive random sampling and 338 students of the third and fourth level from stratified random sampling The 72 questionnaires of five rating scales were used as the instrument of this study. The statistical techniques employed were percentage, arithmetic mean and standard deviation.

The research results summarize were as follows

1) The opinions of teachers towards the evaluation of students' disciplinary development project at Watraikhingwittaya School were totally found at the upper level in all 5 sides. as follows.

1.1 The evaluation context finding about the objective and goal of the evaluate of students' disciplinary development project were totally suitable at the upper level.

1.2 The evaluation input finding about the man , materials and money were adequate at upper level.

1.3 The evaluation process finding about the procedures , activity , personnel development , and evaluation took action at the upper level.

1.4 The evaluation product finding towards students' disciplinary development project was suitable at the upper level.

1.5 The evaluation impact finding about the teachers satisfaction towards students' disciplinary development was at the upper level.

2) The opinion of students' towards the development of students' disciplinary evaluation product totally showed that the students disciplinary was in the real condition at the upper level.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการ
สอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่อง การประเมินโครงการพัฒนานักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา
ของ ทวีศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์ ดร. จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ ดร.นิตย รัตน์รัตนวาณิชย์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ ดร. จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ลุล่วงไปได้ด้วยดี ได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.จากรุวรรณ พลอยดวงรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำชี้แนวทางในการศึกษา ค้นคว้า ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ เกษรแพทย์ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา และอาจารย์ ดร.นิตย์ โรจน์รัตนวาณิชย์ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบสารนิพนธ์ และขอกราบขอขอบคุณคณะกรรมการพิจารณาโครงการสารนิพนธ์ในครั้งนี้อย่างสูงที่ได้ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์และทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ ข้าราชการครูและนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม ที่ได้อำนวยความสะดวกและตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้ง 5 ท่าน และเพื่อนร่วมรุ่น 4 จังหวัดราชบุรี ทุกคนที่ห่วงใย ให้กำลังใจ และเป็นแรงผลักดันให้การดำเนินการแล้วเสร็จไปด้วยดี

ทุกคุณค่าและคุณประโยชน์อันเนื่องมาจากสารนิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบความดีแต่คุณพ่อคุณแม่ และครอบครัว ตลอดจนญาติพี่น้อง ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ทวีศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินโครงการ.....	10
ความหมายและความสำคัญของการประเมินโครงการ.....	10
ลักษณะของโครงการ.....	11
การประเมินโครงการ.....	12
ประสิทธิผลและประสิทธิภาพของโครงการ.....	14
ประโยชน์ของการประเมินโครงการ.....	21
การประเมินผลและการติดตามผลงานและโครงการ.....	23
สภาพบริบทของโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา.....	27
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวินัยนักเรียน.....	29
ความหมายของวินัยในตนเอง.....	29
การปลูกฝังเสริมสร้างและพัฒนาวินัยในตนเอง.....	30
บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมวินัยนักเรียน.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
งานวิจัยในประเทศ.....	36
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	39
3 วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย	45
การกำหนดประชากร.....	45
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ผลการวิเคราะห์สถานภาพของครูผู้สอน.....	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานโครงการพัฒนาวิทย์นักเรียน.....	52
ผลการวิเคราะห์สถานภาพของนักเรียน.....	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานโครงการพัฒนาวิทย์นักเรียน.....	68
ผลการเสนอแนวทางในการพัฒนาวิทย์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา.....	75
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	77
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	77
วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย.....	77
สรุปผลการวิจัย.....	78
อภิปรายผลการวิจัย.....	78
ข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	96
ภาคผนวก ก โครงการพัฒนาวิทย์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา.....	97
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	102
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	118
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	120

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและคำร้อยละของสถานภาพของครูผู้สอน.....	51
2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อ โครงการ พัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา โดยภาพรวม.....	52
3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นในภาพรวมของ ครูผู้สอน ต่อโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ด้านบริบท.....	53
4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูต่อโครง การพัฒนา วินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ด้านปัจจัยนำเข้า.....	54
5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นในภาพรวมของครูต่อ โครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ด้านกระบวนการ.....	55
6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นในภาพรวมของครูต่อ โครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ด้านผลผลิต.....	58
7 ความคิดเห็นของครู ด้านการตรงต่อเวลา ของนักเรียนโรงเรียน วัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา....	59
8 ความคิดเห็นของครู ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนโรงเรียน วัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา.....	60
9 ความคิดเห็นของครู ด้านการการปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและ สังคม ของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนา วินัยนักเรียน โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา.....	61
10 ความคิดเห็นของครู ด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนโรงเรียน วัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา.....	62
11 ความคิดเห็นของครู การเคารพสิทธิผู้อื่นของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา.....	63
12 ความคิดเห็นของครู ด้านความอดทนอดกลั้น ของนักเรียนโรงเรียน วัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา....	64
13 ความคิดเห็นของครู ด้านความเป็นผู้นำของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา.....	65
14 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูต่อโครงการ พัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ด้านผลกระทบ.....	66
15 จำนวนและคำร้อยละของสถานภาพของนักเรียน.....	67

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
16 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักเรียนต่อ โครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ด้านผลผลิต ในภาพรวม.....	68
17 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านการตรงต่อเวลา ของนักเรียนโรงเรียน วัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา....	69
18 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียน โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียน วัดไร่ขิงวิทยา.....	70
19 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านการการปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของ โรงเรียน และสังคม ของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการ พัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา.....	71
20 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนโรงเรียน วัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา...	72
21 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านความเคารพสิทธิผู้อื่น ของนักเรียนโรงเรียน วัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา....	73
22 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านความอดทนอดกลั้น ของนักเรียนโรงเรียน วัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา....	74
23 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านความเป็นผู้นำ ของนักเรียนโรงเรียน วัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา	75

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โครงสร้างประชากรและเศรษฐกิจของสังคมไทยในภาวะปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปมาก การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพต้องสอดคล้องกับโครงสร้างทางสังคมในปัจจุบันและสังคมอนาคต พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (2538:14) กล่าวว่า มนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ หากมนุษย์ขาดคุณภาพและประสิทธิภาพแล้วการสร้างสรรคพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจจะไม่ได้ผล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (<http://www.pis-j.u.pitlok.met/lawl.htm>) (เข้าถึง 25 ธ.ค.2550) มาตรา 81 กำหนดว่ารัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้รัฐและเอกชนจัดการศึกษาให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 (<http://www.neS.D.b.Goth/plan10/index.htm>) (เข้าถึง 1 ธ.ค. 2550) มีวัตถุประสงค์ ข้อ 1 เพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้คู่คุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่องที่ขับเคลื่อนด้วยการเชื่อมโยงบทบาทครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา มีการเสริมสร้างบริบทอย่างสมดุลระหว่างการส่งเสริม การป้องกัน การรักษา ตลอดจนสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีการกำหนดเป้าหมาย ข้อ 1 เป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาทั้งร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะในการประกอบอาชีพ และมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับตนเองที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชนและสังคมไทย พร้อมกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ข้อ 5.1 (3) การเสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมไทยอย่างสันติสุข มุ่งสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของคนในสังคมฐานของความมีเหตุผล ดำรงชีวิตอย่างมั่นคง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นการให้ความรู้คู่คุณธรรม จัดกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา และมาตรา 24 ระบุว่าจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกระดับส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตลอดจนมีการประสานร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดจุดหมายไว้ว่า “มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาและการประกอบอาชีพ” และได้กำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์คือ 1) เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 2) มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน พัฒนาวินัย รักการเรียนและรักการค้นคว้า 3) มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์ 4) มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญาและทักษะในการดำเนินชีวิต 5) รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี 6) มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค 7) เข้าใจประวัติศาสตร์ของชาติไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข 8) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม และ 9) รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยามีโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโดยมีวัตถุประสงค์คือ มุ่งเน้นการพัฒนาให้เยาวชนของชาติให้เป็นพลเมืองดี มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นไทย มีวินัยที่ดี เป็นที่พึงประสงค์ของโรงเรียน ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ การที่จะทำให้บรรลุผลดังกล่าวนี้ ต้องอาศัยบุคคลและหน่วยงานหลายฝ่าย บุคคลที่ทำหน้าที่บริหาร การศึกษานับว่าเป็นฝ่ายที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาให้ไปสู่ความสำเร็จ กล่าวคือ จะต้องดำเนินการให้นักเรียนทุกคนในโรงเรียนได้รับการศึกษาอย่างเต็มตามศักยภาพเพื่อสนองตอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่วางรากฐานความคิดความประพฤติของวัยรุ่น ปลูกฝังคุณธรรมให้แก่พลเมืองของชาติ เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย มีความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาจึงได้กำหนดกรอบนโยบายในการบริหารงานของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย งานด้านวิชาการ งานธุรการ งานปกครอง งานบริการ งานบริหารทั่วไป งานอาคารสถานที่ และงานโรงเรียนกับชุมชน

เป้าหมายของการพัฒนาประเทศ มุ่งที่การพัฒนาคนโดยผ่านกระบวนการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการเป็นเจ้าภาพในการปฏิบัติหน้าที่สนองนโยบายของรัฐบาล กำหนดกฎระเบียบบริหารการศึกษา เน้นให้โรงเรียน สถานศึกษาจัดการศึกษาให้ความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัยในตนเองเพื่อความสันติสุขในสังคม โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา เป็นสถาบันการศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับเยาวชน เพื่ออบรมบ่มนิสัยให้นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งช่วงก่อนการพัฒนา คือ เมื่อปีการศึกษา 2548 ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง ได้ศึกษาสภาพปัญหาของกับนักเรียนเพื่อดำเนินการพัฒนาให้เหมาะสม

โดยการศึกษาข้อมูล พบว่าสภาพปัจจุบันโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ดำเนินการจัดการเรียนรู้ประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง นักเรียนศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาจำนวนมาก สร้างความภาคภูมิใจให้นักเรียน ผู้ปกครอง โรงเรียนและชุมชนเป็นอย่างยิ่ง ส่วนด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน มีรายงานผลการประเมินตนเองภายในสถานศึกษาโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา มาตรฐานด้านผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ สรุปผลการประเมินระดับดี (โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา. 2547:23) และจากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐานขององค์การมหาชน ซึ่งสรุปผลการประเมินมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ตามเกณฑ์คุณภาพมาตรฐาน พบว่า ผลสำเร็จค่าเฉลี่ย ร้อยละ 75 อยู่ในเกณฑ์ดี โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความมีวินัยของนักเรียน และโรงเรียนได้ดำเนินการจัดประชุมผู้ปกครอง นักเรียน และครู เกี่ยวกับ “สภาพปัญหาด้านวินัยของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาและแนวทางแก้ไข”ที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันว่านักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาจำนวนหนึ่งขาดความมีวินัยในตนเอง สืบเนื่องจากการมาสาย ขาดความรับผิดชอบ แต่งกายผิดระเบียบ ขาดการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียน น่าจะมีวิธีการพัฒนาความมีวินัยของนักเรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะที่ดีขึ้นเป็นที่พึงประสงค์ของโรงเรียน ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ตรงตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ฉะนั้นในปีการศึกษา 2549 และปีการศึกษา 2550 ผู้วิจัยจึงได้ร่วมกับฝ่ายบริหารของโรงเรียนวางแผนดำเนินการโครงการพัฒनावินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาขึ้น

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้วางแผนดำเนินการและพัฒนารูปแบบการพัฒนาวินัยนักเรียน โดยศึกษาค้นคว้า หลักการ แนวคิดทฤษฎี ต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูล และเลือกกำหนดรูปแบบการดำเนินงาน ตามหลักการของสุรพันธ์ ยนต์ทอง (อ้างถึงใน ใจจริง บุญเรืองรอด. 2542 : 29) ที่กล่าวโดยสรุปว่า หลักในการดำเนินงานพัฒनावินัยนักเรียน เพื่อมุ่งในการพัฒนาให้นักเรียนเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน และได้ประยุกต์รูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebeam & Other. 1971) ในการประเมินโครงการพัฒनावินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้ คือ

1. เพื่อประเมินผลการดำเนินงานโครงการพัฒनावินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ตามความคิดเห็นของครู และ นักเรียน 5 ด้าน ดังนี้คือ

1.1 ด้านบริบท (Context)

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

1.3 ด้านกระบวนการ (Process)

1.4 ด้านผลผลิต (Product)

1.5 ด้านผลกระทบ (Impact)

2. เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนของโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ครั้งนี้ ทำให้เกิดผลจากการประเมิน ดังนี้

1. สถานศึกษาทราบจุดเด่น จุดด้อย จุดควรพัฒนา รวมถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการเพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

2. สถานศึกษาได้ข้อมูลในการใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาและวางแผนโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น

3. เป็นประโยชน์กับการจัดองค์การนักเรียน การบริหารจัดการ และส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน และการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ในภาพรวม

4. เป็นข้อมูลกำหนดแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และงาน/โครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างแท้จริง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย โดยทำการประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ในปีการศึกษา 2550 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีมและคณะ (Stufflebeam & Other) จากองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านบริบท (Context Evaluation) ได้แก่ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์โครงการกับนโยบายทางการศึกษา และวัตถุประสงค์โครงการกับความจำเป็นในการดำเนินโครงการ ความเหมาะสมของสถานที่และบรรยากาศของสถานศึกษา

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ได้แก่ ความพร้อมของงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ ผู้รับผิดชอบและผู้เข้าร่วมโครงการ และผู้สนับสนุนโครงการ

2.3 ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ได้แก่ การวางแผน การดำเนินการ การติดตามผลและการนำผลไปปรับปรุง โครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

2.4 ด้านผลผลิต (Product Evaluation) ได้แก่ คุณลักษณะด้านความมีวินัยของนักเรียน 7 ด้าน คือ การตรงต่อเวลา ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของ

โรงเรียนและสังคม ความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิของผู้อื่น ความอดทนอดกลั้น และความเป็นผู้นำ

2.5 ด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) เป็นการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นซึ่งพัฒนาจากการเปลี่ยนแปลงของบุคคลโดยตรงและทางอ้อมกับผลผลิตของโครงการพัฒนาวิสัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ว่าเกิดอะไรขึ้นกับนักเรียนโดยตรง และนักเรียนได้อะไรบ้างจากการเข้าร่วมโครงการเมื่อจบการดำเนินงานตามโครงการแล้ว ซึ่งได้แก่ การตรงต่อเวลา ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม ความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิของผู้อื่น ความอดทนอดกลั้น และความเป็นผู้นำ

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จำนวน 114 คน และนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 2,865 คน ในปีการศึกษา 2550

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ครูผู้สอนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จำนวน 114 คนนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3) และช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6) ของโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 338 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) แล้วจึงสุ่มแบบแบ่งชั้น และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 การประเมินโครงการพัฒนาวิสัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาใน 5 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ

3.2 วิสัยของนักเรียน 7 ด้าน คือ การตรงต่อเวลา ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม ความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิของผู้อื่น ความอดทนอดกลั้น และความเป็นผู้นำ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยการประเมินโครงการพัฒนาวิสัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ปีการศึกษา 2550ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ไว้ดังนี้

1. โครงการพัฒนาวิสัยนักเรียน หมายถึง กิจกรรมหรือโครงการที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อพัฒนาวิสัยนักเรียนในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนเองมุ่งหวัง และเป็นสิ่งนำความเจริญมาสู่ตนเองและผู้อื่น ไม่ขัดต่อระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ตามพฤติกรรมบ่งชี้ 7 ด้าน ได้แก่ การตรงต่อเวลา ความเชื่อมั่นในตนเอง

การปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม ความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิผู้อื่น ความอดทนอดกลั้นและความเป็นผู้นำ

1.1 การตรงต่อเวลา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนในการมาโรงเรียน การเข้าแถวตอนเช้า การเข้าเรียน การทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้เสร็จ และส่งตรงเวลา รวมทั้งการไปพบผู้อื่นทันตามเวลานัดหมาย

1.2 ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ความมั่นใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และยอมรับผลการกระทำของตนเอง มีเหตุผลเพื่อที่จะนำตนไปสู่เป้าหมายตามที่ต้องการ ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ ปฏิบัติตนเป็นคนดีด้วยความสำนึก ยอมรับผิดและมีการแก้ไขในการกระทำของตนเอง

1.3 การปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนที่มีพฤติกรรมสอดคล้องกับกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548 และระเบียบของโรงเรียน

1.4 ความรับผิดชอบ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนในการทำกิจกรรมของตนเองตามกำหนดเวลา ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และในสังคม

1.5 การเคารพสิทธิของผู้อื่น หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนในการไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

1.6 ความอดทนอดกลั้น หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนในการทำงานทุกอย่างให้สำเร็จตามเป้าหมายโดยไม่คำนึงถึงอุปสรรค มีความอดทนในการเรียน การทำงาน ควบคุมอารมณ์และกิริยาในการรับฟังความเห็นของผู้อื่นได้ดี

1.7 ความเป็นผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนในการจูงใจผู้อื่นสู่การตัดสินใจที่เหมาะสม มีความสามารถและทักษะในการสื่อสาร เห็นใจผู้อื่น เสียสละ มีความมุ่งมั่น ตั้งใจใฝ่สัมฤทธิ์

2. การประเมินโครงการ หมายถึง การตรวจสอบหรือการวัดอย่างเป็นระบบ โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model (Context - Input - Process - Product Model) ของสตัฟเฟิลบีมและคณะ (Stufflebeam & Other. 1971) ในการประเมินโครงการพัฒนาวิทย์นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 และผู้วิจัยได้ทำการศึกษาผลกระทบ

2.1 การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation : C) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักการและเหตุผลว่ามีความสอดคล้องเหมาะสมเพียงใด ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการดำเนินโครงการพัฒนาวิทย์นักเรียน

2.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการพัฒนาวิทย์นักเรียนเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงในการนำปัจจัยต่าง ๆ ที่

เกี่ยวข้องกับโครงการ อันที่จะทำให้โครงการนั้นบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ

2.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับ ด้านกระบวนการดำเนินงานโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา เพื่อให้ทราบว่ามี ข้อบกพร่องเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานอะไรบ้าง ได้แก่กระบวนการในการวางแผน การดำเนินการ การจัดกิจกรรม การพัฒนาบุคลากร การติดตามประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุง/พัฒนา

2.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) หมายถึง การประเมินความเป็นจริง ที่มีต่อความมีวิสัยทัศน์ของนักเรียนตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ใน คุณลักษณะ 7 ด้านคือ การตรงต่อเวลา ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของ โรงเรียนและสังคม ความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิของผู้อื่น ความอดทนอดกลั้น และความเป็น ผู้นำ ว่าผลเมื่อสิ้นสุดโครงการได้บรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด และมีความเป็นจริงต่อการดำเนินงาน ด้านวิสัย

2.5 การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation : I) หมายถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นซึ่ง พิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของบุคคลโดยตรงและทางอ้อมกับผลผลิตของโครงการพัฒนาวิสัย ทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ว่าเกิดอะไรขึ้นกับนักเรียนโดยตรง และนักเรียนได้อะไรบ้างจาก การเข้าร่วมโครงการเมื่อจบการดำเนินงานตามโครงการแล้ว ซึ่งได้แก่ การตรงต่อเวลา ความเชื่อมั่น ในตนเอง การปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม ความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิของ ผู้อื่น ความอดทนอดกลั้น และความเป็นผู้นำ

3. โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา หมายถึง โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครปฐม เขต 2

4. ครู หมายถึง ครูผู้สอนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2550

5. นักเรียน หมายถึง นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 – ม.3) และช่วงชั้นที่ 4 (ม.4- ม.6) โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2550

6. ความคิดเห็นของครู หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของครูในการดำเนินงานตามโครงการ พัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน ซึ่งได้จากแบบสอบถามที่ผู้ประเมินสร้างขึ้น

7. ความคิดเห็นของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนในการดำเนินงาน ตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน ซึ่งได้จากแบบสอบถามที่ผู้ประเมินสร้างขึ้น

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน ผู้วิจัยใช้รูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP Model) ของสตีฟเฟิลดิม ที่กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นที่สำคัญคือ ให้ความสำคัญกับการบริหารโครงการ ซึ่งการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สำคัญมุ่งประเมิน 5 ด้าน คือ การประเมินบริบท (Context Evaluation) ทำการประเมินเกี่ยวกับหลักการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการว่ามีความสอดคล้อง เหมาะสมมากน้อยเพียงใด การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ทำการประเมินเกี่ยวกับบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณว่ามีความเพียงพอมากน้อยเพียงใด การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) ทำการประเมินเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงาน การจัดกิจกรรม การพัฒนาบุคลากร และการประเมินผลว่ามีการปฏิบัติมากน้อยเพียงใด การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ทำการประเมินเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด ในช่วงระยะเวลาที่ดำเนินโครงการ มีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานมากน้อยเพียงใด และทำการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) เพื่อให้การประเมินโครงการมีความสมบูรณ์มากขึ้น เนื่องจากในการดำเนินงานโครงการนั้นได้เกิดมีสิ่งที่เกี่ยวข้องกันเกิดขึ้นหลังจากโครงการได้สิ้นสุดไปแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับประชุม รอดประเสริฐ (2547: 96) ที่กล่าวว่า “การประเมินโครงการที่ดีจะต้องเป็นกระบวนการที่เป็นระบบและมีการบูรณาการทุกแบบเข้าด้วยกันเพื่อให้การประเมินผลโครงการที่ครบสมบูรณ์ และถ้าเป็นไปได้จะต้องมีการประเมินสิ่งที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นหลังจากโครงการได้สิ้นสุดไปแล้วในระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นเวลานานหรือสั้น ๆ ก็ได้ โดยพิจารณาจากความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับบุคคลและกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ที่มีการบริหารโครงการนั้น” และสอดคล้องกับทวีป ศิริรัศมี(2544: 123) ที่มีความเห็นว่า “ขอบข่ายการประเมินโครงการที่ครอบคลุมจึงควรประกอบด้วย 5 ส่วน การประเมินเกี่ยวกับบริบท (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) และการประเมินด้านผลกระทบ (Impact) โดยมีคำย่อว่า CIPPI Model” ซึ่งผลของการประเมินสามารถนำไปเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารใช้พิจารณาในการตัดสินใจว่า โครงการควรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงส่วนไหนบ้างถึงจะทำให้โครงการมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้วิจัยจึงทำการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยตรงและทางอ้อมหลังจากจบโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนว่าเกิดอะไรขึ้นกับนักเรียนบ้าง และนักเรียนได้อะไรบ้างจากการเข้าร่วมโครงการกรอบแนวความคิดในการวิจัยแสดงในภาพประกอบ 1 ดังนี้

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

การประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน

โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาใน 5 ด้าน คือ

1. ด้านบริบท (Context)
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)
3. ด้านกระบวนการ (Process)
4. ด้านผลผลิต (Product)
5. ด้านผลกระทบ (Impact)

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้การปฏิบัติงานตามโครงการและการประเมินผลการปฏิบัติงานโครงการพัฒนานักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการประเมินโครงการและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโครงการและการประเมินโครงการ
 - 1.1 ความหมายและความสำคัญของการประเมินโครงการ
 - 1.2 ลักษณะงานของโครงการ
 - 1.3 การประเมินผลโครงการ
 - 1.4 ประสิทธิผลและประสิทธิภาพของโครงการ
 - 1.5 ประโยชน์ของการประเมินโครงการ
 - 1.6 การประเมินผลและการติดตามผลงานและโครงการ
2. สภาพบริบทของโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวินัยนักเรียน
 - 3.1 ความหมายของวินัยในตนเอง
 - 3.2 การปลูกฝัง เสริมสร้าง และพัฒนานักเรียนในตนเอง
 - 3.3 บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมวินัยนักเรียน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโครงการ และการประเมินโครงการ

เพื่อให้การประเมินโครงการมีรูปแบบและมีมาตรฐาน จึงได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการจำแนกได้ดังนี้

1.1 ความหมายและความสำคัญของการประเมินโครงการ

คำว่า "โครงการ" ในภาษาไทยนี้จะตรงกับคำว่า "Program" และ "Project" ในภาษาอังกฤษซึ่งส่วนใหญ่จะใช้ทดแทนกันอยู่เสมอ ๆ และมีผู้ให้ความหมายที่จะยกเป็นตัวอย่างพอสังเขปดังนี้

นิศา ชูโต (2541 : 6) ให้ความหมายโครงการว่า หมายถึง "ความคิดแนวทางการกิจกรรม หรือผลรวมที่เกิดจากกิจกรรมที่ได้จัดวางไว้ในกิจกรรมนั้น ๆ แนวคิดการจัดกิจกรรมหรือ

กลุ่มของกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างมีระบบระเบียบ มีงบประมาณ และระยะเวลาการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้"

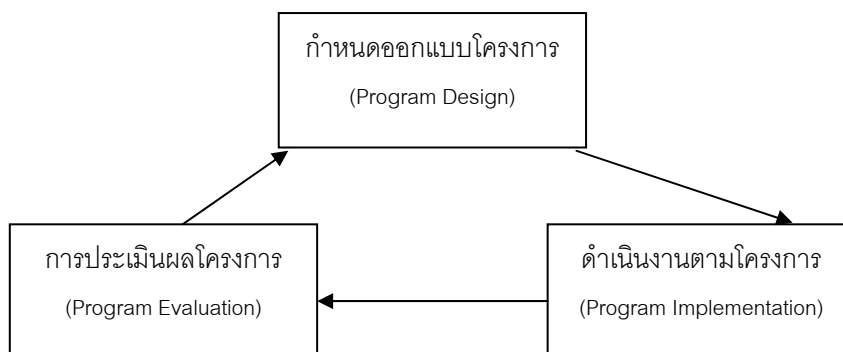
สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544 : 115) ให้ความหมายว่า หมายถึง "แผนย่อยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนงาน หรือเป็นกลุ่มของกิจกรรมที่จะดำเนินการในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผนงานที่ได้ระบุไว้"

ศุภชัย ยาวะประภาษ (2547 : 380) ให้ความหมายโครงการว่า หมายถึง กิจกรรมพื้นฐานที่กำหนดขึ้นเพื่อนำเอาวัตถุประสงค์ของหน่วยงานหรือองค์การไปปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วง ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้แน่นอน

ผู้วิจัยสรุปว่าโครงการ หมายถึง งานที่เป็นส่วนย่อยส่วนหนึ่งของแผนงานที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งจะประกอบไปด้วย กิจกรรม งบประมาณและทรัพยากรในการดำเนินงาน และมีระยะเวลาของการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการนั้น ๆ

1.2 ลักษณะงานของโครงการ

การดำเนินงานเกี่ยวกับโครงการอย่างน้อยที่สุดจะประกอบด้วย 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ต่อเนื่องกัน ได้แก่ การกำหนดออกแบบโครงการ (Program Design) การดำเนินงานตามโครงการหรือการนำโครงการไปใช้ (Program Implementation) และการประเมินผลโครงการ (Program Evaluation) ซึ่งแสดงได้ตามแผนภูมิภาพประกอบที่ 2

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิแสดงลักษณะงานของโครงการ

ที่มา : รัตนะ บัวสนธ์ (2540). การประเมินผลโครงการ

การวิจัยเชิงประเมิน หน้า 1

จากภาพประกอบ 2 แสดงให้เห็นว่า งานโครงการนั้นจะต้องเริ่มต้นที่การออกแบบหรือการจัดทำโครงการเสียก่อนหลังจากนั้นจึงนำโครงการที่ออกแบบไว้ไปดำเนินการใช้กับกลุ่มเป้าหมาย (Target Group) และเมื่อมีการดำเนินการใช้โครงการก็จะต้องทำการประเมินผลโครงการ ซึ่งอาจจะประเมินส่วนใดส่วนหนึ่งของโครงการก็ได้ ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงโครงการเสียใหม่ หรือ ออกแบบโครงการขึ้นใหม่ตามจุดบกพร่องที่พบจากผลการประเมิน แล้วดำเนินโครงการ

ตามที่ได้ปรับปรุงใหม่ พร้อมทั้งทำการประเมินผลโครงการอีกเช่นเดียวกัน เป็นอย่างนี้เรื่อยไป จนกว่าผลที่ได้รับจากการประเมินบ่งบอกให้รู้ว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) และมีประสิทธิภาพ (Efficiency) จึงหยุดหรือจบสิ้นงานโครงการ (รัตนะ บัวสนธ์, 2540 : 1)

1.3 การประเมินผลโครงการ

คำว่า "การประเมินผล" หรือบางครั้งก็ใช้ว่า "การประมาณค่า" ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Evaluation ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ใน Junior Dictionary ของ ธอนด์ไธน์ และ บาร์นฮาร์ท (Thorndike & Barnhart. 1965 : 222) ให้ความหมายว่า หมายถึง การประมาณหรือกำหนดคุณค่าซึ่งต่างจากครอนบาด (Cronbach citing Seriven, M. 1990 : 102 -103) ที่อธิบายว่า หมายถึง การตรวจสอบ หรือการสอบวัดอย่างเป็นระบบของสิ่งที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากโครงการเพื่อที่จะรวบรวมสิ่งที่ได้จากการตรวจสอบนี้นำไปปรับปรุงโครงการ

การให้ความหมาย คำว่า ประเมินผล ของครอนบาดนี้ก็สอดคล้องกันกับการให้ความหมายที่ รอสซี่ และฟรีแมน (Rossi & Freeman. 1998 : 14) ให้ไว้ กล่าวคือ หมายถึง แบบแผนในการกำกับควบคุมการดำเนินการใช้โครงการ และการประมาณค่าคุณประโยชน์ของโครงการ

นอกจากนั้น ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2539 : 7) ได้กล่าวถึง ความหมายของการประเมินผลว่าในความหมายดั้งเดิมมักหมายถึง กระบวนการที่มุ่งแสวงหาคำตอบสำหรับคำถามที่ว่า นโยบาย/แผนงาน/โครงการ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าประสงค์ที่กำหนดได้แต่ต้นหรือไม่ ระดับใด

จากการที่ ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ กล่าวไว้เช่นนี้ได้แสดงให้เห็นว่า คำว่า ประเมินผล ในอดีตนั้น มุ่งหมายถึงการตรวจสอบหาคำตอบเกี่ยวกับโครงการโดยเฉพาะ

แต่อย่างไรก็ตาม สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544 : 153) ได้สรุปความหมายของคำประเมินผล (ซึ่ง สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ เรียกว่าการประเมินค่า) ไว้ว่า

การประเมินค่าสิ่งใดก็ตามจะต้องประกอบด้วย ส่วนประกอบการ (Performance) ที่ได้จากการวัดกับการตัดสินคุณค่าของส่วนประกอบการนั้น โดยการเปรียบเทียบส่วนประกอบการที่ได้จากการวัดกับเกณฑ์การประเมินองค์ประกอบของการประเมินค่าเขียนแสดงในรูปสมการได้ดังนี้

$$\text{การประเมินค่า} = \text{การวัด} + \text{การตัดสินใจ}$$

จะเห็นว่าการให้ความหมายคำ ประเมินผล ตามที่ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ กล่าวนี้ การประเมินผลจะมีขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการวัด และนำสิ่งที่ได้จากการวัดไปเทียบกับเกณฑ์แล้วจึงทำการตัดสินใจ ซึ่งจากความหมายดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นว่าเป็นความหมายทั่ว ๆ ไปของคำว่า การประเมินค่า (หรือการประเมินผล) โดยมีได้มุ่งหมายถึงการประเมินค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นการเฉพาะ ดังเช่นที่ ครอนบาด รอสซี่ และฟรีแมน ให้ไว้

ความสับสนในความหมายของคำประเมินผล ที่มีผู้ให้ไว้ไม่ตรงกันนี้ ศิริชัย กาญจนวาสี (2540 : 11 - 19) ก็เห็นว่า "เป็นคำที่มีผู้กล่าวถึงมากที่สุดคำหนึ่งแต่ก็มีความเข้าใจไม่ค่อยตรงกัน ซึ่ง ศิริชัย กาญจนวาสี ได้นำเสนอเกี่ยวกับความหมายของคำดังกล่าวนี้ที่ได้มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนมาตามลำดับได้แก่

1. การประเมิน (Evaluation) = การวัด (Measurement) เป็นการให้ความหมายคำว่า ประเมินผลในความหมายเดียวกันกับคำว่า การวัด (Measurement) ซึ่งอยู่ในช่วง ค.ศ.1920 - 1930 อันเป็นระยะที่การวัดมีการพัฒนาขึ้นมากเกี่ยวกับเทคนิควิธีต่าง ๆ การให้ความหมายคำ ประเมินผลในลักษณะนี้มีส่วนตีในแง่ทำให้การประเมินผลเกี่ยวข้องกับหลักการทางวิทยาศาสตร์ของการวัด ซึ่งเน้นความเป็นปรนัย และความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

แต่อย่างไรก็ดี ศิริชัย กาญจนวาสี ก็เห็นว่ามีส่วนเสียในแง่การทำให้ นักประเมิน มีบทบาท เป็นนักเทคนิคการวัด มุ่งสร้างเครื่องมือ วัดคุณลักษณะของบุคคล และละเอียดมองข้าม ตัวแปรที่สำคัญบางตัว อาทิ การจัดองค์กร การประสานงาน เป็นต้น

2. การประเมิน (Evaluation) = การวิจัยประยุกต์ (Applied Research) การให้ความหมายการประเมิน ในลักษณะนี้ ผู้ให้ความหมายเห็นว่า กิจกรรมในการประเมินผลมีลักษณะใกล้เคียงกับกิจกรรมการวิจัยเป็นอย่างมาก ทั้งในแง่ของระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ การออกแบบเครื่องมือ และการวิเคราะห์ เป็นการมองการประเมินว่าเป็นวิทยาศาสตร์ประยุกต์ หรือ การวิจัยประยุกต์

ส่วนดีในการมีแนวคิดว่าการประเมินเป็นการวิจัยประยุกต์ทำให้สามารถนำจุดเด่นของ ระเบียบวิธีวิจัยมาใช้เป็นแนวทางการประเมิน เช่น การกำหนดและทดสอบสมมติฐานการ ออกแบบการวิจัย การทดสอบทางสถิติ เป็นต้น

3. การประเมิน (Evaluation) = การตรวจสอบความสอดคล้อง (Determining Congruence) การให้ความหมายของการประเมินในลักษณะนี้ เกิดขึ้นจากประสบการณ์ของ Ralph W. Tyler ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มการประเมินโครงการมัธยมศึกษาของสหรัฐอเมริกา ติดต่อกันเป็นเวลา 8 ปี ทั้งนี้ Tyler ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ว่า ถ้าโครงการจัดการศึกษา ประสบความสำเร็จแล้วนักเรียนจะต้องเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทิศทางที่พึงประสงค์สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษานั้น

แนวคิดของ Tyler ทำให้เกิดความหมายของการประเมินว่า หมายถึงกระบวนการ ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่าง "ผลที่ได้กับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้" ซึ่งความหมายนี้ ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย และมีอิทธิพลต่อวงการ การประเมินผล จนถึงปัจจุบัน

ส่วนดีของการให้ความหมายเช่นนี้ ทำให้ผู้จัดทำโครงการมีการเขียนวัตถุประสงค์ ของโครงการให้ชัดเจนขึ้นเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถตรวจสอบวัดได้

4. การประเมิน (Evaluation) = การช่วยตัดสินใจ (Assist Decision Making) ความหมายของการประเมินที่หมายถึง การช่วยตัดสินใจสำหรับผู้บริหารเกิดขึ้นในช่วงทศวรรษ

1990 ซึ่งเกิดจากการให้ความหมายของครอนบาค (Cronbach. 1993 ; Alkin. 1999) และ สตรีฟเฟิล ปีมกับคณะ (Stufflebeam & other. 1991) ที่เห็นว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการระบุและ เสนอสารสนเทศเพื่อช่วยการตัดสินใจ

การให้ความหมายของการประเมินเช่นนี้ มีส่วนดีในแง่ที่ว่า ทำให้มีการเสนอ สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของผู้บริหาร ซึ่งจะทำให้เกิดการตัดสินใจอย่างมี เหตุผล แต่อย่างไรก็ตามยังมีส่วนจำกัดอยู่ที่มีผู้โต้แย้งว่าการเน้นเฉพาะสารสนเทศต่อผู้บริหารนั้น ทำให้แคบ และเป็นการให้ความสำคัญกับบุคคลเพียงกลุ่มเดียวทั้งที่มีกลุ่มบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่ ควรจะได้ ประโยชน์จากสารสนเทศของการประเมินเช่นกัน

5. การประเมิน (Evaluation) = การบรรยายอย่างลุ่มลึก (Description or Portrayal)

การให้ความหมาย การประเมิน ที่หมายถึงการบรรยายอย่างลุ่มลึกเกิดจากแนวคิดของ สเต็ค (Stake. 1997, 1998 Stake & Faseley. 1998) ซึ่งเน้นกิจกรรมการประเมินที่ "การบรรยายอย่าง ลุ่มลึก" เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สนองความต้องการและความสนใจของผู้ใช้ ส่วนการตัดสินใจคุณค่าให้ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ใช้สารสนเทศเป็นสำคัญ

การบรรยายอย่างลุ่มลึกในที่นี้ หมายถึง การบรรยายความสัมพันธ์และความสอดคล้องของ สิ่งที่คาดหวัง สิ่งที่เกิดขึ้นจริง และเกณฑ์มาตรฐานของโครงการ นอกจากนี้ในแง่ ของระเบียบวิธีที่ ใช้สำหรับการค้นหารวบรวมข้อมูล เพื่อให้เกิดการบรรยายอย่างลุ่มลึก สเต็ค เสนอแนะให้ใช้ การศึกษาเฉพาะกรณี (Case study)

6. การประเมิน (Evaluation) = การตัดสินคุณค่า (Determining of Worth or Value)

ความหมายของการประเมิน ที่หมายถึงการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมินเกิดจากแนวคิด ของ สคริปเวน (Scriven, 1997) และปัจจุบันนี้ความหมายการประเมิน ดังกล่าว เป็นที่ยอมรับ กันอย่างกว้างขวาง การประเมินตามนัยความหมายนี้ได้นำไปใช้โดยมีรูปแบบแตกต่างกัน เช่น การตัดสินคุณค่าโดยผู้เชี่ยวชาญ (Professional Judgment) และการตัดสินคุณค่าตามมาตรฐาน วิชาชีพ (Professional Review) เป็นต้น

ส่วนดีในการให้ความหมายการประเมินว่า การตัดสินคุณค่าทำให้ภาพของการประเมินมี ความสมบูรณ์ขึ้นในแง่บทบาทของการวัด การบรรยายและการตัดสินคุณค่า ถ้าผู้ประเมินมีความ รอบรู้ในวิธีการและเนื้อหาของ การประเมิน หรือผู้ประเมินมีประสบการณ์ก็จะทำให้ผลการประเมิน นำเชื่อถือมากขึ้น

จากความหมายของการประเมินผล ที่นำเสนอมาทั้งหมดนั้นโดยเฉพาะในส่วนที่ ศิริชัย กาญจนวาสี นำเสนอไว้ แสดงให้เห็นว่า ความหมายของการประเมินผลพัฒนาการมาตามลำดับ ควบคู่กับการวัด การวิจัย และการดำเนินโครงการ จนกระทั่งในท้ายที่สุดปัจจุบันนี้ เมื่อพูดถึงการ ประเมินแล้วในวงนักวิชาการจะตระหนักดีว่า หมายถึง การตัดสินคุณค่าของโครงการนั่นเอง

แต่อย่างไรก็ดีหากเราพิจารณาจากความหมายทั่ว ๆ ไป หรือความหมายกลาง ๆ ของคำว่า การประเมินนั้น ก็จะหมายถึง "กระบวนการรวบรวมข้อมูลของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์แล้วตัดสินให้คุณค่าข้อมูลของสิ่งนั้น ๆ"

ตามความหมายที่กล่าวไว้เช่นนี้ ก็จะเห็นว่า หากเป็นการประเมินผล "คน" ก็ย่อมหมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลของคน (หรือเกี่ยวกับคนนั้น) เพื่อนำข้อมูล (ของคน) ที่ได้มานี้ไปเทียบกับเกณฑ์แล้วตัดสินใจให้คุณค่าต่อข้อมูลของคนนั้น ๆ (ซึ่งก็คือการตัดสินคุณค่าของคนนั้นนั่นเอง)

ดังนั้น ถ้าเราพูดถึงการประเมินผล "โครงการ" แล้ว ก็มีความหมายเช่นเดียวกันกับการประเมินผล "คน" นั่นคือ การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงการเพื่อนำข้อมูลที่ได้ขึ้นมาเทียบกับเกณฑ์ แล้วตัดสินใจให้คุณค่าต่อข้อมูล หรือโครงการดังกล่าว

1.4 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ (Effectiveness and Efficiency of Program) ประสิทธิภาพของโครงการ (Effectiveness of Program) หมายถึง การดำเนินงานของโครงการนั้น ๆ บรรลุไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้กล่าวคือการที่เราจะพิจารณาว่าโครงการที่จัดทำขึ้นนั้นมีผลสำเร็จมากน้อยเป็นประการใด เราจะนำผลที่เกิดขึ้นจากโครงการไปเทียบกับวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดได้ หากผลที่ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์แล้วก็แสดงว่าโครงการดังกล่าวมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพของโครงการ (Efficiency of Program) หมายถึงการดำเนินงานของโครงการนั้น ๆ บรรลุไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานน้อยที่สุดหรือประหยัดที่สุดโดยได้รับผลตอบแทนคุ้มค่า

จากคำว่าประสิทธิผลและประสิทธิภาพของโครงการตามที่กล่าวมานี้ จะเห็นว่า การดำเนินงานของโครงการใด ๆ ก็ตามย่อมมุ่งหวังให้เกิดประสิทธิผลก่อนแล้วจึงค่อยไปพิจารณา ถึงประสิทธิภาพภายหลัง ดังนั้นหากโครงการใด โครงการหนึ่งถึงแม้ว่าจะใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานน้อยหรือประหยัดงบประมาณ แต่ถ้าไม่ได้ผลตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ก็เปล่าประโยชน์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ หากโครงการใดใดซึ่งประสิทธิผลเสียแล้วก็ปวยการที่จะให้ความสนใจกับประสิทธิภาพที่จะพึงได้ ซึ่งรูปแบบการประเมินโครงการมีหลายรูปแบบ ผู้วิจัยโดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเลือกใช้รูปแบบการประเมินโครงการให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน ตลอดจนลักษณะของการบริหารและการทำงานที่จะประเมิน ที่สอดคล้องกับการบริหารเชิงระบบ ดังนี้

1. รูปแบบการประเมินของครอนบาค

ครอนบาค (Cronbach L.) ได้เสนอแนวคิดและให้ความหมายเกี่ยวกับการประเมินผลไว้ว่าหมายถึง "การเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ ทางการศึกษา" นอกจากนี้ในความคิดเห็นของ ครอนบาค สิ่งที่เรียกว่า "โครงการ" ก็อาจเป็นได้ทั้งกิจกรรมใด ๆ

ก็ได้ เช่น กิจกรรมการเรียนรู้ แนวทางหรือข้อเสนอแนะให้คนส่วนใหญ่ปฏิบัติตลอดจนการทดลองทางการศึกษาอื่น ๆ

ครอนบาคมีความเห็นแตกต่างจากไทเลอร์ในเรื่องของการประเมินผล การเรียน การสอน ตรงที่เขาไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างเฉพาะเจาะจง หรืออย่างแคบ ทั้งนี้ครอนบาคเสนอแนะ ให้กำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ หรือ ทั่ว ๆ ไป โดยเขาให้เหตุผลว่า การกำหนดจุดประสงค์เฉพาะเจาะจง จะทำให้ผู้เรียนและผู้สอนสนใจกับพฤติกรรม การเรียนรู้ ตามที่กำหนดไว้เท่านั้นและจะละเลยไม่ให้ความสนใจเรียนรู้หรือทำการสอนในเรื่องอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกัน

นอกจากนั้นเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลของผู้เรียน เพื่อนำมาประกอบในการประเมิน ครอน บาคก็เสนอแนะให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างรอบด้านมากกว่าที่จะเก็บข้อมูลเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น ข้อมูลทางด้านความรู้ ทักษะ ทักษะการเรียนรู้ เป็นต้น และในท้ายที่สุดในการเปรียบเทียบหรือการยึดเกณฑ์เพื่อการประเมินผู้เรียนครอนบาคก็สนับสนุนให้ใช้วิธีการศึกษาภาพรวมเฉพาะตัวผู้เรียนและไม่ใช้วิธีการเปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน

2. รูปแบบการประเมินของสเต็ก

สเต็ก (Stake, R.E.) ให้ความหมายของการประเมินว่า หมายถึง "การบรรยาย และตัดสินคุณค่าโปรแกรมการศึกษา" และได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินไว้ว่า ผู้ประเมินจะต้องทำการบรรยายให้เห็นภาพรวมทั้งหมดโครงการ ทั้งที่เป็นภาพที่คาดหวังของโครงการและภาพที่เป็นจริงของโครงการ ซึ่งภาพรวมในส่วนนี้ สเต็กเรียกว่า ส่วนการบรรยายหรือเมตริกซ์ การบรรยายของโครงการหลังจากนั้นจึงทำการตัดสินให้คุณค่าของโครงการ โดยนำเสนอทั้งที่เป็นเกณฑ์มาตรฐานหรือเมตริกซ์การตัดสินคุณค่าของโครงการ

ทั้งเมตริกซ์การบรรยายและเมตริกซ์การตัดสินคุณค่าของโครงการจะประกอบด้วย ส่วนย่อย 3 ส่วนด้วยกันคือ สิ่งนำ (Antecedence) ปฏิบัติการ (Transactions) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของโครงการ

ในการประเมินผลโครงการนั้นจะพิจารณาทั้งความสอดคล้องสัมพันธ์กัน ของส่วนต่าง ๆ ทั้งสามส่วนในด้านแนวตั้งของเมตริกซ์ทั้ง 2 ซึ่งเป็นการประเมินที่เรียกว่า "ประเมิน ความสอดคล้องสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Logical Relations Evaluation)" และการประเมินตามแนวนอนของเมตริกซ์ทั้งสองซึ่งเป็นการประเมินที่เรียกว่า ประเมินความสอดคล้องสัมพันธ์เชิงประจักษ์ (Empirical Relation Evaluation)

3. รูปแบบการประเมินของ โพรวัส (Provus)

โพรวัส (Provus, 1969) ได้ให้ความหมายของการประเมินเป็นการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติกับมาตรฐาน เพื่อเป็นการค้นหาความไม่สอดคล้องระหว่างความคาดหวังกับผลปฏิบัติงานของแผนงาน เขาอธิบายว่า มีความไม่สอดคล้องกัน 5 ชนิด ที่สามารถศึกษาได้จากการใช้แผนงาน คือ ความไม่สอดคล้องที่ไม่สัมพันธ์กับขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การออกแบบโครงการ คือ การกำหนดปัจจัยที่ทำให้เกิดการดำเนินงาน กำหนดกระบวนการดำเนินงาน และกำหนดผลที่คาดหวังจะได้รับจากการดำเนินงาน

ขั้นที่ 2 การเตรียมพร้อมเป็นการนำปัจจัยที่ทำให้เกิดการดำเนินงานเข้าสู่กระบวนการ

ขั้นที่ 3 การดำเนินการตามแผน

ขั้นที่ 4 ผลผลิตที่เกิดจากโครงการ

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและกำไร

4. แนวคิดในการประเมินของสตัฟเฟิลบีม

แดเนียล เอล สตัฟเฟิลบีม (อ้างอิงจาก Worthen and Sander.1993) ได้เสนอแบบจำลองการประเมินผลที่เรียกว่า CIPP Model ซึ่งเป็นแบบจำลองที่เน้นกิจกรรมการประเมินควบคู่ไปกับการบริหารงาน โดยประกอบด้วยการประเมิน 4 ประเภท และมีลักษณะสอดคล้องกับโครงสร้างของระบบงานโดยทั่วไป คือ

1) การประเมินผลที่เกี่ยวกับบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินที่ นักประเมินจัดรวบรวมข้อมูลให้กับหัวหน้าหน่วยงาน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม สภาพของปัญหา เงื่อนไข และแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้การวางแผนเป็นไปตามความต้องการของงาน และช่วยกำหนดขอบเขตที่ชัดเจนสำหรับการประเมินผลงานด้วย

2) การประเมินผลที่เกี่ยวกับตัวป้อน (Input Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อค้นหาปัจจัยพื้นฐานตลอดจนปัจจัยที่ศักยภาพของปัจจัยที่จะอำนวยความสะดวกไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือบรรลุเป้าหมายของโครงการ

3) การประเมินผลที่เกี่ยวกับกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินที่ต่อจาก การประเมินบริบทและการประเมินตัวป้อน เพื่อค้นหาข้อมูลที่จะเป็นแนวทางหรือวิธีการปฏิบัติว่าจะสามารถเป็นไปตามขั้นตอนซึ่งวางแผนไว้หรือไม่ รวมทั้งจะช่วยค้นหาข้อบกพร่องตลอดจนแนวทางแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ในระหว่างการดำเนินงาน เป็นการรายงานสะสมสำหรับนำไปสู่การประเมินในขั้นผลผลิตต่อไป

4) การประเมินผลที่เกี่ยวกับผลผลิต (Product Evaluation) วัตถุประสงค์ของการประเมินประเภทนี้ ก็เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์จากโครงการกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของภารกิจหรือไม่ การประเมินผลประเภทนี้ อาจอาศัยการเปรียบเทียบผลผลิตกับเกณฑ์มาตรฐาน (Absolute หรือ Relative Standards) ที่กำหนดไว้ หรืออาจอาศัยข้อมูลที่ได้รับจากการรายงานการประเมินผลทั้ง 3 ประเภทข้างต้น

อย่างไรก็ตามในการทำประเมินผลการบริหารงานเชิงระบบ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้างาน ครู ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จะต้องคำนึงถึงภารกิจบทบาทหน้าที่ของตนเองเป็นสำคัญ จะทำให้เกิดความสอดคล้องไม่ซ้ำซ้อนของเนื้อหาในการพัฒนาปรับปรุง แก้ไขต่อไป

การพัฒนาปรับปรุงแก้ไข (Modification) นับว่าเป็นส่วนสำคัญในการบริหารงานเชิงระบบ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนควรตระหนักถึงเรื่องเหล่านี้ ซึ่งจะทำให้ขั้นตอนการทำงานมีความสมบูรณ์และครบวงจรเป็นส่วนสัมพันธ์ในการพัฒนางาน หรือปรับปรุง แก้ไขงานอย่างแท้จริง เพราะเป็นการนำเอาการประเมินมาวิเคราะห์ อาจมีบางสิ่งบางอย่างที่ยังไม่เป็นที่พึงพอใจ หรือยังไม่บรรลุจุดประสงค์ จึงต้องพิจารณากำหนดแนวทางแก้ไขและพัฒนาต่อไป การพัฒนาปรับปรุง แก้ไขเป็นขั้นตอนหรือวิธีการตรวจสอบข้อขัดแย้งระหว่างวัตถุประสงค์กับผลที่ได้จากการประเมินว่าจะพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขในส่วนใดของระบบหรือต้องพัฒนาปรับปรุงแก้ไขทั้งระบบ

5. รูปแบบการประเมินชิปปี้

รูปแบบการประเมินชิปปี้ เป็นการนำเสนอโดย สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, D.L.) และคณะ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคม Phi Delta Kappa ทั้งนี้สตัฟเฟิลบีม ให้ความหมายของการประเมินว่า หมายถึง "กระบวนการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจต่อทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่"

คำว่า CIPP นั้นมาจากคำย่อของส่วนประกอบต่าง ๆ ของโครงการที่จะทำการประเมิน ได้แก่ **Context Evaluation** : การประเมินบริบทของโครงการ ซึ่งหมายถึงการประเมินเกี่ยวกับสิ่งที่จำเป็นส่วนสำคัญในการช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการเป็นสิ่งที่อยู่ภายนอกโครงการแต่มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการ ได้แก่ ความต้องการของชุมชน และกลุ่มเป้าหมายที่จะรับบริการจากโครงการ จำนวนประชากร กระแสทิศทางของสังคม การเมืองสภาพเศรษฐกิจ และปัญหาของชุมชน ตลอดจนนโยบายของหน่วยงานระดับบนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

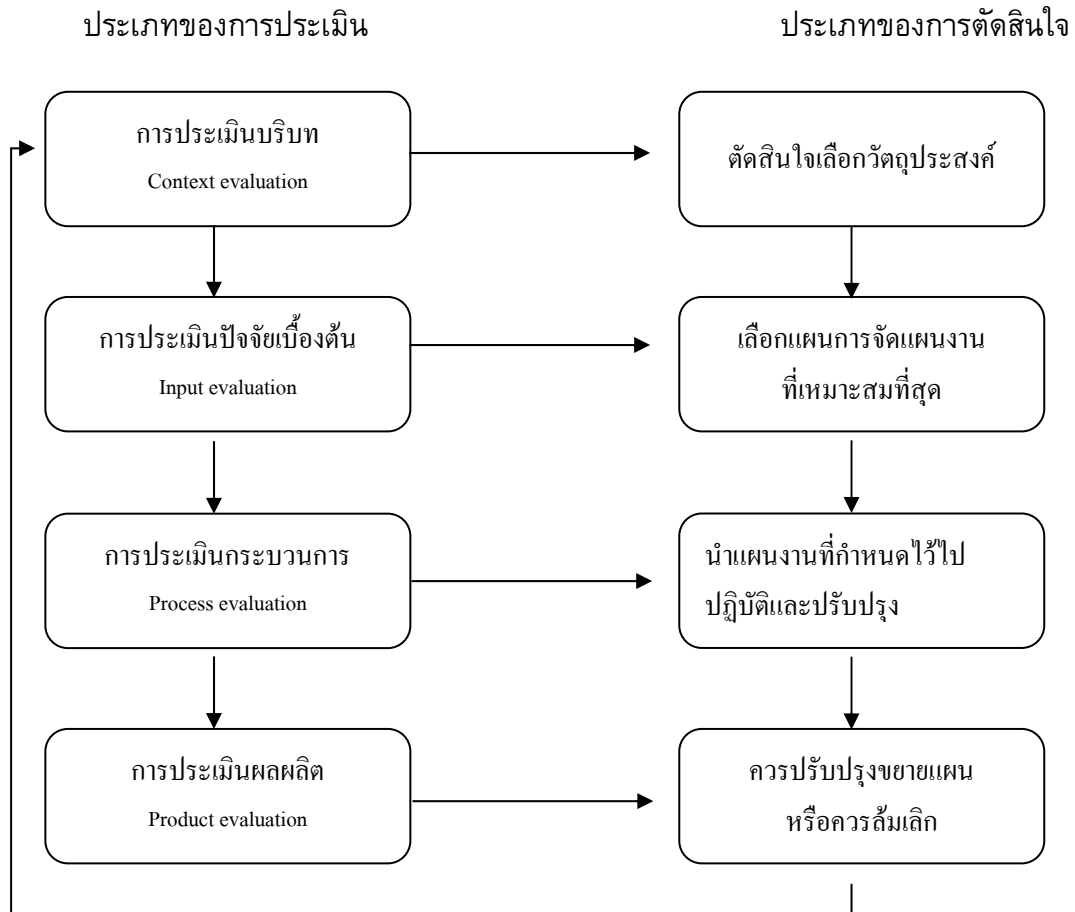
Input Evaluation : การประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ หมายถึง การประเมินทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการนำมาใช้ในการดำเนินโครงการ กำลังคนหรือจำนวนบุคคลที่ต้องใช้งบประมาณและแหล่งเงินทุนสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อาคารสถานที่ เครื่องมือและครุภัณฑ์ การประเมินปัจจัยนำเข้าจะช่วยให้การพิจารณาตัดสินใจว่าโครงการนั้น ๆ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ ในทางปฏิบัติที่จะทำให้วัตถุประสงค์ของโครงการบรรลุหรือไม่ และช่วยให้เกิดการวางแผนการจัดกิจกรรมของโครงการได้อย่างเหมาะสม

Process Evaluation : การประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการเป็นการประเมินเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมของโครงการ การนำปัจจัยนำเข้ามาใช้เหมาะสมมากน้อยเพียงไร เป็นไปตามลำดับขั้นตอนหรือไม่ กิจกรรมที่จัดขึ้นจะก่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือมีอุปสรรคใด ๆ เกิดขึ้น เพื่อที่จะได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้รัดกุม มีประสิทธิภาพมากขึ้น

Product Evaluation : การประเมินผลผลิตของโครงการ เป็นการประเมินเกี่ยวกับผลที่ได้รับทั้งหมด จากการดำเนินโครงการว่าได้ผลมากน้อยเพียงไร เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้หรือไม่การประเมินผลผลิตจะมีการนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ที่จะเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการการประเมินในส่วนนี้มี

วัตถุประสงค์ เพื่อการตัดสินใจปรับปรุงขยายโครงการนำไปใช้ต่อเนื่องต่อไป และเพื่อล้มเลิกโครงการ

การประเมินตามแนวความคิดนี้จะต้องทำการประเมินเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน เพื่อก่อให้เกิดความสอดคล้อง และผู้ประเมินจะต้องเสนอแนวทางเลือกหลาย ๆ วิธี เพื่อเป็นการสะทกแก่ผู้ที่มีหน้าที่ตัดสินใจ ดังที่สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ได้เสนอแผนภูมิไว้ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมิน กับการตัดสินใจในแบบจำลองซิปป์

ที่มา : สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, บรรณาธิการ. (2544). *ชุดรวมบทความทางการประเมินโครงการ*. เล่มที่ 4 : หน้า 233

จากภาพประกอบ 3 จะเห็นว่า การใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model ประเมินโครงการ เป็นรูปแบบจำลองที่ทำการประเมินอย่างครอบคลุม ตั้งแต่วัตถุประสงค์ ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ ดำเนินการ ตลอดจนผลผลิตของโครงการ ซึ่งผลของการประเมินสามารถนำไปเป็นข้อมูล ให้กับผู้บริหารใช้พิจารณาในการตัดสินใจว่า โครงการควรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงส่วนไหนบ้างถึงจะทำให้โครงการมีประสิทธิภาพสูงสุด

6. การบูรณาการรูปแบบการประเมินผลโครงการ

จากรูปแบบการประเมินผลโครงการเท่าที่กล่าวมาทั้งหมด หากพิจารณาอย่างถ่องแท้ เราจะพบว่า แต่ละรูปแบบจะมีบางลักษณะที่มีส่วนร่วมกันอยู่ ซึ่งได้แก่

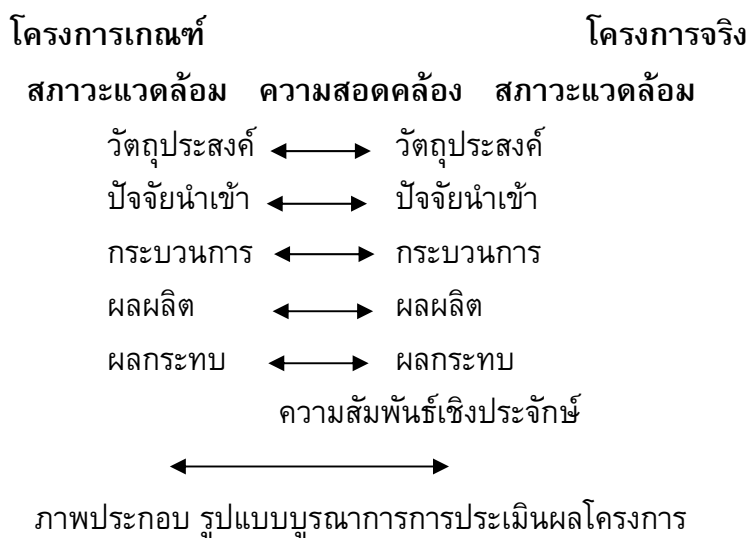
1) มีการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมหรือจากกระบวนการดำเนินโครงการกับวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้

2) มีการเปรียบเทียบความสอดคล้องสัมพันธ์กันระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ของโครงการ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบเชิงเหตุผลหรือเชิงทฤษฎี

3) มีการเปรียบเทียบความสอดคล้องสัมพันธ์กันระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ของโครงการจริงกับโครงการเกณฑ์ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์

4) การประเมินผลโครงการประกอบด้วย 2 ลักษณะใหญ่ คือ การประเมินภายในตัวโครงการจริงและโครงการเกณฑ์ คือการประเมินผลส่วนประกอบต่าง ๆ ของโครงการจริงและโครงการเกณฑ์กับการประเมินระหว่างส่วนประกอบของโครงการจริงและโครงการเกณฑ์

ด้วยลักษณะร่วมกันของรูปแบบการประเมินโครงการข้างต้นนี้ ก็จะสามารถเสนอรูปแบบบูรณาการการประเมินผลโครงการได้ดังภาพประกอบ

ในภาพประกอบ ขั้นตอนการประเมินจะเป็นตามลำดับดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดทำโครงการจริงซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆ ตั้งแต่วัตถุประสงค์ของโครงการจนกระทั่งถึงผลกระทบของโครงการ

ขั้นตอนที่ 2 จัดทำโครงการจริงซึ่งประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ เช่นเดียวกับโครงการจริง การจัดทำโครงการเกณฑ์อาจใช้วิธีประชุมระดมสมอง ผู้เชี่ยวชาญและการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบ ต่างๆ ของโครงการทั้ง 2 ซึ่งแยกวิเคราะห์เฉพาะโครงการนั้นเพื่อดูว่าในแต่ละส่วนประกอบนั้น มีความสมเหตุสมผลหรือไม่เพียงไร

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบเปรียบเทียบระหว่างส่วนประกอบแต่ละส่วนของโครงการ ทั้ง 2 เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบแต่ละส่วนนั้นว่าสอดคล้องกันมากน้อยเพียงไร

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงและ/หรือปรับเปลี่ยนส่วนประกอบของโครงการใดโครงการหนึ่งหรือทั้งสองโครงการ เพื่อให้เกิดความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของโครงการจริงเมื่อเปรียบ เทียบกับโครงการเกณฑ์

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นว่า รูปแบบการประเมินผลโครงการมีอยู่หลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบก็มีข้อดีและข้อจำกัดอยู่ในตัวเอง ดังนั้นในการประเมินผลโครงการผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินควรจะได้มีการคัดเลือกและหรือพัฒนารูปแบบการประเมินที่เหมาะสมสำหรับการประเมินผลโครงการที่ตนรับผิดชอบ ทั้งนี้เพราะเหตุว่า ความจริงเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินผล โครงการนั้นก็คือ "ไม่มีรูปแบบการประเมินผลโครงการใดที่ดีและเหมาะสมสามารถนำไปใช้ประเมินได้ทุกโครงการ"

จากแนวคิดในรูปแบบการประเมินดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะรองผู้อำนวยการโรงเรียนได้ดำเนินโครงการโดยตระหนักถึงการบริหารและทำงานด้วยกระบวนการเชิงระบบ ดังกล่าวข้างต้น ในวิถีชีวิตจริงของการทำงานตามภาระหน้าที่และตามบทบาทที่ตนเองมีอยู่อย่างต่อเนื่อง และอย่างประสานสอดคล้องกัน เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานก็มีการประเมินผล และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามกระบวนการดังกล่าวอย่างเป็นระบบ โดยตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของโครงการ คือ

1. เพื่อเป็นข้อมูลการศึกษาค้นคว้าในการพัฒนางานด้วยกระบวนการเชิงระบบ
2. เพื่อรายงานการปฏิบัติงานการบริหารด้วยกระบวนการเชิงสร้างสรรค์ ใช้เป็น ข้อมูลทางวิชาการในการพัฒนางาน/โครงการในสถานศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ระบบงาน และประยุกต์ใช้ในการบริหารงานในโครงการอื่น ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.5 ประโยชน์ของการประเมินโครงการ

แอนเดอร์สัน และบอล (Anderson & Ball. 1978 : 14 – 35 อ้างถึงในรัตนะ บัวสนธ์. 2540 : 18-19) ได้อธิบายบทบาทและประโยชน์ของการประเมินโครงการในด้านวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ไว้ 6 ประการ คือ

1. เพื่อช่วยในการตัดสินใจนำโครงการไปใช้ ซึ่งได้แก่ การประเมินว่า โครงการที่จัดทำขึ้นนั้นมีความจำเป็นมากน้อย หรือมีความสมเหตุสมผลหรือไม่ ความเป็นไปได้หรือคุ้มค่างบเงินทุนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพียงไร โครงการเป็นที่ต้องการสำหรับกลุ่มเป้าหมายหรือจะได้รับการสนับสนุนแค่ไหน รวมทั้งขนาดและขอบเขตการนำโครงการไปใช้กว้าง หรือแคบ เป็นต้น ข้อมูลจาก

การประเมินเหล่านี้จะช่วยในการนำมาประมวลสรุปตัดสินใจ สำหรับผู้บริหารหรือแหล่งทุนที่จะตัดสินใจอนุมัติการนำโครงการดังกล่าวไปดำเนินการใช้ต่อไป

2. เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการโดยต่อเนื่องต่อไป หรือการขยาย โครงการและการรับรองโครงการ ซึ่งได้แก่ การประเมินภายหลังจากโครงการได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว (ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้) เป็นการประเมินเพื่อจะรู้ว่า โครงการดังกล่าวยังมีความจำเป็นต้องจัดให้มีอยู่อีกต่อไปหรือไม่ ผลที่ได้จากการดำเนินโครงการได้รับผลตอบแทนคุ้มค่างบทุนที่สูญเสียไปมากน้อยเพียงใด และโครงการที่ดำเนินการไปนั้น ก่อให้เกิดผลข้างเคียง (Side Effects) ทั้งทางบวกและทางลบหรือไม่

3. เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงการ ซึ่งเป็นการประเมินเมื่อโครงการ ได้มีการนำไปดำเนินการใช้ระยะหนึ่ง หรือเป็นการประเมินในช่วงการดำเนินโครงการ ทั้งนี้โดยทำการประเมิน เพื่อที่จะปรับปรุงส่วนต่าง ๆ ของโครงการอันได้แก่

3.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อที่จะรู้ว่า วัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ นั้น เมื่อมีการดำเนินโครงการไปชั่วขณะหนึ่ง มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ หรือได้รับการยอมรับสนับสนุนร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุถึง วัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

3.2 เนื้อหาของโครงการ เป็นการพิจารณาว่า เนื้อหาสาระหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในโครงการมีความครอบคลุมเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ ลำดับขั้นตอนของกิจกรรมเป็นไปตามลำดับที่จะเอื้อต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงไร นอกจากนั้น ก็ยังพิจารณาอีกว่า เนื้อหาสาระของโครงการดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับภูมิหลัง หรือพื้นเพเดิมของกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการจากโครงการมากน้อยเพียงใด

3.3 วิธีการดำเนินโครงการ โดยพิจารณาว่า โครงการที่กำลังดำเนินการอยู่นั้น มีกลุ่มเป้าหมายร่วมโครงการเป็นจำนวนเท่าไร ครบหรือไม่ครบตามที่กำหนดไว้ โครงการมีผู้ร่วมงานเพียงพอหรือไม่เท่าไร โครงการมีการดำเนินงาน หรือดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างไร กลุ่มเป้าหมายผู้ร่วมโครงการได้รับการเสริมแรง หรือการสร้างแรงจูงใจอย่างไรทำนองนี้ เป็นต้น

3.4 สภาวะแวดล้อมของโครงการ หมายถึง การพิจารณาเกี่ยวกับนโยบายทางการเมือง หรือทางการบริหารของผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการว่า ให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการหรือไม่ อย่างไร สัมพันธภาพระหว่างผู้ร่วมงานในโครงการมีลักษณะเช่นไรขัดแย้งกันหรือไม่ เป็นอุปสรรคต่อการที่จะดำเนินการต่อไปเพียงใด ทรัพยากรสนับสนุนอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินโครงการมีเพียงพอมากน้อยเพียงใด ตลอดจนกระทั่งการยอมรับหรือให้การสนับสนุนและการต่อต้านของสาธารณะที่มีต่อโครงการเป็นไปในทิศทางใด เหล่านี้เป็นต้น

4. เพื่อที่จะได้รับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการให้ความสนับสนุนโครงการจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ การพิจารณาความสนับสนุนโครงการสาธารณชน การเมือง แหล่งเงินทุน รวมทั้งนักวิชาชีพอื่น ๆ โดยต้องการรู้ว่า แหล่งดังกล่าวนี้มีแหล่งใดบ้างให้การสนับสนุนโครงการอย่างแท้จริง เมื่อมีการดำเนินโครงการอยู่ในขณะนั้น

5. เพื่อที่จะได้รับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการขัดขวางต่อต้านโครงการจากแหล่งต่าง ๆ ในทางตรงกันข้ามกับวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการในข้อที่สี่ นอกจากเราจะต้องการรู้ถึงแหล่งที่ให้การสนับสนุนโครงการแล้ว ในการดำเนินโครงการใด ๆ ก็ตาม บางครั้งโครงการ ดังกล่าวนั้นก็จะได้รับการขัดขวางต่อต้าน ทำให้การดำเนินโครงการไม่อาจเป็นไปได้อย่างสะดวก และวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ว่าจะไม่ได้รับการตอบสนอง ดังนั้น การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อพิจารณาว่า แหล่งใดบ้างที่ขัดขวางโครงการจึงเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อจะได้หาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดำเนินโครงการให้มีความเป็นไปได้อย่างสะดวกต่อไป

6. เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการพื้นฐานต่าง ๆ ซึ่งหมายถึง การได้รับความรู้ความเข้าใจในพื้นฐานอื่นที่นอกเหนือจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการที่ทำการประเมิน แต่ทว่ายังมีผลต่อโครงการ ได้แก่ พื้นฐานด้านการศึกษา ด้านจิตวิทยา ด้านสังคมวิทยา และด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

สมคิด พรหมจ้อย (2542 : 30) ได้สรุปประโยชน์ของการประเมินโครงการไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนโครงการ ตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ ตลอดจนตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
2. ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน
3. ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการ
4. ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจและวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยายการดำเนินโครงการต่อไป
5. ช่วยให้ข้อมูลที่ยังบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการว่าเป็นอย่างไร
6. เป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติโครงการ เพราะการประเมินโครงการด้วยตนเอง จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อย และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.6 การประเมินผลและการติดตามผลงานและโครงการ

ความหมายของการประเมินผลและการติดตามผลงานและโครงการ

1. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึงกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อสรุปผลการดำเนินงานและโครงการ เปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายหรือเป้าประสงค์และผลที่คาดว่าจะได้รับจากงานและโครงการนั้น รวมทั้งผลกระทบหรือผลข้างเคียงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานและโครงการ เพื่อนำไปใช้ประกอบในการตัดสินใจสั่งการ

2. การติดตามผล (Monitoring) หมายถึง การติดตามงานและโครงการที่กำลังปฏิบัติอยู่ในด้านความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค และข้อบกพร่อง เพื่อทราบผลงานจะได้เร่งรัด ปรับปรุงและแก้ไขการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ความสำคัญของการประเมินผลงานและโครงการ

1. เป็นส่วนสำคัญในการควบคุมคุณภาพของงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข พัฒนา หรือให้มีการดำเนินงานใหม่ จนตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ

2. เป็นการศึกษาวเคราะห์เพื่อการปรับปรุง แก้ไข หรือเสนอแนะวิธีการใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานและโครงการ อันเป็นที่ยอมรับและพึงพอใจของผู้ที่ปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความตั้งใจและความกระตือรือร้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการประเมินผลงานและโครงการเป็นการสร้างขวัญกำลังใจ และความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

3. การประเมินผลงาน และโครงการจะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงอุปสรรคปัญหา ข้อดี ข้อเสีย ความเป็นไปได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยทำให้ผู้บริหารตัดสินใจในการดำเนินงานตามงาน และโครงการนั้น ๆ

ลักษณะของการประเมินผลงานและโครงการ

โดยปกติการดำเนินงานและโครงการใด ๆ ก็ตาม ควรจะมีการประเมินผลทั้ง 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การประเมินผลก่อนการดำเนินงาน (Pre-Evaluation) การประเมินผลขั้นนี้อยู่ในขั้นวางแผน ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1.1 การศึกษาสภาพความเป็นไปได้ในการทำโครงการ (Feasibility) เพื่อพิจารณาว่า ควรทำโครงการนี้หรือไม่ โดยดูสภาพความพร้อมด้านบุคลากร การเงินวัสดุอุปกรณ์ และสภาพแวดล้อม เป็นต้น

1.2 การประเมินร่างโครงการ (Project Appraisal) เพื่อตรวจสอบดูว่าหัวข้อและเนื้อหาในข้อต่าง ๆ ของโครงการเหมาะสม สอดคล้องและชัดเจนเพียงใด

2. การประเมินผลขณะดำเนินงาน (On-going Evaluation) เป็นการประเมินผลขณะปฏิบัติงาน เพื่อตรวจสอบ ควบคุม และดูความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผน ตลอดจนรวบรวมปัญหาอุปสรรค สำหรับนำไปปรับปรุง แก้ไข ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายซึ่งต้องมีระบบติดตามงาน (Monitoring System) ขึ้นในการดำเนินงานและโครงการจัดเป็นการประเมินผลขณะดำเนินงาน (Formative Evaluation)

3. การประเมินผลภายหลังการดำเนินงาน (Post Evaluation) เป็นการประเมินผลสรุปหลังการดำเนินงานสิ้นสุดลง (Summative Evaluation) เพื่อตรวจสอบดูว่าได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพียงใด มีผลกระทบ (Impact) หรือผลข้างเคียง (Side effect) ใดๆ

เทคนิคหรือวิธีในการติดตามและประเมินผล

ในการติดตามและประเมินผลงาน อาจใช้เครื่องมือและกิจกรรม ดังนี้

1. เครื่องมือ ได้แก่ แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบรายงานผลการปฏิบัติงาน บันทึกการประชุม และแผนปฏิบัติการของโรงเรียน เป็นต้น
2. กิจกรรม ได้แก่ การสังเกต การสอบถามเจ้าหน้าที่ การประชุมปรึกษาหารือกลุ่มย่อยการประชุมปฏิบัติการ การประชุมสัมมนา การออกเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ เป็นต้น

ผู้มีหน้าที่ติดตามและประเมินผล

ผู้มีหน้าที่ติดตามและประเมินผลงานและโครงการ อาจได้แก่บุคคลต่อไปนี้

1. ผู้ดำเนินโครงการ
2. ผู้ช่วยผู้ดำเนินโครงการ
3. หัวหน้าฝ่าย/หมวด/งาน หรือผู้แทน
4. บุคลากรในงานแผนงาน หรือคณะทำงานแผนงานของโรงเรียน

โดยปกติแล้วผู้ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผล ควรจะขึ้นอยู่กับลักษณะของการประเมินผล ดังนี้

1. การประเมินร่างโครงการ ผู้ประเมินควรจะเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความเป็นกลาง ซึ่งอาจจะประกอบด้วยผู้ดำเนินโครงการ ผู้ช่วยผู้ดำเนินโครงการ ผู้แทนจากฝ่ายหรืองาน หรือคณะทำงานแผนงานของโรงเรียน มาพิจารณาร่วมกัน
2. การประเมินความก้าวหน้าของการดำเนินงาน ซึ่งเป็นการประเมินขณะที่โครงการกำลังดำเนินอยู่ ผู้ประเมินควรจะเป็นผู้ที่รับผิดชอบงานและโครงการหรือฝ่ายหรืองานที่รับผิดชอบดำเนินงานตามงานและโครงการนั้น เพราะจะสามารถนำผลการติดตามและประเมินมาใช้แก้ปัญหาของงานได้ทันที่
3. การประเมินผลงาน ซึ่งเป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการควรเป็นบุคคลภายนอกที่ไม่ได้เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามงานและโครงการ โดยมีเจ้าของงานและโครงการร่วมดำเนินการอยู่ด้วย

ในกรณีของการประเมินผลความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และการประเมินผลงานที่ต้องการให้เห็นภาพรวมของความก้าวหน้า และผลสำเร็จของการดำเนินงานของงานและโครงการของโรงเรียนผู้ที่เป็นแกนรับผิดชอบดำเนินงาน ควรเป็นงานแผนงานของโรงเรียน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องนี้

แนวทางปฏิบัติในการติดตามและประเมินผลในโรงเรียน

ขั้นที่ 1 ทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องวางแผนร่วมกันว่าจะติดตามงานและโครงการอะไรบ้าง จำนวนกี่ครั้ง เมื่อไร วิธีใด และต้องการข้อมูลอะไรบ้าง ตลอดจนกำหนดว่าใครทำหน้าที่

ติดตาม โดยพิจารณาจากงานและโครงการที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนเป็นหลัก แต่ถ้าหากโรงเรียนต้องการข้อมูลบางอย่างเพื่อนำผลไปใช้ก็ย่อมสามารถติดตามงานที่นอกเหนือจากแผนปฏิบัติการได้

ขั้นที่ 2 แบบในการประเมินโครงการที่นิยมใช้ คือ CIPP Model เพราะทำให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นอย่างมาก เป็นแบบที่เข้าใจง่ายและสะดวกในการปฏิบัติ

CIPP Model จะประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพที่เกี่ยวข้องกับงานและโครงการ (Context) เช่น ชั่วโงมการทำงานของครู ปริมาณที่ครูต้องปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้ ช่วงระยะเวลา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นต้น

2. ปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินงาน (Input) ปัจจัยนำเข้าหรือตัวป้อน เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกมีความพอเพียงเหมาะสมหรือไม่ และเป็นไปตามเงื่อนไข หรือข้อกำหนดหรือไม่อย่างไร

3. กระบวนการในการดำเนินงาน (Process) ได้ทำตามแผนที่กำหนด ตามกรรมวิธี หรือลำดับการกระทำหรือไม่ เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานหรือไม่ และต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขอย่างไร

4. ผลที่เกิดขึ้นจากโครงการ (Product) ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามจุดประสงค์ และเป้าหมายของโครงการตามที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด มีผลกระทบอะไรเกิดขึ้นบ้าง

ขั้นที่ 3 จัดทำเครื่องมือในการติดตามและประเมินผล เช่น อาจใช้แบบสังเกต แบบสอบถามสัมภาษณ์ รายงาน หรืออาศัยข้อมูลสถิติและหลักฐานต่าง ๆ ที่มีอยู่หรือจัดเก็บไว้แล้วก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสม แต่ที่สำคัญข้อมูลจะต้องถูกต้องตรงประเด็นครบถ้วนและทันสมัย

ในการจัดการศึกษาของไทย ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามแนวคิด และหลักของความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความสอดคล้องสัมพันธ์กับสภาพทางสังคมของชุมชนซึ่งมีเป้าหมายแท้จริงอยู่ที่การพัฒนาบุคคล ให้มีความสามารถในทุกด้าน ทั้งทางร่างกายสติปัญญา จิตใจ และทางสังคม โดยตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบุคคลให้บรรลุถึงศักยภาพสูงสุดของตนเอง รวมทั้งทำให้บุคคลที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาแล้ว ได้ร่วมกันสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมให้เกิดความสงบสุข

ด้วยเหตุนี้ โรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการจัดการศึกษาในระดับปฏิบัติการ จึงควรตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่สำคัญในการจัดบริการทางการศึกษาให้เกิดความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับสภาพของชุมชนอย่างกว้างขวาง เป็นไปในลักษณะที่เอื้อต่อทุกคนที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ วัย พื้นฐานทางเศรษฐกิจ และสังคม ให้ทุกคนมีโอกาสและอยู่ในวิสัยที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างเหมาะสมกับสภาพความต้องการและความสามารถของตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องดิ้นรนหรือแสวงหาจากแหล่งอื่น แต่สามารถจะหาได้จากชุมชนที่อยู่ของตนได้ตลอดเวลา ทั้งนี้โดยอาศัยข้อได้เปรียบจากความพร้อมทางด้านปัจจัยทางทรัพยากรในชุมชนนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรบุคคล สถานที่ และการสนับสนุนจากชุมชน ที่พร้อมใจกันให้การสนับสนุนการจัดบริการทางการศึกษา

ดังนั้น การที่สถานศึกษาจะพัฒนาการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล จึงขึ้นอยู่กับการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการจัดการบริการทางการศึกษา นักเรียนจึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่เป็นศูนย์กลางของการให้บริการทางการศึกษา การจัดการศึกษาจำเป็นต้องยอมรับความแตกต่างหรือความไม่เท่าเทียมกันของบุคคล เนื่องจากยังมีข้อจำกัดหลายประการที่เป็นตัวกำหนดขีดความสามารถของระบบการศึกษาในการตอบสนองต่อความต้องการในการศึกษา ข้อจำกัดที่สำคัญ เช่น การสนับสนุนจากรัฐขอเขตการให้บริการทางการศึกษาที่ครอบคลุมพื้นที่กว้างขวางและงบประมาณเป็นต้น อย่างไรก็ตามสิ่งสำคัญอยู่ตรงประเด็นที่ว่า โอกาสของนักเรียนในการที่จะได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ภายใต้การจักระบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน ฉะนั้นจากหลักการที่ต้องการให้นักเรียนทุกคนมีประสิทธิภาพและมีวินัยที่ดีงาม โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จึงจำเป็นที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดรูปแบบของการจัดโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ทั้งนี้เพื่อให้ครูได้พัฒนานักเรียนให้มีวินัยในตนเอง เพื่อชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการดำเนินตามโครงการ จึงได้เลือกใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model ของ Stufflebeam, D.L., ด้วยเหตุผล คือ ทำให้ได้รับรู้ถึงข้อมูลต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการ คือ สภาพที่เกี่ยวข้องกับงานและโครงการ (Context) ปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินงาน (Input) ปัจจัยนำเข้าหรือตัวป้อน กระบวนการในการดำเนินงาน (Process) และผลผลิตที่เกิดขึ้นจากโครงการ (Product)

2. สภาพบริบทของโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

สภาพทั่วไปของโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา แต่เดิมเป็นโรงเรียนราษฎร์ ในปี พ.ศ. 2516 พระราชบัญญัติฯ (ปัญญา อินทปัญญา) เจ้าอาวาสวัดไร่ขิงในฐานะองค์อุปถัมภ์โรงเรียนได้ประชุมคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ขอความเห็นที่จะโอนกิจการของโรงเรียนนี้ให้รัฐบาลดำเนินการต่อไป เพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งขยายการศึกษาออกสู่ท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วย จึงทำเรื่องขอโอนไปยังกระทรวงศึกษาธิการ วันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2517 กระทรวงศึกษาธิการโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ได้รับโอนโรงเรียนอนันต์สุนทรศึกษามาเป็นโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา และเปลี่ยนชื่อใหม่ นามว่า “โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา” โดยมีนายวิจิตร พร้อมมูล รักษาการในตำแหน่งครูใหญ่ ต่อมากรมสามัญศึกษาจึงแต่งตั้ง นายพิเชฏ์ รัตนสุพร มาดำรงตำแหน่งครูใหญ่โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา เมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2517 ขณะนั้นมีนักเรียน 11 ห้องเรียน จำนวน 369 คน ครู 23 คน ลูกจ้างประจำ 3 คน

วันที่ 22 ตุลาคม 2521 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ได้เสด็จพระราชดำเนินมาถวายผ้ากฐิน ณ วัดไร่ขิง และได้ทรงพระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ เปิดป้ายนาม “โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา” เพื่อเป็นสิริมงคลสืบไป นำความปราบปลื้มปิติยินดีมาสู่ชาวไร่ขิง ด้วยความระลึกถึงในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น

ปัจจุบันนายสุนทร สุมาลย์โรจน์ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ เปิดการเรียนการสอน 2 ช่วงชั้น คือ

ช่วงชั้นที่ 3 ตั้งแต่ระดับชั้น มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 4 ตั้งแต่ระดับชั้น มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4-6

มีข้าราชการครูสิ้น 120 คน พนักงานราชการ 1 คน ลูกจ้างประจำ 11 คน ลูกจ้างชั่วคราว 16 คน นักเรียนจำนวน 2,865 คน

ด้านอาคารสถานที่โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา มีอาคารเรียนเป็นตึก 3 ชั้น ทรงไทยประยุกต์ 3 หลัง 3 ชั้น อาคารเรียนพิเศษ 7 ชั้น 1 หลัง อาคารฝึกงานคอมพิวเตอร์-คหกรรม 1 หลัง หอประชุมเอนกประสงค์ ชั้นเดียว 1 หลัง โรงอาหาร 1 หลัง ศาลากาญจนภิเษก 9 เหลี่ยม 1 หลัง บ่อน้ำบาดาลและถังเก็บน้ำ 1 ที่ โรงผลิตและจำหน่ายน้ำดื่ม 1 ที่ ห้องโสตทัศนศึกษาพร้อมเทคโนโลยีระบบดาวเทียม 1 ห้อง ห้องศูนย์คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และทีวี-วีดีทัศน์ 6 ศูนย์ ห้องเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ 4 ห้อง จำนวน 180 เครื่อง ห้องอินเทอร์เน็ต 1 ห้อง ห้องปฏิบัติการทางภาษา 1 ห้อง และห้องอื่นๆ อีกจำนวนมาก มีบ้านพักครู 12 หลัง บ้านพักนักร้อง 2 หลัง ห้องพักชั่วคราว ลูกจ้างประจำ 10 หน่วย มีสวนหย่อม-น้ำตกและสนามเล่นกีฬาทุกประเภทภายในโรงเรียน

ต้นไม้ประจำโรงเรียน

ต้นธรรมบูชา หรือ ชมพูพันธุ์ทิพย์

สีประจำโรงเรียน ฟ้า – ขาว

สีฟ้า หมายถึง ความร่าเริง สดใส สว่างไสว รุ่งโรจน์และโอปอ
อ้อมอารี

สีขาว หมายถึง ความสะอาดบริสุทธิ์ของดินแดนแห่งพุทธศาสนา

คติธรรมและปรัชญาของโรงเรียน

สุขา สงฺฆสฺส สามคฺคี

ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะก่อให้เกิดสุข

คำขวัญของโรงเรียน

รักศักดิ์ศรี มีคุณธรรม นำวิชาการ สืบสานงานพระราชดำริ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

เป็นคนดี มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ เชิดชูเกียรติภูมิ ภูมิฐานการเป็นผู้นำชุมชน

วิสัยทัศน์โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

บริหารอย่างมีส่วนร่วม เป็นศูนย์แหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมศักยภาพครู ควบคู่เทคโนโลยี เสริมสร้างผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม นำวิชาการ ชุมชนร่วมประสานสู่มาตรฐานสากล

สภาพวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาได้มีโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนให้สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา “เป็นคนดี มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ เชิดชูเกียรติภูมิ ภูมิฐานการเป็นผู้นำชุมชน” โดยฝ่ายปกครองเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ ผลการดำเนินงานตามโครงการพบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในเกณฑ์ดี แต่ยังมีนักเรียนบางกลุ่มที่มีพฤติกรรมด้านการมีวินัยในตนเองต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่โรงเรียนกำหนด เพื่อส่งเสริมและพัฒนาวินัยนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในปีการศึกษา 2549 โรงเรียนได้ดำเนินโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนเป็นโครงการต่อเนื่อง โดยกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาวินัยนักเรียน 7 ด้าน คือ การตรงต่อเวลา ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม ความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิของผู้อื่น ความอดทนอดกลั้น และความเป็นผู้นำ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดั่งงามอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวินัยนักเรียน

3.1 ความหมายของวินัยในตนเอง

“วินัยในตนเอง” มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Self - discipline” ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายลักษณะ ดังนี้

เมกกินสัน (Megginson. 1972:632) กล่าวว่า วินัยในตนเองเป็นการควบคุมตนเองซึ่งมีเป้าหมายการพัฒนาตนและปรับตนให้มีความสอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการ

กองวิจัยทางการศึกษา (2540 : 22) อธิบายว่าวินัยในตนเอง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลตามแบบแผนกฎเกณฑ์ที่พึงประสงค์ของสังคมอันจะนำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

ปรีชา ธรรมมา (2545:33) ให้ความหมายว่า วินัยแห่งตน (Self-discipline) หมายถึง การควบคุมพฤติกรรมของบุคคลด้วยความสามารถของตนเองได้เป็นผลสำเร็จตามเป้าหมาย อันเป็นที่ยอมรับ โดยงดเว้นหรือระงับยับยั้งการกระทำอันไม่เหมาะสมและนำตนไปสู่การกระทำอันเหมาะสมยิ่งขึ้น

อัญชลี สว่างจิตร์ (2546:46) กล่าวว่าวินัยในตนเอง เป็นคุณสมบัติที่ดั่งงามที่มีอยู่ในแต่ละบุคคล ซึ่งสามารถที่จะแสดงออกได้ทั้งอารมณ์ ความรู้สึก ความเข้าใจ และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากสามัญสำนึกภายในจิตใจที่ได้รับการอบรมปลูกฝัง ซึมซาบของมนุษย์ในสังคมด้วยความสมัครใจ และมีความมุ่งมั่นที่จะกระทำในสิ่งที่ดี

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความสามารถของบุคคลในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนเองมุ่งหวัง ซึ่งการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง เกิดจากแรงกระตุ้นภายใน และพฤติกรรมที่แสดงออกจะต้องสอดคล้องกับระเบียบ กฎเกณฑ์ของสังคม

3.2 การปลูกฝังเสริมสร้างและพัฒนาวินัยในตนเอง

การปลูกฝัง เสริมสร้าง และพัฒนาวินัยในตนเองให้แก่เยาวชน ต้องร่วมมือกันหลายฝ่าย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2541 : 8-10) ได้กล่าวถึงสถาบันหรือบุคคลที่มีส่วนในการพัฒนาวินัยในตนเองให้แก่เยาวชนไทย สรุปได้ดังนี้คือ

1. บิดา มารดา บ้านหรือสถาบันครอบครัว เป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดและเป็นแหล่งแรกที่ทำหน้าที่ปลูกฝังและหล่อหลอมตลอดจนถ่ายทอดลักษณะอันทรงคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งเรื่องระเบียบวินัยแก่สมาชิกในครอบครัวทั้งทางตรงโดยการอบรมสั่งสอนและทางอ้อม ซึ่งเด็กจะเฝ้าสังเกตลักษณะและการกระทำสิ่งต่าง ๆ ของผู้เลี้ยงดูเพื่อเลียนแบบการกระทำนั้น และบิดา มารดาหรือผู้เลี้ยงดูยังต้องทำหน้าที่ต่อไป แม้เด็กจะเข้าไปรับการศึกษาอบรมในโรงเรียนระดับต่าง ๆ แล้วก็ตาม

2. ญาติผู้ใหญ่และสมาชิกอื่น ๆ ในครอบครัว เป็นผู้มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังและหล่อหลอมจริยธรรมด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็กในครอบครัวเช่นกัน โดยปกติเด็กจะเรียนรู้เจตคติเชิงจริยธรรมจากผู้ใหญ่โดยตรง ดังนั้นถ้าหากผู้ใหญ่เป็นผู้มีลักษณะเด่นเป็นที่ยกย่องบูชาแก่เด็กมาก เด็กจะมีแนวโน้มที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่มากขึ้นเท่านั้น

3. เพื่อนของเด็กเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนด ค่านิยมทางจริยธรรมด้านต่าง ๆ เช่นกัน โดยเฉพาะวัยรุ่นเวลาจะทำอะไรก็มักจะคล้อยตามเพื่อนการเรียนรู้พฤติกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน การเข้าใจกันและกันในระหว่างเด็กวัยเดียวกัน และยังได้มาจากการได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ

4. พระสงฆ์หรือผู้นำทางจริยธรรมและคุณธรรมในหมู่บ้าน ตำบลหรืออำเภอหรือท้องถิ่นที่เด็กอยู่ ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของผู้ใหญ่ในสังคมนั้น และได้รับมอบหมายให้เป็นผู้อบรมสั่งสอนด้านจริยธรรมแก่ประชาชนทั้งเด็กและผู้ใหญ่ การปฏิบัติธรรมของพระสงฆ์หรือผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่นนั้นจะมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังจริยธรรมด้านต่าง ๆ แก่เด็กในท้องถิ่นนั้นด้วย

5. สื่อสารมวลชนทุกรูปแบบ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ บทเพลง และหนังสือต่าง ๆ ต่างก็มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการปลูกฝังหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติตลอดจนรูปแบบพฤติกรรมของเด็กโดยเฉพาะวินัยในตนเอง ซึ่งถ้าสื่อมวลชนเหล่านี้ไม่สนใจหรือไม่รับผิดชอบในการปลูกฝังจริยธรรมที่ดีแก่เด็ก ก็อาจเป็นเครื่องทำลายหรือขวางกั้นการปลูกฝังหล่อหลอมให้เด็กเป็นผู้มีจริยธรรมที่ดีงามโดยเฉพาะวินัยในตนเอง

6. โรงเรียนหรือสถานศึกษา ซึ่งรวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาการบริหารและการให้บริการต่าง ๆ ในสถานศึกษามีอิทธิพลต่อการปลูกฝังและสร้างเสริมจริยธรรมที่ดี โดยเฉพาะด้านวินัยในตนเอง

7. สถาบันอาชีพ การเข้าสู่อาชีพใด ๆ ของบุคคลก็ย่อมมีกฎเกณฑ์ระเบียบแบบแผนปฏิบัติสำหรับกลุ่มอาชีพนั้น ๆ กฎเกณฑ์ระเบียบดังกล่าวนี้จะช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ปรับตัวอยู่ร่วมในกลุ่มอาชีพดังกล่าวได้ในที่สุด ดังนั้นสถาบันอาชีพแต่ละอาชีพก็มีส่วนที่สำคัญต่อการเสริมสร้างวินัยให้กับผู้ประกอบการอาชีพดังกล่าว

8. สถาบันการเมือง ที่หมายถึง คณะรัฐบาลและพรรคการเมืองมีส่วนสำคัญในฐานะเป็นองค์กรกำหนดนโยบายแนวทางการบริหารประเทศ ตลอดจนการควบคุมการปฏิบัติงานราชการของข้าราชการประจำให้ตอบสนองนโยบายของรัฐบาล

จะเห็นได้ว่าการปลูกฝังหรือเสริมสร้างวินัยในตนเองให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน มิใช่หน้าที่หรือความรับผิดชอบของผู้หนึ่งผู้ใด หรือสถาบันใดสถาบันหนึ่งเท่านั้น แต่ต้องอาศัยความร่วมมือและความรับผิดชอบจากทุกฝ่าย โดยเริ่มตั้งแต่ผู้ปกครองนักเรียน ครู วิทยากรผู้ปกครอง สื่อมวลชน พระสงฆ์ หรือผู้นำทางศาสนา ครู กลุ่มเพื่อนนักเรียน สภานักเรียนและองค์กรต่าง ๆ ในสังคม

วาเลต (Valett .1986 : 109) ได้เสนอวิธีการที่จะพัฒนาการฝึกระเบียบวินัยของเด็กไว้ 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. การทำความเข้าใจในประสิทธิภาพของวินัย
2. การพิจารณาความต้องการและความสนใจของเด็ก
3. การกำหนดเป้าประสงค์และความคาดหวังในการปฏิบัติตามวินัย
4. การสร้างกฎเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามวินัย
5. การวางแผนและการคาดคะเนผลที่จะได้รับ
6. การให้คำปรึกษาหารือร่วมมือกันในการปฏิบัติตามกฎวินัยที่ได้วางไว้
7. การบันทึกพฤติกรรมของเด็กที่ปฏิบัติตามวินัย
8. การให้รางวัลจากผลของการปฏิบัติตามที่วินัยที่ถูกต้อง
9. การแสดงให้เห็นผลของการไม่ปฏิบัติตามวินัยที่กำหนดไว้
10. การประเมินผลที่ได้ปฏิบัติตามทั้งหมดเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

มาลี จูทา (2542 : 285-286) กล่าวว่า การสร้างวินัยตามพัฒนาการของเด็กมีขั้นตอน ดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 ความรู้สึกว่าตนเป็นผู้กระทำเอง (Sense of agency) เด็กเริ่มรู้ตัวว่าตนเคลื่อนไหวร่างกายส่วนต่าง ๆ ของตนได้ เช่น จะคืบ คลาน เกาะสิ่งต่าง ๆ

ขั้นที่ 2 มีความรู้สึกว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งทำไม่ได้ (Sense of accountability) เนื่องจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้รับ เด็กจะรู้จักจำแนกได้ว่าการกระทำอย่างเดียวกันในกรณีหนึ่งทำได้ แต่กรณีอื่นทำไม่ได้

ขั้นที่ 3 ความรู้สึกรับผิดชอบ (Sense of responsibility) จากการสังเกตเปรียบเทียบวิเคราะห์ และหาเหตุผลด้วยวิธีต่าง ๆ เด็กจะเกิดความรู้ว่าตนต้องรับผลของการกระทำของตน ถ้าตนทำดีผลจะเกิดแก่ตน ถ้าทำสิ่งที่ไม่ถูกต้องจะได้รับผลร้าย เด็กจะยินดีรับผิดชอบและชอบในการกระทำของตน เป็นความรู้สึกที่จะทำให้เด็กทำตามระเบียบแบบแผนที่ต้องการ โดยไม่ต้องมีการบังคับ

สมจิตต์ สุวรรณวงศ์ (2542 : 44-45) ได้เสนอหลักปฏิบัติในการสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็ก มีหลักปฏิบัติ ดังนี้

1. ความแน่นอนสม่ำเสมอ กำหนดกิจวัตรประจำวันให้เด็กทำได้สบายใจ เด็กรู้จักกำหนดการของตัวเองล่วงหน้า เช่น รู้กำหนดการกินอาหาร อาบน้ำ เล่น นอน การตั้งเกณฑ์ต้องมีความสำคัญและเด็กทำตามได้ เด็กต้องรู้ว่าผู้ใหญ่ต้องการอะไรจากตนเพื่อตัดสินใจได้แน่นอน

2. การชมเชยให้กำลังใจ เด็กต้องการกำลังใจ ความสนใจ การยอมรับจากผู้ใหญ่ชมเชยเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมดี

3. การทำเป็นตัวอย่าง เด็กจะเลียนแบบสิ่งรอบตัว จึงควรทำเป็นตัวอย่างที่ดีให้เด็กเห็น

4. การใช้เหตุผลที่ถูกต้องตามสถานการณ์ เด็กมีความแตกต่าง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ขึ้นกับเวลาและสถานการณ์ ก่อนจะใช้วินัยกับเด็ก ต้องดูว่าเด็ก หิว เหนื่อย ป่วย หรือเด็กเล็กเกินไปกว่าที่จะเป็นไปตามความคาดหวัง

5. การลงโทษเพื่อให้เกิดวินัยในตนเองอาจทำได้หากพูดชี้แจงหรือทำวิธีต่าง ๆ ไม่สามารถแก้ไขได้ก็ควรมีการลงโทษ แต่ไม่รุนแรงนัก เช่น การไม่ยอมรับในสิ่งที่เด็กทำหรือแสดงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง การงดปฏิบัติบางอย่าง หรืองดสิทธิบางประการ การจำกัดบริเวณหรือไม่พูดด้วยระยะเวลาหนึ่ง

กัญญา ศรีภพสินธุ์ (2544 : 8-9) กล่าวว่า การปลูกฝังหรือเสริมสร้างนักเรียนให้เป็นผู้มีวินัยในตนเองนั้น โรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญ ได้แก่

1. ควรคำนึงถึงสิทธิและความรับผิดชอบของนักเรียนในการมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนการปกครองดูแลกันเอง เพราะการที่เด็ก ๆ ได้รับการยอมรับให้ทำอะไร ได้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง

2. ปรัชญา ความมุ่งหมาย ตลอดจนวิธีดำเนินการด้านวินัยนักเรียน ควรเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายทั้งผู้บริหาร ครูอาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนมีความเห็นร่วมกัน เพื่อเป็นการง่ายในการนำไปใช้บังคับและเพื่อพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายไปพร้อม ๆ กัน

3. กฎระเบียบที่กำหนดขึ้นใช้บังคับจะต้องมีเหตุผลเพียงพอและกำหนดขึ้นเท่าที่จำเป็น เพื่อให้กิจการต่าง ๆ ของโรงเรียนดำเนินไปได้ด้วยดีเท่านั้น หากมีมากเกินไปทำให้นักเรียนรู้สึกถูกบีบบังคับหรือขาดเสรีภาพ

4. นโยบายและวิธีดำเนินการปกครองนักเรียนควรเขียนให้ปรากฏชัดและพิมพ์ลงในคู่มือนักเรียน ครูและผู้ปกครองทุกปี ถ้อยคำและภาพที่ใช้ก็ควรเน้นที่เข้าใจง่าย และควรเน้นความสำคัญไปที่ความรับผิดชอบและพฤติกรรมที่มุ่งหวังมากกว่าจะเน้นไปที่พฤติกรรมที่เป็นความผิดและการลงโทษนักเรียน คู่มือดังกล่าวนี้ทุกคนควรจะได้อ่านเมื่อเริ่มต้นปีการศึกษาใหม่ทุกปี เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนความจำ

5. ควรมีการทบทวนและปรับเปลี่ยนกฎระเบียบต่าง ๆ ที่กำหนดไว้สำหรับใช้ในห้องเรียนและในโรงเรียนอยู่เสมอเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง

6. ครู อาจารย์ ในโรงเรียนจะต้องวางแผนดำเนินการสอนและมีกิจกรรมการเรียนที่เหมาะสมและน่าสนใจสำหรับนักเรียนทุกคน

7. ควรมีการจัดระเบียบชั้นที่ดี มีการทำความเข้าใจกับนักเรียนในเรื่องการงานที่นักเรียนจะต้องรับผิดชอบ ตลอดจนขอบเขตการปฏิบัติตนตามมาตรฐานความประพฤติ ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามความมุ่งหวังของทางโรงเรียน

8. ครูประจำชั้นและบุคคลอื่น ๆ ที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับนักเรียนโดยตรงจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของนักเรียน เพื่อจะได้เข้าใจพฤติกรรมของนักเรียนที่มีลักษณะเฉพาะในแต่ละวัย ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถเหลือแก้ไขปัญหของนักเรียนได้อย่างถูกต้องและด้วยความเห็นอกเห็นใจ

9. ครูอาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนจะต้องตระหนักอยู่เสมอในเรื่องที่ตนมีส่วนอย่างยิ่งในการสร้างความรู้สึกของนักเรียนทุกคน ให้เขารู้สึกว่าตนเองเป็นคนดีมีคุณค่าเท่าเทียมกับคนอื่น เช่น จะต้องช่วยให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสประสบความสำเร็จในงานที่ทำ และได้รับการยกย่องหรือเป็นที่ยอมรับของคนอื่นอยู่เสมอ ต้องส่งเสริมให้เด็ก ๆ มีส่วนร่วมกับเพื่อน ๆ ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้างสรรค์โดยงานที่มอบหมายจะต้องพอเหมาะกับความรู้ความสามารถของเด็กแต่ละคน เป็นต้น

10. ผู้บริหารและครูจะต้องมีความสม่ำเสมอในการรักษาระเบียบวินัยในชั้นเรียนและในโรงเรียนให้เป็นไปตามที่ตกลงกันไว้ด้วยความจริงใจและความยุติธรรม

จะเห็นได้ว่า วิธีการพัฒนาระเบียบวินัยของเด็กเป็นภาระหน้าที่ของผู้ปกครอง ครูอาจารย์ และผู้ใกล้ชิดกับนักเรียน และในการกำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่าง ๆ นั้น ควรคำนึงสิทธิและความรับผิดชอบของนักเรียนในการมีส่วนร่วมทั้งโรงเรียนในการกำหนดระเบียบหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและยอมรับในการปฏิบัติตามระเบียบอย่างเต็มที่ อันจะก่อให้เกิดการมีวินัยในตนเองโดยไม่มีการบีบบังคับ

3.3 บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมวินัยนักเรียน

มีนักวิชาการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับ บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนกับวินัยนักเรียนไว้หลายแนวคิด ดังนี้

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2520 : 60-61) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนกับวินัยนักเรียนนั้น ผู้บริหารต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ครูและผู้บริหารควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เช่น ความสามัคคี การแต่งกาย มารยาท เป็นต้น

2. ควรจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้น่าอยู่

3. การออกคำสั่ง ระเบียบต่าง ๆ ควรพิจารณาอย่างรอบคอบ มีเหตุผล จะมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา

4. การที่นักเรียนประพฤติดีนั้นควรเกิดจากการที่นักเรียนเห็นดีเห็นชอบด้วยตนเอง

5. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จในชีวิต

6. ให้คำปรึกษาและแนะนำกรณีผู้มีปัญหาทางวินัย ถ้ามีการลงโทษควรพิจารณาให้รอบคอบ ถูกต้อง และยุติธรรม

พนัส หันนาคินท์ (2524 : 304) ก็ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน กับการรักษาวินัย ดังนี้

1. การสร้างนโยบายเกี่ยวกับการรักษาและส่งเสริมวินัย โดยอาจจะมอบหมายให้คณะครูเป็นผู้พิจารณา กำหนดระเบียบ ข้อบังคับ ที่จำเป็นโดยคำนึงถึงความเจริญที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน และสอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ

2. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานความประพฤติ เพื่อเตือนให้นักเรียนรักษาคำมั่นหรือมาตรฐานที่ตนเองได้มีส่วนร่วมสร้างขึ้น

3. ให้ความสนับสนุนคณะครูในการปฏิบัติงานและชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจ กรณีได้ลงโทษนักเรียน

4. การจัดการกับนักเรียนที่ส่งไปหาครูใหญ่ซึ่งจะต้องพิจารณาไต่สวนให้รอบคอบตามแต่กรณีการที่จะให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียนอย่างจริงจังเรียบร้อยนั้น

ประภาพรพรณ สุวรรณสุข (2526 : 49) ได้เสนอบทบาทของผู้บริหารกับการรักษาระเบียบวินัยในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของระเบียบวินัยที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้

2. เป็นผู้กำหนดระเบียบวินัยที่ใช้ในโรงเรียนโดยสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงที่ได้กำหนดไว้แล้ว

3. เป็นผู้ประสานแนวความคิดระหว่างครูผู้สอน ครูแนะแนวฝ่ายปกครอง หรือนักเรียนเอง ในการเป็นผู้มีส่วนร่วมกำหนดระเบียบวินัยบางอย่างให้ถูกต้องและมีหลักเกณฑ์

4. แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ได้กำหนดไว้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ เพื่อไปดำเนินการและควบคุมดูแลปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด

5. ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาระเบียบวินัยที่ได้กำหนด

6. สนับสนุนให้ครูได้ร่วมมือจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติและรักษาระเบียบวินัยอย่างเต็มที่ เช่น การประกวดมารยาทนักเรียนดีเด่น เป็นต้น

7. ร่วมมือกับผู้ปกครองหรือบุคลากรอื่น ๆ ภายนอกโรงเรียน เพื่อควบคุมดูแลเมื่อนักเรียนกลับไปอยู่บ้าน โดยการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

8. ร่วมกับคณะครูประเมินผลในการปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่ได้กำหนดไว้ เพื่อนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแก้ไขงานเกี่ยวกับการรักษาระเบียบวินัยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

รุ่ง พูลสวัสดิ์ (2527 : 105-106) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมงานวินัยของนักเรียน โดยต้องร่วมมือกันหลายฝ่าย การที่จะทำให้นักเรียนมีวินัยนั้นผู้บริหารควรมีบทบาทดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารต้องศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวินัยของกระทรวงกรมที่ได้กำหนดไว้

2. ผู้บริหารต้องร่วมกับบุคลากรหลาย ๆ ฝ่ายในการกำหนดระเบียบของโรงเรียนขึ้นที่จำเป็นและสอดคล้องกับนโยบายของกรมและกระทรวงด้วยความเหมาะสมและมีหลักเกณฑ์

3. ต้องแจ้งแนวทางในการดำเนินการให้บุคลากรทุกฝ่ายหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบอย่างทั่วถึงเพื่อนำไปปฏิบัติ

4. ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาระเบียบวินัยตามที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้และควบคุม ดูแล ให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดและมีวิธีที่จะทำให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน

5. ผู้บริหารต้องหาทางประเมินผลบุคลากรทุกฝ่ายว่า ได้มีการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้นำผลการประเมินผลมาวิเคราะห์และหาทางแก้ไขปรับปรุงในโอกาสต่อไป

ประหยัด ชิดทอง (2534 : 49-51) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารควรสนับสนุนให้แรงจูงใจที่เอื้ออำนวยต่อการรักษาความมีวินัยของนักเรียน ดังนี้

1. ผู้บริหารควรรู้ถึงสถานการณ์ด้านพฤติกรรมนักเรียนที่โรงเรียนว่าเป็นอย่างไร
2. ผู้บริหารควรจัดคณะทำงานเพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน
3. ผู้บริหารควรกำหนดข้อตกลงที่แน่นอนระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองในเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน

กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ (2535 : 238) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหาร พอสรุปได้ว่า ผู้บริหารจะต้องประสานงานกับคณะครูทั้งหมด ในการวางมาตรฐานความประพฤติของนักเรียนต้องมีความจริงจัง มีความยุติธรรม และมีความสม่ำเสมอในการรักษาระเบียบวินัยของนักเรียนโดยให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดระบบระเบียบและจัดการในชั้นเรียนให้มีบรรยากาศ เพื่อเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมที่จะทำให้เด็กมุ่งมั่นที่จะประพฤติปฏิบัติไปในทางที่ดี โดยส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกิจกรรมที่สร้างสรรค์ของชั้นเรียน มอบหมายงานที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา การยกย่อง ชมเชยนักเรียนบ่อย ๆ เพื่อพัฒนาความรู้สึกภาคภูมิใจและทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนให้มากขึ้น จะทำให้เด็กเห็นคุณค่าของตนเองว่าดีทัดเทียมกับคนอื่น ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเกิดความมั่นใจในเกียรติและศักดิ์ศรีของตนและมุ่งมั่นรักษาเกียรติประวัติของตนให้ดีอยู่เสมอตลอดไปในชีวิตของเขา

สิทซัด คำวรรณ (2541 : 67) บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนควรมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ควรมีการวางแผนร่วมกันจากหลาย ๆ ฝ่าย ทั้งคณะครูในโรงเรียน คณะกรรมการนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน
2. ควรมีการกำหนดบทบาทผู้ที่รับผิดชอบให้ชัดเจน โดยผู้บริหารโรงเรียนต้องกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดและให้ความสำคัญกับงานวินัยนักเรียนเท่ากับงานด้านอื่น
3. ควรมีการกระตุ้นและเสริมแรงสำหรับนักเรียนที่กระทำความดีอย่างสม่ำเสมอและจริงจัง มีการเผยแพร่เกียรติคุณต่อสาธารณชนให้เป็นที่ประจักษ์
4. ควรมีการประสานงานกับบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ดำเนินงานสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

5. ควรมีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ มีรูปแบบที่ชัดเจนและให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม เพื่อนำผลการประเมินไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงงานส่งเสริมวินัยนักเรียนต่อไป
6. ควรจัดทำคู่มือส่งเสริมงานวินัยนักเรียนให้เหมาะสมในแต่ละจังหวัด อำเภอ หรือโรงเรียน
7. ควรจัดทำสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น วารสาร สิ่งพิมพ์ แผ่นพับ เพื่อส่งเสริมคุณธรรมและค่านิยมแก่ประชาชนและผู้ปกครอง

กล่าวโดยสรุป การส่งเสริมความมีวินัยในตนเองแก่นักเรียนอย่างได้ผลนั้น ผู้บริหารต้องตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติด้วยความละเอียด สุขุม รอบคอบ และจริงจัง เพื่อเกิดประโยชน์แก่เด็กนักเรียนให้มากที่สุด เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนมีการปรับปรุงตัวที่ดีที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรมและระเบียบของสังคม โดยคำนึงถึงนโยบายที่สอดคล้องกับฝ่ายบริหารระดับสูงและเป็นไปตามนโยบายระดับชาติ ซึ่งเป้าหมายที่สำคัญก็คือ เพื่อส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนนั่นเอง

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวินัยนักเรียน

งานวิจัยในประเทศ

จิราพร อรุณพูลทรัพย์ (2541 : 106) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า แบบแผนการอบรมเลี้ยงดู การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน อาชีพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

ไพฑูริย์ การเพียร (2544 : 62-64) ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

1. ด้านการวางแผน พบว่า ส่วนมากผู้สอนมีการวางแผนเพื่อส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง โดยจะส่งเสริมตามสถานการณ์และโอกาสและศึกษาสภาพปัญหาก่อนการวางแผนแล้วจัดทำแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมรองรับที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ ตลอดจนเผยแพร่และชี้แจงให้นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องทราบ โดยพิจารณาถึงพฤติกรรมที่แสดงออกมาในปัจจุบันของนักเรียน

2. ด้านการกระตุ้นและจูงใจ พบว่าครูผู้สอนส่วนมากแล้วมีการส่งเสริม และดำเนินการด้านวินัยนักเรียนโดยให้ความสำคัญในด้านการรักษาความสะอาดของสถานศึกษาและการทำความเคารพครู อาจารย์ ตลอดจนถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการแต่งกาย ส่วนในเรื่องของการทำโทษนักเรียนที่ทำผิดระเบียบนั้นพบว่า ครูส่วนมากใช้วิธีการว่ากล่าวตักเตือน แต่ลงโทษโดยการเขียนจะกระทำเป็นส่วนน้อย การยกย่องชมเชยและให้กำลังใจแก่นักเรียนที่ประพฤติดีตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน โดยมีการมอบเกียรติบัตรหรือรางวัลเป็นส่วนมาก ส่วนการรณรงค์ส่งเสริมกิจกรรมสร้างเสริมวินัยแก่นักเรียนครูส่วนมากจะดำเนินการโดยการคัดเลือก นักเรียนที่มีมารยาทดีงาม แต่การจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนจัดการแสดงบนเวทีน้อยมาก ด้านบทบาทการสนับสนุนและ

กระตุ้นให้ผู้ปกครองมีการอบรมถ่ายทอดความมีวินัยที่พึงประสงค์แก่สมาชิก ผู้เยาว์ในครอบครัว พบว่าส่วนมากมีการประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบและเห็นความสำคัญในคุณค่าของวินัย และมีการจัดเผยแพร่สื่อประเภทต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาในการส่งเสริมคุณธรรมและค่านิยมแก่ผู้ปกครองเป็นส่วนน้อย และครูผู้สอนได้ให้ความสำคัญและตั้งใจปฏิบัติเพื่อเป็นแบบอย่างที่เหมาะสมแก่นักเรียนเป็นส่วนมากในเรื่องของการแต่งกายสะอาดเรียบร้อย การประหยัดและอดออมเป็นส่วนน้อย ในเรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในรอบปีที่ผ่านมา ส่วนมากครูให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยและการประกวดมารยาทดีเด่นของนักเรียนมากที่สุด ส่วนการจัดกีฬาต้านยาเสพติดจะจัดค่อนข้างน้อย

3. ด้านการประสานงาน พบว่า ครูผู้สอนประสานงานกับผู้ร่วมงานในโรงเรียนเพื่อร่วมมือกันส่งเสริมวินัยให้กับนักเรียนเป็นส่วนน้อย ส่วนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนที่ครูผู้สอนเห็นว่าควรจะประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องนั้น ส่วนมากเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหรือ ดิตยาเสพติด พฤติกรรมที่มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นน้อย คือ เกียจคร้านในการเรียนและในการกำหนดมาตรการลงโทษนักเรียนที่ทำผิดระเบียบวินัย จำเป็นจะต้องมีการประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนมาก ครูผู้สอนจำนวนน้อยประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจสำหรับปัญหาเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองที่ครูผู้สอนเห็นว่าสำคัญและจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงส่วนมากคือ ปัญหาด้านพฤติกรรม ในขณะที่ให้ความสำคัญกับปัญหาในการเดินทางกลับบ้านน้อย

4. ด้านการประเมินผล พบว่า ครูผู้สอนได้มีการกำกับติดตามผลประเมินผล การปฏิบัติงาน/โครงการส่งเสริมวินัยนักเรียน ส่วนมากมีการติดตามประเมินผลระหว่างดำเนินงาน/โครงการเป็นระยะ วิธีการที่ครูผู้สอนใช้ในการประเมินผลส่งเสริมวินัยนักเรียน ส่วนมากเป็นการสังเกตพฤติกรรมที่ไม่เป็นทางการ และใช้การสอบถามด้วยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองเป็นส่วนน้อย และครูผู้สอนส่วนมากได้มีการประเมินผลความมีวินัยในตนเองของนักเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการส่งเสริมวินัยนักเรียนโดยประเมินผลสัปดาห์ละ 1 ครั้ง การประเมินผลพฤติกรรมของนักเรียนที่ครูผู้สอนพอใจส่วนมากจะเป็นความรับผิดชอบในงานที่มอบหมาย แต่ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนที่ครูผู้สอนเห็นว่าจะนำไปสู่ความไม่มีวินัย ส่วนมากคือ พฤติกรรมก้าวร้าว ส่วนพฤติกรรมมาโรงเรียนสายครูผู้สอนยังมองว่ายังไม่เป็นปัญหามากเท่าที่ควรการประเมินผลที่ผ่านมา นอกจากพฤติกรรมนักเรียนที่พบแล้ว ยังพบพฤติกรรมของครูที่ไม่พึงประสงค์ แต่มีการปฏิบัติอยู่ในโรงเรียนคือ ครูเข้าสอนไม่ตรงเวลา และครูมาโรงเรียนสาย ส่วนผลการประเมินเกี่ยวกับการส่งเสริมวินัยนักเรียนนั้น ครูผู้สอนส่วนมากใช้วิธีรายงานในที่ประชุมทราบด้วยวาจา ในขณะที่การจัดทำในรูปของจูลสารมีเป็นส่วนน้อยที่มีข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับบทบาทของครูในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา จากคำถามปลายเปิดสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

ครูผู้สอนส่วนมากให้ความเห็นว่าบทบาทของครูผู้สอนสมควรอย่างยิ่งที่จะประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีการจัดประกวดผู้มีมารยาทดีเด่นและมอบรางวัลให้กับผู้ชนะการประกวด มีการยกย่องชมเชยสำหรับผู้ประพฤติดีและลงโทษผู้ประพฤติไม่ดี มีการร่วมมือปรึกษาหารือกับผู้ปกครองตลอดจนฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนเพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนที่ประพฤติผิด มี

การตั้งกฎบทลงโทษที่ชัดเจน มีการกำกับติดตามและประเมินผลเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ เน้นให้ครูมีการอบรมระเบียบวินัยทุกครั้งที่เข้าสอบ จัดทำสมุดประวัตินักเรียนที่พฤติกรรมดีเด่นเพื่อเป็นแบบอย่างแก่คนอื่น ๆ และที่สำคัญในการส่งเสริมความมีวินัยนักเรียน ครูจะต้องใช้จิตวิทยาและคอยตักเตือนอย่างใกล้ชิด ต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมวินัยเท่า ๆ กับงานสอน และที่สำคัญควรจะให้นักเรียนแสดงออกในทางสร้างสรรค์ในตนเอง ให้อยู่ในระเบียบวินัยด้วย

จิตตานันท์ ติกุล (2545 : 147-151) ได้ศึกษาการพัฒนาโมเดลสาเหตุความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี : การวิเคราะห์กลุ่มพบ

1. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรเพื่อศึกษาความสัมพันธ์และความสามารถในการทำนายความมีวินัยในตนเองของตัวแปรต้น พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ โดยตัวแปรต้น 7 ยกเว้น ตัวแปรอาชีพบิดาที่ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยในตนเองกับความมีวินัยในตนเองของอาจารย์ และอิทธิพลของสื่อมวลชนอยู่ในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยในตนเองกับการควบคุมอีโก้ การควบคุมซูเปอร์อีโก้ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และความมีวินัยในตนเองของกลุ่มเพื่อนสนิทอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยในตนเองกับตัวแปรทุกตัวมีทิศทางของความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าระดับความมีวินัยในตนเองสูง ตัวแปรทุกตัวแปรก็จะมีค่าสูงด้วย หรือถ้าระดับความมีวินัยในตนเองต่ำ ตัวแปรทุกตัวก็จะมีค่าต่ำด้วย ยกเว้นความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยในตนเองกับอาชีพบิดาที่มีทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ถ้าระดับความมีวินัยในตนเองสูง คะแนนเกียรติภูมิจะมีค่าต่ำ หรือถ้าระดับความมีวินัยในตนเองต่ำคะแนนเกียรติภูมิของบิดาจะมีค่าสูง

2. ตัวแปรทั้งหมดร่วมกันทำนายความมีวินัยในตนเองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรทุกตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรความมีวินัยในตนเองได้ร้อยละ 45 ตัวแปรที่มีความสำคัญกับความมีวินัยในตนเองเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ อิทธิพลของสื่อมวลชน การควบคุมอีโก้ การควบคุมซูเปอร์อีโก้ ความมีวินัยในตนเองของกลุ่มเพื่อนสนิท ความมีวินัยในตนเองของอาจารย์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สำหรับอาชีพบิดา ไม่มีผลต่อการทำนายหรืออธิบายความแปรปรวนของความมีวินัยในตนเอง

สมพิศ แซ่เฮง (2546 : 66-67) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 796 คน พบว่า ในกลุ่มนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต และบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ ส่งผลทางบวกต่อความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและปัจจัยด้านอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ ส่งผลทางบวกต่อความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนระดับชั้นปีที่ 2 ปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลบวกต่อความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยด้านอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ ส่งผลทางลบต่อความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนระดับชั้นปีที่ 3

ปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ ส่งผลทางบวกต่อความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ ส่งผลทางลบต่อความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยในต่างประเทศ

เฮเทอร์ (Hether. 2001 : Abstract) ได้วิจัยเกี่ยวกับเหตุผลทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากพื้นฐานการศึกษาที่หลากหลาย การวิจัยมุ่งประเด็นการศึกษาที่ว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียน Waldorf ส่งผลต่อการพัฒนาทางจริยธรรมของนักเรียนอย่างไร และระยะทางการวิจัยอยู่ระหว่างที่ข้อมูลด้านจริยธรรมของนักเรียนกำลังตกต่ำ และไม่เห็นด้วยกับวิธีการที่กำลังดำเนินการอยู่

การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสำรวจการพัฒนาเหตุผลจริยธรรมของนักเรียนแบบสำรวจมีชื่อว่าเป็นแบบทดสอบปัญหาทางจริยธรรม และได้ใช้ผลคะแนนเปรียบเทียบของโรงเรียน 3 แห่ง ในเมือง Waldorf คือ คะแนนจากโรงเรียนที่มีการสอนคุณธรรมทางศาสนา และคะแนนจากโรงเรียนที่อยู่นอกเมือง Waldorf ที่เป็นโรงเรียนเอกชน มีการทดสอบกลุ่มนักเรียนกลุ่มที่ 4 ที่มีนักเรียนไม่มากนักซึ่งเป็นนักเรียนที่จบจากโรงเรียนในเมือง Waldorf และมาเข้าเรียนในโรงเรียนใหม่ที่เป็นโรงเรียนเอกชน

ในการวิจัยเรื่อง “ความกตัญญูและความเป็นธรรม” พบว่า มีข้อจำกัดในการแสดงความกตัญญูด้วยเหตุผลทางด้านคุณธรรมหลายอย่างแต่มีคุณธรรมสำหรับเหตุผลว่าทำไมเราจึงต้องมีความกตัญญู การวิจัยพบว่า ความกตัญญู เป็นแกนของคุณธรรมด้วย ประการแรกคุณธรรมด้านความกตัญญูปรากฏได้ในหลาย ๆ สถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ความกตัญญูนี้เป็นเรื่องที่เราตอบแทนคนอื่นทั้งที่เขาให้ประโยชน์ และทำความเสียหายให้แก่เรา ประการที่สองความคิดในเรื่องความกตัญญูจะให้ความรู้แก่เราในเชิงทฤษฎี ความกตัญญูเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของอารมณ์ เพราะว่าไม่มีใครจะมีความกตัญญูได้หากไม่มีจิตสำนึกในเรื่องความกตัญญู เหตุผลในด้านจริยธรรมในเรื่องความกตัญญูจะส่งเสริมความสำคัญของจริยธรรมในชีวิตประจำวัน ความกตัญญูเป็นคุณธรรมที่เรามุ่งแต่การปฏิบัติในการให้การตอบแทน แต่ไม่ได้เน้นการสร้างจิตสำนึกและความรู้สึกที่มากพอ ประการสุดท้าย ความกตัญญูเป็นเรื่องสำคัญและมีกระบวนการพัฒนา เป็นเรื่องที่ต้องหลีกเลี่ยงผลที่กระทบต่อเราทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ ที่ทำลายความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมาก หากพฤติกรรมการกตัญญูลดลงก็จะทำให้เกิดอันตรายต่อคนอื่น ๆ ทั่วไป

ริชาร์ด (Richard. 2002:Abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่องศีลธรรมจริยธรรมและชุมชนนิกายกรณีศึกษาสิ่งที่เกี่ยวข้องสำหรับการพัฒนานักเรียน พบว่า มาตรฐานทางศีลธรรมและจริยธรรมสามารถรักษาได้ในทางการศึกษาและเน้นบทบาทของผู้เชี่ยวชาญ ด้านการพัฒนานักเรียน

ลอร์เซน (Laursen. 2003 : Online) ได้ศึกษาหลักการของความมีวินัยที่สำคัญ พบว่า หลักการของความมีวินัยที่ทำให้มีประสิทธิภาพนั้น จะอยู่บนพื้นฐานที่มีความสัมพันธ์ถึงการพัฒนา

ความมีวินัยในตนเองและการนับถือตนเองโดยให้ความมีวินัยเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับนักเรียน

จากการศึกษางานวินัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง ดังที่กล่าวมา จะเห็นว่าความมีวินัยในตนเอง มีความสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น เพศ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รูปแบบของการอบรมเลี้ยงดู ระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การมีตัวแบบที่ดี ซึ่งความมีวินัยในตนเองเป็นคุณลักษณะที่สามารถจะปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนหรือเยาวชนโดยวิธีต่าง ๆ กัน

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ

อาภรณ์ บางเจริญพรพงษ์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การประเมินโครงการพัฒนาข้าราชการครูด้านวิชาการ โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการพัฒนาข้าราชการครูด้านวิชาการ รุ่น 2-4 โดยการประเมิน (1) ความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมปัจจัยนำเข้า การดำเนินการของโครงการ ประเมินผลผลิตของโครงการ และ (2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอนแนะ ที่เกิดขึ้นกับโครงการแนวคิดในการประเมินผล ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดในการประเมิน แบบจำลองแบบชิป (CIPP)แนวคิดที่นำมาใช้คือ การประเมินสภาพแวดล้อมปัจจัยนำเข้ากระบวนการและผลผลิต ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539) ของสถาบันฯ นอกจากนี้ วัตถุประสงค์ทุกข้อมีความชัดเจน และตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก คุณสมบัติของอาจารย์ผู้เข้ารับการอบรม มีคุณสมบัติพร้อมที่จะเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการส่วนวิทยากร ของผู้จัดการอบรมทุกคนมีคุณวุฒิ และประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการอบรม สร้างประสิทธิภาพของสื่อวัสดุอุปกรณ์ และสถานที่อบรมห้องพัก ตลอดจนการประสานงานอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ด้านงบประมาณมีความเหมาะสมที่ดี ยกเว้นงบประมาณด้านค่าตอบแทนวิทยากร มีความเหมาะสมน้อย และงบประมาณด้านวัสดุมีค่อนข้างมาก

3. การประเมินดำเนินการของโครงการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก หลักสูตรการอบรม อาจารย์ผู้เข้าอบรม มีความคาดหวังต่อหลักสูตรการอบรมมาก และได้รับความรู้จริงตามหลักสูตรในระดับมาก

4. การประเมินผลผลิตของโครงการ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจารย์ผู้เข้ารับการอบรม มีความพึงพอใจต่อโครงการ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างน้อยที่สุดตามเกณฑ์ขั้นต่ำที่วิทยากรกำหนด

ชัชฎา พารุ่ง (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมิน หลักสูตรฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง สังกัดกรมอาชีวศึกษาของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา โดยใช้รูปแบบ

การประเมินแบบซิป ประเมินหลักสูตรฝึกอบรม ในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านบริบท ผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากรที่เลี้ยง และผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความเห็นว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ผู้เข้าอบรม วิทยากรที่เลี้ยง และผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความเห็นว่า โครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เอกสารมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
3. ด้านกระบวนการ ผู้เข้ารับการอบรม ฝึกอบรม วิทยากรที่เลี้ยง และผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความเห็นว่ากระบวนการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
4. ด้านผลผลิต ผู้ผ่านการฝึกอบรม มีความเห็นว่า ได้รับความรู้และทักษะจากหลักสูตรฝึกอบรมในระดับมาก ส่วนผู้บังคับบัญชาของผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความเห็นในระดับมากกว่าผู้ผ่านการอบรมมีคุณลักษณะที่เหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

มาริสสา โกเศศโยธิน (2541 : 52-55) ได้ประเมินผลโครงการอบรมประชาชนเพื่อพัฒนาช่างฝีมือหมู่บ้าน ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว โดยใช้แบบจำลองของซิป เลือกกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นฝ่ายปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษานอกโรงเรียน เจ้าหน้าที่ดำเนินโครงการ ครูสอนวิชาชีพในโครงการ และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายกับประชาชนผู้เข้าอบรมในโครงการ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน ทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ฐานนิยม และค่าร้อยละทดสอบค่าที่ ความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม และพรรณานาวิเคราะห์ จากแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง และคำถามปลายเปิด ผลการประเมินพบว่า

1. การวิเคราะห์ความสอดคล้องเหมาะสมของโครงการ พบว่า สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้วอยู่ในระดับมาก
2. การประเมินความเหมาะสมและความพร้อม ซึ่งเป็นปัจจัยนำเข้า พบว่า ส่วนใหญ่มีความพร้อมและความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ได้รับบางอย่างล่าช้า และไม่เพียงพอ รวมทั้งปัญหาด้านเอกสารและสื่อการเรียนบางรายวิชาขาดแคลน
3. การประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการ พบว่า ส่วนใหญ่ของกิจกรรมต่าง ๆ สามารถดำเนินการไปด้วยดีอยู่ในระดับมาก แต่มีปัญหาในบางด้าน เช่น ระยะเวลาการดำเนินโครงการที่กระชั้นชิดเกินไป การขาดแคลนผู้เรียน เพราะตรงกับฤดูกาลเกษตร และปัญหาเรื่องวัสดุฝึกที่ได้รับล่าช้า และไม่เพียงพอ
4. การประเมินผลผลิตที่ได้รับจากโครงการ พบว่า ความรู้ความเข้าใจในอาชีพประชาชนผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้นในทุกแผนกช่างอยู่ในระดับมาก สำหรับความคิดเห็นและทัศนคติของประชาชนผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า มีทัศนคติเชิงบวกต่อโครงการส่วนความคิดเห็นของ

ผู้นำชุมชน เห็นว่า โครงการมีประโยชน์ต่อชุมชน ควรขยายไปยังพื้นที่อื่นและดำเนินโครงการต่อไปเรื่อย ๆ

ทวิราภรณ์ ตอสูงเนิน (2542 : บทคัดย่อ) ได้ติดตามผลโครงการพัฒนาบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์สำหรับข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนภูมิภาค เขตการศึกษา 10 พบว่าการนำผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมาก สำหรับผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นในการนำผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ของผู้ผ่านการฝึกอบรม จำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุ และวุฒิการศึกษา สรุปได้ว่า

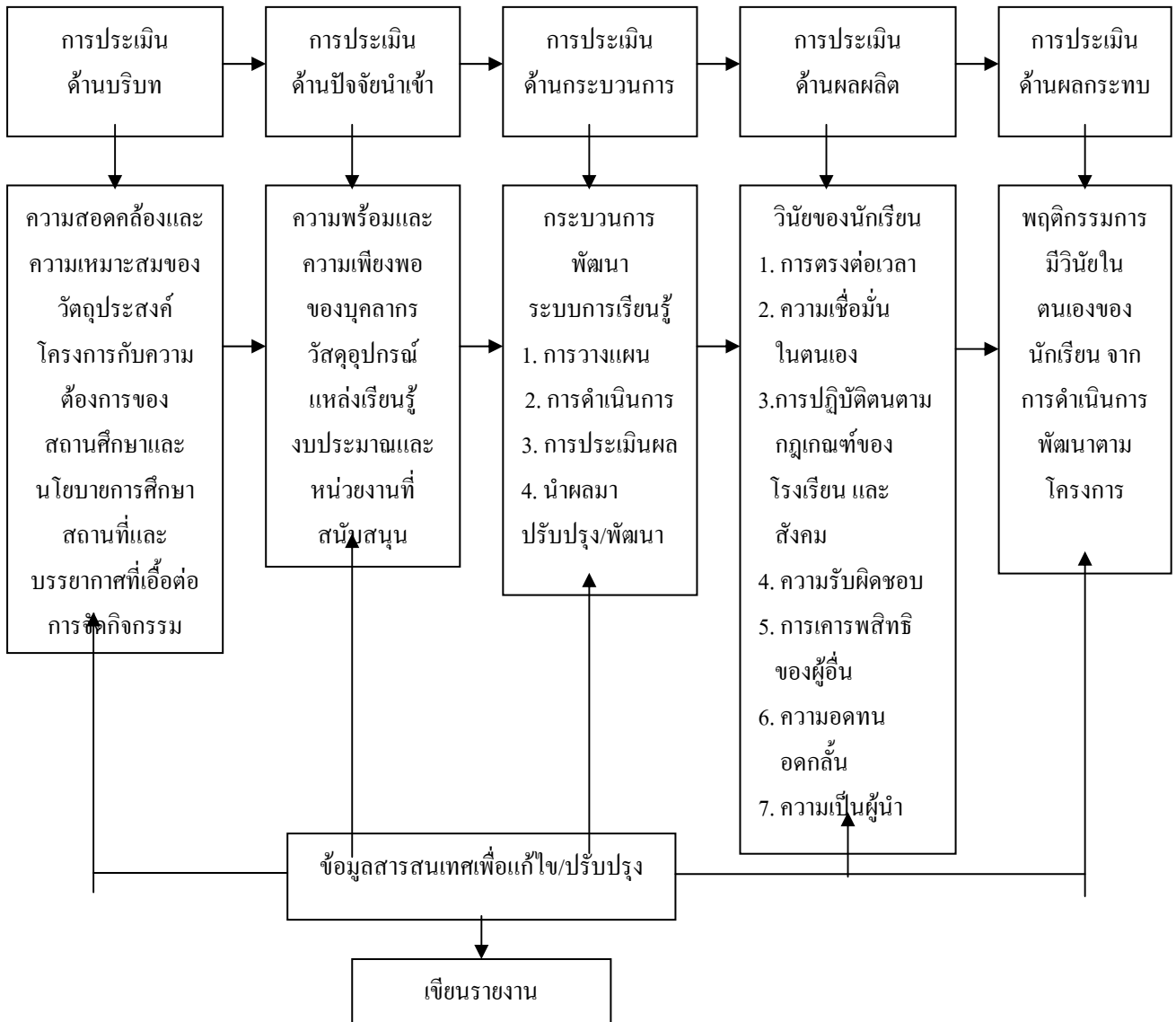
1. ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน หรือครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านประโยชน์ต่อตนเองช่วยให้ปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบได้มาตรฐานตามที่กำหนด ผลงานเป็นที่ยอมรับจากบุคคลต่าง ๆ ในหน่วยงาน เสริมสร้างให้เข้าไปสู่หน้าที่การงานที่สูงขึ้น ด้านประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและหน่วยงาน บุคลากรในหน่วยงานได้เพิ่มสมรรถภาพของการทำงานด้านความถนัด และความชำนาญสามารถทำงานในสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ได้ผลงานเป็นที่ยอมรับของบุคคลต่าง ๆ ในหน่วยงานและบุคคลทั่วไป

2. ผู้ผ่านการฝึกอบรมที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านประโยชน์ต่อตนเอง การปฏิบัติงานสะดวก รวดเร็ว มีคุณภาพและทันเวลา ช่วยให้ปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในปัจจุบันได้มาตรฐานตามกำหนดที่วางไว้ และหน่วยงานอื่น ๆ เชิญไปเป็นวิทยากรด้านคอมพิวเตอร์

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ จากที่ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า การพัฒนาวิทยากรมีความสำคัญที่จะช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีการตรงต่อเวลา ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตนตามเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม ความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิผู้อื่น ความอดทนอดกลั้น และความเป็นผู้นำโดยมีการจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาวิทยากรที่หลากหลาย ผู้วิจัยสนใจศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาวิทยากรโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา โดยนำรูปแบบการประเมินโครงการของชิปปี้ (CIPP Model) มาทำการศึกษาเพราะเนื่องจากการประเมินอย่างมีระบบ มีกระบวนการรวบรวมและสกัดข้อมูลเพื่อสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจได้ถูกต้องรวมทั้งมีคุณค่าในการประเมินผลทางการศึกษา อีกทั้งยังเป็นการประเมินโครงการที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และองค์ประกอบที่ผู้วิจัยทำการประเมินมี 5 ด้าน คือ ด้านบริบท (Context Evaluation) ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ว่ามีความเพียงพอมากน้อยเพียงใด ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ว่ามีการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด และด้านผลผลิต (Product Evaluation) จะได้รับผลสัมฤทธิ์มากน้อยเพียงใด และเพื่อให้การประเมินมีความสมบูรณ์ของโครงการที่เป็นระบบและมีการบูรณาการทุกแบบเข้าด้วยกันเพื่อให้การประเมินผลโครงการที่ครบสมบูรณ์ และถ้าเป็นไปได้จะต้องมีการประเมินสิ่งที่เกี่ยวข้องกันอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นหลังจากโครงการได้สิ้นสุดไปแล้วในระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นเวลาที่นานหรือสั้น ๆ ก็ได้ โดยพิจารณาจากความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับบุคคลและกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่

ที่มีการบริหารโครงการนั้น ผู้วิจัยจึงทำการประเมินด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) ว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนว่ามีผลกระทบอะไรบ้างในทางบวกและทางลบ โดยทางตรงหรือทางอ้อม และผลที่ได้จากการประเมินจะทำให้ทราบว่า โครงการที่ทำอยู่บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด วิธีการดำเนินโครงการมีขั้นตอนใดที่ควรปรับปรุงแก้ไขมีปัญหาและอุปสรรคใด และผลผลิตเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ที่ช่วยในการตัดสินใจว่าควรมีการดำเนินการต่อไปหรือสมควรจะต้องปรับปรุงพัฒนาแผนและการปฏิบัติอย่างไร เพื่อให้โครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น การประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ถือว่าเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญเพราะว่าจะช่วยให้ทราบถึงจุดเด่น จุดด้อย และข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามโครงการ ตลอดจนการปฏิบัติงานตามแผนงานโครงการที่วางไว้ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด เพื่อประโยชน์ในการนำไปเป็นแนวทางแก้ไขปรับปรุงโครงการในปีการศึกษาต่อไป และจากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา โดยใช้รูปแบบการประเมินของ CIPPI Model เป็นกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ แสดงในภาพประกอบที่ 4 ดังนี้

ภาพประกอบ 4 กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ โดยประยุกต์แบบจำลองชิปปี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อการประเมินโครงการพัฒนานักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา โดยใช้รูปแบบการประเมินของ CIPPI Model และมีวิธีดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จำนวน 114 คน และนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3) และช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6) จำนวน 2,865 คน ในปีการศึกษา 2550

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ครูผู้สอนกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 114 คน
2. นักเรียนเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน ได้จำนวน 338 คน โดยสุ่มแบบแบ่งชั้นและทำการสุ่มอย่างง่าย

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อโครงการพัฒนานักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา เกี่ยวกับความเหมาะสม ความพอเพียง การปฏิบัติงาน ความเป็นจริง และความพึงพอใจในโครงการ เพื่อนำไปประเมินโครงการพัฒนานักเรียนใน 5 ด้าน คือ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต(Product) และด้านผลกระทบ (Impact) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของครูผู้สอน แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์ทางการสอน ระดับการศึกษา และช่วงชั้นที่สอน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการพัฒนานิพนธ์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา เกี่ยวกับความเหมาะสม ความพอเพียง การปฏิบัติงาน ความเป็นจริง และความพึงพอใจในโครงการใน 5 ด้าน คือ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) และด้านผลกระทบ (Impact)

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของนักเรียน แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียน ได้แก่ เพศ ช่วงชั้นที่เรียน รายได้ของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ซึ่งเป็นข้อคำถามและคำตอบให้เลือกตอบ โดยให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง () ที่ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนานิพนธ์ของนักเรียน(ด้านผลผลิต) ในคุณลักษณะ คือ การตรงต่อเวลา ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม ความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิของผู้อื่น ความอดทนอดกลั้น และความเป็นผู้นำ ในแต่ละข้อคำถาม ได้ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ด้วยเทคนิคการจัดแบบ (Likert) (ศิริวรรณ และคณะ, 2541 : 167) มีข้อให้เลือกตอบ 5 ระดับ

การสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย เพื่อใช้ประเมินโครงการพัฒนานิพนธ์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการประเมินโครงการพัฒนานิพนธ์นักเรียน โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและพัฒนาแบบสอบถามให้ครอบคลุมตรงตามเนื้อหาของเรื่องที่ทำการศึกษาวิจัย

2. ศึกษารูปแบบการประเมินจากแบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) ของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) โดยศึกษาค้นคว้าองค์ประกอบในการประเมินทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย การประเมินบริบท (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) และผู้วิจัยทำการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเครื่องมือ

3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นปรึกษากับท่านอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบและแก้ไขด้านเนื้อหาให้เกิดความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมด้านภาษาและความชัดเจนของคำถาม

4. นำแบบสอบถามมาทำการปรับปรุง แก้ไขเนื้อหาตามที่ได้รับ การตรวจสอบและข้อเสนอแนะ จากท่านอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้เกิดความชัดเจนของข้อความ
5. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลที่โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง
3. ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อคำถาม ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ ใช้วิเคราะห์ได้คิดเป็นร้อยละ 100
4. จัดทำสมุดคู่มือลงรหัสข้อมูลและทำการลงรหัสข้อมูลที่ได้รับ (Coding) เพื่อนำไปในการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดกระทำข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาทั้งหมดมาวิเคราะห์ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้ (บุญเรียง ขจรศิลป์ , 2543)

4.1.1 ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอน และนักเรียน ที่มีต่อโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ดังนี้

เหมาะสม/ เพียงพอ/ การปฏิบัติ/เป็นจริง /ความพึงพอใจ	มากที่สุด	ให้	5
เหมาะสม/ เพียงพอ/ การปฏิบัติ/เป็นจริง/ ความพึงพอใจ	มาก	ให้	4
เหมาะสม/ เพียงพอ/ การปฏิบัติ/ เป็นจริง/ความพึงพอใจ	ปานกลาง	ให้	3
เหมาะสม/ เพียงพอ/ การปฏิบัติ/เป็นจริง/ ความพึงพอใจ	น้อย	ให้	2
เหมาะสม/ เพียงพอ/ การปฏิบัติ/เป็นจริง/ ความพึงพอใจ	น้อยที่สุด	ให้	1

4.1.2 นำข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยามาตรวจให้คะแนน โดยให้นำหน้าห้คะแนนแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับการมีวินัยของนักเรียน	คะแนน
เป็นจริงมากที่สุด	5
เป็นจริงมาก	4
เป็นจริงปานกลาง	3
เป็นจริงน้อย	2
เป็นจริงน้อยที่สุด	1

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพขอครูผู้สอน ได้แก่ ประสบการณ์สอน ระดับการศึกษา ช่วงชั้นที่สอน ของครู และสถานภาพของนักเรียน ได้แก่ เพศ ช่วงชั้นที่เรียน รายได้ ผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง สถิติที่ใช้ คือ การหาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเหมาะสม/ เพียงพอ/ การปฏิบัติ/เป็นจริง/ ความพึงพอใจ และการมีวินัย โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และให้คะแนนคำตอบมีเกณฑ์ตัดสิน

4.2.3 เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้วจะใช้คะแนนเฉลี่ยแปลผล 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best 1981 : 182) ต่อไปนี้

- 4.50 – 5.00 หมายถึง เหมาะสม/ เพียงพอ /การปฏิบัติ/ เป็นจริง/ความพึงพอใจ ในระดับมากที่สุด
- 3.50 – 4.49 หมายถึง เหมาะสม/ เพียงพอ /การปฏิบัติ/ เป็นจริง/ความพึงพอใจ ในระดับมาก
- 2.50 – 3.49 หมายถึง เหมาะสม/ เพียงพอ/ การปฏิบัติ/เป็นจริง/ ความพึงพอใจ ในระดับปานกลาง
- 1.50 – 2.49 หมายถึง เหมาะสม/ เพียงพอ/ การปฏิบัติ/ เป็นจริง/ความพึงพอใจ ในระดับต่อน้อย
- 1.00 – 1.49 หมายถึง เหมาะสม/ เพียงพอ/ การปฏิบัติ/ เป็นจริง/ความพึงพอใจ ในระดับต่อน้อยที่สุด

4.2.4 เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้วตรวจให้คะแนนแบบสอบถามการพัฒนาวินัยของนักเรียน โดยใช้คะแนนเฉลี่ย ซึ่งมีเกณฑ์ในการตัดสิน ดังนี้

- 4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับการพัฒนาวินัยมากที่สุด
- 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับการพัฒนาวินัยมาก
- 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับการพัฒนาวินัยปานกลาง
- 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับการพัฒนาวินัยน้อย
- 1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับการพัฒนาวินัยน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติหาคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 125)

5.2 สถิติพื้นฐาน

5.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

5.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

5.2.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPI Model ผู้วิจัยได้พัฒนาตามกระบวนการวิจัย มีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยทำให้ได้รูปแบบการพัฒนามีวิสัยทัศน์ในตนเองของนักเรียนที่มีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และนักเรียนมีวิสัยทัศน์ในตนเองมากขึ้น ได้รับการปรับปรุงให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
n	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
μ	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของประชากร
σ	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอในรูปแบบของ ตารางประกอบความเรียง จำแนกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของครูผู้สอน ได้แก่ ประสิทธิภาพทางการสอน ระดับการศึกษา ช่วงชั้นที่สอน ผลปรากฏในตาราง 1

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์ของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ผลปรากฏในตาราง 2-14

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาได้แก่ เพศ ช่วงชั้นที่เรียน รายได้ของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ผลปรากฏในตาราง 15

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาวิสัยทัศน์ของนักเรียน ผลปรากฏในตาราง 16-23

ตอนที่ 5 ผลการเสนอแนวทางในการพัฒนานักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของครูผู้สอน ได้แก่ ประสิทธิภาพทางการสอน ระดับการศึกษา และช่วงชั้นที่สอน

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพของครูผู้สอน

สถานภาพ ของครูผู้สอน	จำนวน	ร้อยละ
ประสิทธิภาพทางการสอน		
มาก (21 ปี ขึ้นไป)	96	84.21
น้อย (1-20 ปี)	18	15.79
รวม	114	100
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	88	77.19
สูงกว่า ปริญญาตรี	26	22.81
รวม	114	100
ช่วงชั้นที่สอน		
ช่วงชั้นที่ 3	84	73.68
ช่วงชั้นที่ 4	30	26.32
รวม	114	100

จากตาราง 1 สถานภาพของครูผู้สอนในโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ครูผู้สอนมีประสิทธิภาพทางการสอนมากคิดเป็นร้อยละ 84.21 ประสิทธิภาพทางการสอนน้อยคิดเป็นร้อยละ 15.79 ครูผู้สอนมีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 77.19 และสูงกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 22.81 และมีช่วงชั้นที่สอนเป็นช่วงชั้นที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 73.68 และเป็นช่วงชั้นที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 26.32

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการพัฒนานิย
นักเรียน โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ผลปรากฏในตาราง 2- 14

ด้านภาพรวม ผู้ประเมินโครงการใช้วิธีการวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (σ) ดังปรากฏตามตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อโครงการ
พัฒนานิยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา โดยภาพรวม

N = 114

ประเด็นการประเมิน	ระดับความ คิดเห็น		ระดับคุณภาพ
	μ	σ	
	1. ด้านบริบท	4.09	
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.02	0.64	มาก
3. ด้านกระบวนการ	3.99	0.55	มาก
4. ด้านผลผลิต	4.21	0.81	มาก
5. ด้านผลกระทบ	4.11	0.83	มาก
เฉลี่ยรวม	4.08	0.71	มาก

จากตาราง 2 ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อโครงการพัฒนานิยนักเรียน โรงเรียนวัดไร่
ขิงวิทยาพบว่า โครงการพัฒนานิยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\mu = 4.08$ $\sigma = 0.71$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 5 ด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้
ด้านผลผลิต ($\mu = 4.21$ $\sigma = 0.81$) ด้านผลกระทบ ($\mu = 4.11$ $\sigma = 0.83$) ด้านบริบท
($\mu = 4.09$ S.D.= 0.72) ด้านปัจจัยนำเข้า ($\mu = 4.02$ S.D.= 0.64) ด้านกระบวนการ ($\mu =$
3.99 $\sigma = 0.55$)

1. ด้านบริบท (Context Evaluation) ผู้ประเมินโครงการใช้วิธีการวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ดังปรากฏตามตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นในภาพรวมของครูผู้สอนต่อโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ด้านบริบท

N = 114

ด้านบริบท	ระดับความคิดเห็น		ระดับความเหมาะสม
	μ	σ	
1.วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายการจัดการพัฒนาวิสัยทัศน์ของกระทรวงศึกษาธิการ	4.22	0.69	มาก
2.โครงการมีสอดคล้องกับนโยบายการจัดการพัฒนาวิสัยทัศน์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.25	0.58	มาก
3.การดำเนินงานโครงการสอดคล้องกับนโยบายการจัดการพัฒนาวิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	4.55	0.62	มากที่สุด
4.เป้าหมายของโครงการสอดคล้องกับนโยบายการจัดการพัฒนาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	4.49	0.61	มาก
5.วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายการจัดการพัฒนาวิสัยทัศน์ของท้องถิ่น	4.03	0.72	มาก
6.การจัดโครงการสอดคล้องกับความต้องการของครูและนักเรียน	3.90	0.63	มาก
7.โครงการมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.85	0.68	มาก
8.โครงการมีความสำคัญในการสนับสนุนการจัดการพัฒนาวิสัยทัศน์	4.33	0.59	มาก
9.จัดสถานที่ทำกิจกรรมเหมาะสมกับการดำเนินโครงการ	3.77	0.81	มาก
10.จัดบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการดำเนินโครงการ	3.66	0.63	มาก
เฉลี่ยรวม	4.09	0.72	มาก

จากตาราง 3 ความคิดเห็นในภาพรวมของครูโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา พบว่า ความเหมาะสมโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ด้านบริบทในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.09$ $\sigma = 0.72$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้อ

อยู่ในระดับมากตามลำดับดังนี้ โครงการมีสอดคล้องกับนโยบายการจัดการพัฒนาวิสัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\mu = 4.55$ $\sigma = 0.62$) รองลงมาคือ เป้าหมายของโครงการสอดคล้องกับนโยบายการจัดการพัฒนาวิสัยของสถานศึกษา ($\mu = 4.49$ $\sigma = 0.61$) และโครงการมีความสำคัญในการสนับสนุนการจัดการพัฒนาวิสัย ($\mu = 4.33$ $\sigma = 0.59$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการดำเนินโครงการ ($\mu = 3.66$ $\sigma = 0.63$)

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ผู้ประเมินโครงการใช้วิธีการวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ดังปรากฏตามตารางที่ 4

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูต่อโครงการพัฒนาวิสัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ด้านปัจจัยนำเข้า

N = 114

ด้านปัจจัยนำเข้า	ระดับความคิดเห็น		ระดับความเพียงพอ
	μ	σ	
1.ความพร้อมของผู้รับผิดชอบโครงการ	4.08	0.60	มาก
2.จำนวนบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ	4.25	0.59	มาก
3.ความพร้อมของคณะกรรมการบริหารโครงการ	3.89	0.55	มาก
4.วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินโครงการ	4.05	0.63	มาก
5.ความพร้อมในด้านงบประมาณสนับสนุนโครงการ	3.98	0.69	มาก
6.ความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนโครงการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	3.76	0.66	มาก
เฉลี่ยรวม	4.02	0.64	มาก

จากตาราง 4 ความคิดเห็นในภาพรวมของครู พบว่าการดำเนินโครงการพัฒนาวิสัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.02$ $\sigma = 0.64$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับดังนี้ จำนวนบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ ($\mu = 4.25$ $\sigma = 0.59$) รองลงมาคือ ความพร้อมของผู้รับผิดชอบโครงการ ($\mu = 4.08$ $\sigma = 0.60$) และวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินโครงการ ($\mu = 4.05$ $\sigma = 0.63$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนโครงการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\mu = 3.76$ $\sigma = 0.66$)

3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ผู้ประเมินโครงการใช้วิธีการวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ดังปรากฏตามตารางที่ 5

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นในภาพรวมของครูต่อโครงการพัฒนาวิทย์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ด้านกระบวนการ

N = 114

ด้านกระบวนการ	ระดับความคิดเห็น		ระดับการปฏิบัติ
	μ	σ	
การวางแผน (P)			
1. การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาการ พัฒนาวิทย์	4.17	0.62	มาก
2. การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการพัฒนาการ พัฒนาวิทย์อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน และสะดวกต่อการ นำไปใช้วางแผนการดำเนินงานโครงการ	3.72	0.47	มาก
3. การจัดระบบการพัฒนาวิทย์สอดคล้องกับสภาพของ สถานศึกษา	4.11	0.40	มาก
4. กำหนดกิจกรรมในโครงการได้เหมาะสมและสอดคล้อง กับสภาพของสถานศึกษา	3.99	0.44	มาก
5. การจัดทำแผนประเมินผลโครงการควบคู่กับการวางแผน กำหนดกิจกรรมโครงการ	4.06	0.38	มาก
6. บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน โครงการ	3.58	0.45	มาก
เฉลี่ย	3.93	0.51	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านกระบวนการ	ระดับความ คิดเห็น		ระดับ การปฏิบัติ
	μ	σ	
การดำเนินการ (D)			
7.แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบโครงการที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและเข้าใจโครงการอย่างชัดเจน	4.27	0.49	มาก
8.ประชุมชี้แจงบุคลากรที่มีส่วนร่วมทุก ๆ ฝ่ายที่เข้าใจวัตถุประสงค์การดำเนินโครงการ	3.54	0.48	มาก
9.จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานโครงการไว้อย่างชัดเจน	4.18	0.47	มาก
10.จัดกิจกรรมโครงการแต่ละกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนด	3.90	0.35	มาก
11.จัดทำเครื่องมือติดตามประเมินผลให้เหมาะสมกับกิจกรรมที่กำหนด	3.85	0.41	มาก
12.การดำเนินการประเมินเป็นไปตามแผนและปฏิทินที่กำหนด	3.76	0.46	มาก
13.มีการบันทึกผลการดำเนินกิจกรรมแต่ละกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน	4.35	0.46	มาก
14.ผู้บริหารให้การสนับสนุนและให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้รับผิดชอบโครงการอย่างสม่ำเสมอ	4.51	0.55	มากที่สุด
15.การประสานงานให้ความร่วมมือของบุคลากรในการดำเนินโครงการ	4.14	0.81	มาก
เฉลี่ย	4.05	0.59	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านกระบวนการ	ระดับความ คิดเห็น		ระดับ การปฏิบัติ
	μ	σ	
การติดตามและประเมินผล (c)			
16. มีการติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมตาม โครงการ	4.07	0.49	มาก
17. มีการประเมินโครงการระหว่างดำเนินงานและสิ้นสุด โครงการ	4.22	0.44	มาก
18. บุคลากรมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลกิจกรรม แต่ละกิจกรรมตามโครงการ	3.88	0.39	มาก
เฉลี่ย	4.05	0.46	มาก
การนำผลการประเมินมาปรับปรุง / พัฒนา (A)			
19. มีการสรุปผลและรายงานผลการประเมินโครงการให้ บุคลากรในสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	4.21	0.40	มาก
20. มีการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนาโครงการ อย่างต่อเนื่อง	3.64	0.63	มาก
เฉลี่ย	3.93	0.60	มาก
เฉลี่ยรวม	3.99	0.55	มาก

จากตาราง 5 พบว่าความคิดเห็นในการดำเนินการโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ด้านกระบวนการในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.99$ $\sigma = 0.55$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ด้านการวางแผน (P) ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.93$ $\sigma = 0.46$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับดังนี้ การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาการวิสัยทัศน์นักเรียน ($\mu = 4.17$ $\sigma = 0.62$) การจัดระบบการพัฒนาวิสัยทัศน์สอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษา ($\mu = 4.11$ $\sigma = 0.40$) และการจัดทำแผนประเมินผลโครงการควบคู่กับการวางแผนกำหนดกิจกรรมโครงการ ($\mu = 4.06$ $\sigma = 0.38$)

ด้านดำเนินการ (D) ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.05$ $\sigma = 0.49$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารให้การสนับสนุนและให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้รับผิดชอบโครงการอย่างสม่ำเสมอ ($\mu = 4.51$ $\sigma = 0.55$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ย

ต่ำสุด ประชุมชี้แจงบุคลากรที่มีส่วนร่วมทุก ๆ ฝ่ายที่เข้าใจวัตถุประสงค์การดำเนินโครงการ ($\mu = 3.54$ $\sigma = 0.48$)

ด้านการติดตามและประเมินผล (C) ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.05$ $\sigma = 0.44$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการประเมินโครงการระหว่างดำเนินงานและสิ้นสุดโครงการ ($\mu = 4.22$ $\sigma = 0.44$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลกิจกรรมแต่ละกิจกรรมตามโครงการ ($\mu = 3.88$ $\sigma = 0.39$)

ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง / พัฒนา (A) ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.93$ $\sigma = 0.52$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการสรุปผลและรายงานผลการประเมินโครงการให้บุคลากรในสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ($\mu = 4.21$ $\sigma = 0.40$) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 3.64$ $\sigma = 0.63$)

4. ด้านผลผลิต (Product Evaluation) ผู้ประเมินโครงการใช้วิธีการวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ดังปรากฏตามตารางที่ 6-13

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นในภาพรวมของครูต่อโครงการพัฒนา
วิทยากรโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ด้านผลผลิต

(N = 114)

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		ระดับความเป็นจริง
	μ	σ	
1. การตรงต่อเวลา	4.23	0.75	มาก
2. ความเชื่อมั่นในตนเอง	4.06	0.85	มาก
3. การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม	4.07	0.88	มาก
4. ความรับผิดชอบ	4.15	0.83	มาก
5. การเคารพสิทธิผู้อื่น	4.09	0.88	มาก
6. ความอดทนอดกลั้น	4.04	0.88	มาก
7. ความเป็นผู้นำ	4.15	0.83	มาก
รวมทุกด้าน	4.21	0.81	มาก

จากตาราง 6 ความคิดเห็นในภาพรวมของครูต่อโครงการโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา พบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.21$ $\sigma = 0.81$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านมี

คุณภาพอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ด้าน ได้แก่ การตรงต่อเวลา ($\mu = 4.23$ $\sigma = 0.75$) ความรับผิดชอบ ($\mu = 4.15$ $\sigma = 0.83$) และความเป็นผู้นำ ($\mu = 4.15$ $\sigma = 0.83$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความอดทนอดกลั้น ($\mu = 4.04$ $\sigma = 0.88$)

ตาราง 7 ความคิดเห็นของครู ด้านการตรงต่อเวลา ของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตาม
โครงการพัฒนานิยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

(N = 114)

ด้านผลผลิต (การตรงต่อเวลา)	ระดับความคิดเห็น		ระดับความเป็นจริง
	μ	σ	
1. นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลา	4.53	0.61	มากที่สุด
2. นักเรียนรีบไปเข้าแถวเมื่อได้ยินสัญญาณ	4.60	0.62	มากที่สุด
3. นักเรียนเข้าห้องเรียนทันเวลาเสมอแม้ครูผู้สอนวิชานั้นจะไม่เรียกชื่อเลย	4.31	0.79	มาก
4. นักเรียนคืนหนังสือที่ยืมจากห้องสมุดตรงตามเวลา	4.16	0.80	มาก
5. นักเรียนส่งการบ้านต่อครูผู้สอนตรงตามเวลาเสมอ	3.99	0.96	มาก
รวมทุกรายการ	4.23	0.80	มาก

จากตารางที่ 7 ความคิดเห็นของครูด้านตรงต่อเวลาของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนานิยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.23$ $\sigma = 0.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนรีบไปเข้าแถวเมื่อได้ยินสัญญาณ ($\mu = 4.60$ $\sigma = 0.62$) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนส่งการบ้านต่อครูผู้สอนตรงตามเวลาเสมอ ($\mu = 3.99$ $\sigma = 0.96$)

ตาราง 8 ความคิดเห็นของครู ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตาม
โครงการพัฒนานิยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

(N = 114)

ด้านผลผลิต (ความเชื่อมั่นในตนเอง)	ระดับความ คิดเห็น		ระดับ ความเป็นจริง
	μ	σ	
6. นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับ สิ่งแวดล้อมได้	4.12	0.90	มาก
7. นักเรียนไม่ขอคำแนะนำจากเพื่อนก่อน ทำงานใด ๆ	3.97	0.88	มาก
8. นักเรียนมีความมั่นใจว่าจะต้องประสบ ความสำเร็จในชีวิต	4.03	0.85	มาก
9. นักเรียนมีความมั่นใจในตนเองเวลา ตอบคำถามครู หรือรายงานหน้าชั้นเรียน	4.06	0.90	มาก
รวมทุกรายการ	4.06	0.88	มาก

จากตาราง 8 ความคิดเห็นของครูด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนโรงเรียน
วัดไร่ขิงวิทยาตามโครงการพัฒนานิยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\mu = 4.06$ $\sigma = 0.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียน
สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ ($\mu = 4.12$ $\sigma = 0.90$) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ
นักเรียนไม่ขอคำแนะนำจากเพื่อนก่อนทำงานใด ๆ ($\mu = 3.97$ $\sigma = 0.88$)

ตาราง 9 ความคิดเห็นของครู ด้านการการปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม ของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนานักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

(N = 114)

ด้านผลผลิต (การปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม)	ระดับความคิดเห็น		ระดับความเป็นจริง
	μ	σ	
10. นักเรียนไม่หนีเรียนทั้งที่เป็นวิชาที่ไม่ชอบเรียน	4.32	0.90	มาก
11. นักเรียนเตือนเพื่อนเสมอเมื่อกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกระเบียบวินัยของโรงเรียน	3.87	0.89	มาก
12. นักเรียนชักชวนเพื่อนให้ตั้งใจเรียน	4.21	0.87	มาก
13. นักเรียนวางตัวกับเพื่อนต่างเพศแบบเพื่อน ไม่แสดงออกทางชู้สาว	3.96	0.89	มาก
14. นักเรียนจะเข้าคิวซื้ออาหารทุกครั้งแม้คิวจะยาวเหยียด	4.18	0.84	มาก
15. ถ้ามีโอกาสนักเรียนจะชักชวนให้เพื่อน ๆ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน	4.06	0.80	มาก
รวมทุกรายการ	4.07	0.88	มาก

จากตาราง 9 ความคิดเห็นของครู ด้านการปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม ของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนานักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.07$ $\sigma = 0.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนไม่หนีเรียนทั้งที่เป็นวิชาที่ไม่ชอบเรียน ($\mu = 4.32$ $\sigma = 0.90$) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนเตือนเพื่อนเสมอเมื่อกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกระเบียบวินัยของโรงเรียน ($\mu = 3.87$ $\sigma = 0.89$)

ตาราง 10 ความคิดเห็นของครู ด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิง
วิทยา ตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

(N = 114)

ด้านผลผลิต (ความรับผิดชอบ)	ระดับความคิดเห็น		ระดับ ความเป็นจริง
	μ	σ	
16. นักเรียนทำความสะอาดบริเวณที่ รับผิดชอบโดยไม่ต้องรอคำสั่งจากครู	4.10	0.98	มาก
17. นักเรียนติดตามบทเรียนในวันที่นักเรียน ขาดเขียน	4.16	0.83	มาก
18. นักเรียนตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย จากครูจนสำเร็จ	4.01	0.72	มาก
19. นักเรียนไม่เคยบ่นว่าเวลาเรียนน้อย แต่ จะค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง	4.09	0.99	มาก
20. นักเรียนทำการบ้านเสร็จจะจัดตาราง เรียนก่อนนอนเป็นประจำ	4.32	0.84	มาก
รวมทุกรายการ	4.15	0.88	มาก

จากตาราง 10 ความคิดเห็นของครู ด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิง
วิทยา ตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu =$
4.15 $\sigma = 0.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนทำ
การบ้านเสร็จจะจัดตารางเรียนก่อนนอนเป็นประจำ ($\mu = 4.32$ $\sigma = 0.84$) และข้อที่มีคะแนน
เฉลี่ยต่ำสุด คือนักเรียนตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครูจนสำเร็จ ($\mu = 4.01$ $\sigma = 0.72$)

ตาราง 11 ความคิดเห็นของครู การเคารพสิทธิผู้อื่นของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตาม
โครงการพัฒนานักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

(N = 114)

ด้านผลผลิต (การเคารพสิทธิผู้อื่น)	ระดับความคิดเห็น		ระดับ ความเป็นจริง
	μ	σ	
21. เมื่อเพื่อนโต้แย้ง นักเรียนเปิดโอกาสให้โต้แย้งก่อนที่จะชี้แจงให้เพื่อนเข้าใจ	4.21	0.82	มาก
22. เมื่อทำงานกลุ่ม นักเรียนยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนที่แตกต่างจากความคิดนักเรียน	4.18	0.86	มาก
23. นักเรียนจะขอยืมอุปกรณ์การเรียนกับเพื่อนทุกครั้ง จะไม่หยิบฉวยโดยพลการ	3.88	0.97	มาก
รวมทุกรายการ	4.09	0.90	มาก

จากตาราง 11 ความคิดเห็นของครู ด้านการเคารพสิทธิผู้อื่นของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนานักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.09$ $\sigma = 0.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ เมื่อเพื่อนโต้แย้งนักเรียนเปิดโอกาสให้โต้แย้งก่อนที่จะชี้แจงให้เพื่อนเข้าใจ ($\mu = 4.21$ $\sigma = 0.82$) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือนักเรียนจะขอยืมอุปกรณ์การเรียนกับเพื่อนทุกครั้ง จะไม่หยิบฉวยโดยพลการ ($\mu = 3.88$ $\sigma = 0.97$)

ตาราง 12 ความคิดเห็นของครู ด้านความอดทนอดกลั้น ของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตาม
โครงการพัฒนานักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

(N = 114)

ด้านผลผลิต (การอดทนอดกลั้น)	ระดับความคิดเห็น		ระดับ ความเป็นจริง
	μ	σ	
24. นักเรียนพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ ไม่ว่าจะยากลำบากเพียงใดก็ตาม	4.11	0.86	มาก
25. นักเรียนมีความอดทนที่จะทำงานให้เสร็จเรียนร้อยด้วยตนเอง	3.91	0.89	มาก
26. นักเรียนขยันหมั่นเพียรในการอ่านหนังสือ ทำงานส่งครูในวิชาที่ไม่ชอบเพราะกลัวสอบตก	4.32	0.82	มาก
รวมทุกรายการ	4.04	0.88	มาก

จากตาราง 12 ความคิดเห็นของครู ด้านความอดทนอดกลั้นของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนานักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.04$ $\sigma = 0.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนขยันหมั่นเพียรในการอ่านหนังสือ ทำงานส่งครูในวิชาที่ไม่ชอบเพราะกลัวสอบตก ($\mu = 4.32$ $\sigma = 0.82$) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือนักเรียนมีความอดทนที่จะทำงานให้เสร็จเรียนร้อยด้วยตนเอง ($\mu = 3.91$ $\sigma = 0.89$)

ตาราง 13 ความคิดเห็นของครู ด้านความเป็นผู้นำของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตาม
โครงการพัฒนานักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

(N = 114)

ด้านผลผลิต (ความเป็นผู้นำ)	ระดับความคิดเห็น		ระดับ ความเป็นจริง
	μ	σ	
27. นักเรียนจะแสดงความคิดเห็นให้ เพื่อน ๆ ฟังอย่างมีเหตุผล แต่ถ้ามติ ของกลุ่มไม่ยอมรับก็จะปฏิบัติตามมติ ของกลุ่ม	3.94	0.88	มาก
28. เมื่อทำงานกลุ่มนักเรียนตั้งใจเพื่อน ให้ร่วมมือทำงานเพื่อความสำเร็จ	4.15	0.85	มาก
29. ถ้านักเรียนได้รับเลือกเป็นหัวหน้า นักเรียนจะเปิดโอกาสให้คนอื่น แสดงความคิดเห็นได้ทุกเรื่อง	4.16	0.83	มาก
รวมทุกรายการ	4.15	0.86	มาก

จากตาราง 13 ความคิดเห็นของครู ด้านความเป็นผู้นำของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนานักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.15$ $\sigma = 0.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ถ้านักเรียนได้รับเลือกเป็นหัวหน้านักเรียนจะเปิดโอกาสให้คนอื่นแสดงความคิดเห็นได้ทุกเรื่อง ($\mu = 4.16$ $\sigma = 0.83$) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนจะแสดงความคิดเห็นให้เพื่อน ๆ ฟังอย่างมีเหตุผล แต่ถ้ามติของกลุ่มไม่ยอมรับก็จะปฏิบัติตามมติ ของกลุ่ม ($\mu = 3.94$ $\sigma = 0.88$)

5. ด้านผลกระทบ (Impact) ผู้ประเมินโครงการใช้วิธีการวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ดังปรากฏตามตารางที่ 14

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูต่อโครงการพัฒนานิย
นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ด้านผลกระทบ

(N = 114)

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		ระดับความพึงพอใจ
	μ	σ	
1.นักเรียนส่วนใหญ่มีวินัยตามกฎหมาย เกณฑ์ ของโรงเรียนและสังคม	4.23	0.63	มาก
2.นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สำนึกดี มีน้ำใจ และมีความอดทนอดกลั้น	4.06	0.85	มาก
3.นักเรียนกล้าที่จะแสดงออกต่อหน้าสาธารณชน เช่น หน้าเสาธง หรือหน้าห้องเรียน	4.07	0.88	มาก
4.นักเรียนมีการทำงานร่วมกันจะรับทั้งความคิดเห็นของกันและกัน	4.15	0.83	มาก
5.ในการทำงานส่งครู นักเรียนส่วนใหญ่ส่งตามกำหนดเวลา	4.09	0.88	มาก
6.สมัครเป็นหัวหน้าชั้นด้วยตนเองโดยที่ไม่ต้องให้ครูบอกหรือบังคับ	4.04	0.88	มาก
7.เวลาโรงเรียนเลิก นักเรียนจะเดินกลับบ้านเป็นแถว อย่างเป็นระเบียบ	4.15	0.83	มาก
รวมทุกด้าน	4.11	0.83	มาก

จากตาราง 14 ความคิดเห็นของครู ด้านผลกระทบของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนานิยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11$ $\sigma = 0.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนส่วนใหญ่มีวินัยตามกฎหมาย เกณฑ์ ของโรงเรียนและสังคม ($\mu = 4.23$ $\sigma = 0.63$) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ สมัครเป็นหัวหน้าชั้นด้วยตนเองโดยที่ไม่ต้องให้ครูบอกหรือบังคับ ($\mu = 4.04$ $\sigma = 0.88$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาได้แก่ เพศ ช่วงชั้นที่เรียน รายได้ของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง

ตาราง 15 จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพของนักเรียน

สถานภาพของนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	160	47.34
หญิง	178	52.66
รวม	338	100
ช่วงชั้นที่เรียน		
ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 – ม.3)	169	50.00
ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 – ม.6)	169	50.00
รวม	338	100
รายได้ผู้ปกครอง		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	65	19.23
10,001 – 20,000 บาท	150	44.38
มากกว่า 20,001 บาท	123	36.39
รวม	338	100
อาชีพผู้ปกครอง		
ข้าราชการ	42	12.43
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	20	5.92
บริษัท/ห้างร้าน	121	35.80
ธุรกิจส่วนตัว	61	18.05
อาชีพอื่นๆ	94	27.80
รวม	338	100

จากตาราง 15 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาเป็นดั่งนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในภาพรวมเพศชายคิดเป็นร้อยละ 47.34 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.66 เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 – ม.3) คิดเป็นร้อยละ 50.00 ช่วงชั้นที่ 4 (ม. 4 – ม.6) คิดเป็นร้อยละ

ละ 50.00 รายได้ของผู้ปกครอง 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.38 รองลงมา รายได้ของผู้ปกครอง มากกว่า 20,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.39 และรายได้ของผู้ปกครองต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.23 อาชีพของผู้ปกครองมากที่สุดคือ บริษัท/ห้างร้าน คิดเป็นร้อยละ 35.80 อาชีพของผู้ปกครองน้อยที่สุดคือรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 12.43

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาวิสัยทัศน์ของนักเรียน (ด้านผลผลิต) ผลปรากฏในตาราง 16-23

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักเรียนต่อโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ด้านผลผลิต ในภาพรวม

(n = 338)

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		ระดับความเป็นจริง
	\bar{x}	S.D.	
1. การตรงต่อเวลา	4.20	0.86	มาก
2. ความเชื่อมั่นในตนเอง	4.22	0.86	มาก
3. การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ของโรงเรียนและสังคม	4.35	0.86	มาก
4. ความรับผิดชอบ	4.16	0.86	มาก
5. การเคารพสิทธิผู้อื่น	4.09	0.97	มาก
6. ความอดทนอดกลั้น	4.14	0.92	มาก
7. ความเป็นผู้นำ	4.35	0.81	มาก
รวมทุกด้าน	4.22	0.88	มาก

จากตาราง 16 ความคิดเห็นในภาพรวมของนักเรียนต่อโครงการโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา พบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$ S.D. = 0.88) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม ($\bar{x} = 4.35$ S.D. = 0.86) ความเป็นผู้นำ ($\bar{x} = 4.35$ S.D. = 0.81) คือความเชื่อมั่นในตนเอง ($\bar{x} = 4.22$ S.D. = 0.86) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเคารพสิทธิผู้อื่น ($\bar{x} = 4.09$ S.D. = 0.97)

ตาราง 17 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านการตรงต่อเวลา ของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิง
วิทยา ตามโครงการพัฒนานิยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

(n = 338)

ด้านผลผลิต (การตรงต่อเวลา)	ระดับความคิดเห็น		ระดับ ความเป็นจริง
	\bar{x}	S.D.	
1. นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลา	4.23	0.80	มาก
2. นักเรียนรีบไปเข้าแถวเมื่อได้ยิน สัญญาณ	4.22	0.83	มาก
3. นักเรียนเข้าห้องเรียนทันเวลาเสมอแม้ ครูผู้สอนวิชานั้นจะไม่เรียกชื่อเลย	4.29	0.74	มาก
4. นักเรียนคืนหนังสือที่ยืมจากห้องสมุด ตรงตามเวลา	4.12	0.97	มาก
5. นักเรียนส่งการบ้านต่อครูผู้สอนตรง ตามเวลาเสมอ	4.16	0.95	มาก
รวมทุกรายการ	4.20	0.86	มาก

จากตาราง 17 ความคิดเห็นของนักเรียนด้านตรงต่อเวลาของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิง
วิทยา ตามโครงการพัฒนานิยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{x} =
4.20 S.D. = 0.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนรีบไปเข้า
แถวเมื่อได้ยินสัญญาณ (\bar{x} = 4.22 S.D. = 0.57) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนคืน
หนังสือที่ยืมจากห้องสมุดตรงตามเวลา (\bar{x} = 4.12 S.D. = 0.97)

ตาราง 18 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนโรงเรียน
วัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

(n = 338)

ด้านผลผลิต (ความเชื่อมั่นในตนเอง)	ระดับความคิดเห็น		ระดับ ความเป็นจริง
	\bar{x}	S.D.	
6. นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับ สิ่งแวดล้อมได้	4.39	0.72	มาก
7. นักเรียนไม่ขอคำแนะนำจากเพื่อนก่อน ทำงานใด ๆ	4.33	0.80	มาก
8. นักเรียนมีความมั่นใจว่าจะต้องประสบ ความสำเร็จในชีวิต	4.21	0.89	มาก
9. นักเรียนมีความมั่นใจในตนเองเวลา ตอบคำถามครู หรือรายงานหน้าชั้นเรียน	3.97	0.94	มาก
รวมทุกรายการ	4.22	0.86	มาก

จากตาราง 18 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนโรงเรียน
วัด ไร่ขิงตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} =$
4.22 S.D. = 0.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนสามารถ
ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ ($\bar{x} = 4.39$ S.D. = 0.72) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียน
มีความมั่นใจในตนเองเวลา ตอบคำถามครู หรือรายงานหน้าชั้นเรียน ($\bar{x} = 3.97$ S.D. = 0.94)

ตาราง 19 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านการการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม
ของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียน
วัดไร่ขิงวิทยา

(n = 338)

ด้านผลผลิต (การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ของโรงเรียนและสังคม)	ระดับความคิดเห็น		ระดับ ความเป็นจริง
	\bar{x}	S.D.	
10. นักเรียนไม่หนีเรียนทั้งที่เป็นวิชา ที่ไม่ชอบเรียน	4.48	0.85	มาก
11. นักเรียนเตือนเพื่อนเสมอเมื่อกระทำ ในสิ่งที่ไม่ถูกระเบียบวินัยของโรงเรียน	4.70	0.62	มากที่สุด
12. นักเรียนชักชวนเพื่อนให้ตั้งใจเรียน	4.76	0.51	มากที่สุด
13. นักเรียนวางตัวกับเพื่อนต่างเพศ แบบเพื่อน ไม่แสดงออกทางชู้สาว	4.00	0.91	มาก
14. นักเรียนจะเข้าคิวซื้ออาหารทุกครั้ง แม้คิวจะยาว	4.22	0.90	มาก
15. ถ้ามีโอกาสนักเรียนจะชักชวนให้ เพื่อน ๆ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของ โรงเรียน	3.97	0.89	มาก
รวมทุกรายการ	4.35	0.86	มาก

จากตาราง 19 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม ของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$ S.D. = 0.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนชักชวนเพื่อนให้ตั้งใจเรียน ($\bar{x} = 4.76$ S.D. = 0.51) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ถ้ามีโอกาสนักเรียนจะชักชวนให้เพื่อน ๆ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ($\bar{x} = 3.97$ S.D. = 0.81)

ตาราง 20 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา
ตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

(n = 338)

ด้านผลผลิต (ความรับผิดชอบ)	ระดับความคิดเห็น		ระดับ ความเป็นจริง
	\bar{x}	S.D.	
16. นักเรียนทำความสะอาดบริเวณที่ รับผิดชอบโดยไม่ต้องรอคำสั่งจากครู	4.24	0.92	มาก
17. นักเรียนติดตามบทเรียนในวันที่นักเรียน ขาดเขียน	4.13	0.79	มาก
18. นักเรียนตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย จากครูจนสำเร็จ	4.14	0.86	มาก
19. นักเรียนไม่เคยบ่นว่าเวลาเรียนน้อย แต่ จะค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง	3.98	0.90	มาก
20. นักเรียนทำการบ้านเสร็จจะจัดตาราง เรียนก่อนนอนเป็นประจำ	4.34	0.76	มาก
รวมทุกรายการ	4.16	0.86	มาก

จากตาราง 20 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$ S.D. = 0.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนทำการบ้านเสร็จจะจัดตารางเรียนก่อนนอนเป็นประจำ ($\bar{x} = 4.34$ S.D. = 0.76) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด นักเรียนไม่เคยบ่นว่าเวลาเรียนน้อย แต่จะค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง ($\bar{x} = 3.98$ S.D. = 0.90)

ตาราง 21 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านความเคารพสิทธิผู้อื่น ของนักเรียนโรงเรียน
วัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

(n = 338)

ด้านผลผลิต (การเคารพสิทธิของ ผู้อื่น)	ระดับความคิดเห็น		ระดับ ความเป็นจริง
	\bar{x}	S.D.	
21. เมื่อเพื่อนโต้แย้ง นักเรียนเปิดโอกาส ให้โต้แย้งก่อนที่จะชี้แจงให้เพื่อนเข้าใจ	4.02	0.94	มาก
22. เมื่อทำงานกลุ่ม นักเรียนยอมรับฟัง ความคิดเห็นของเพื่อนที่แตกต่าง จากความคิดนักเรียน	4.14	0.98	มาก
23. นักเรียนจะขอยืมอุปกรณ์การเรียน กับเพื่อนทุกครั้ง จะไม่หยิบฉวย โดยพลการ	4.11	1.00	มาก
รวมทุกรายการ	4.09	0.97	มาก

จากตาราง 21 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านความเคารพสิทธิผู้อื่น ของนักเรียนโรงเรียน
วัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{x} = 4.09$ S.D. = 0.97) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ เมื่อทำงาน
กลุ่ม นักเรียนยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนที่แตกต่างจากความคิดนักเรียน ($\bar{x} = 4.14$ S.D. =
0.98) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อเพื่อนโต้แย้ง นักเรียนเปิดโอกาสให้โต้แย้งก่อนที่จะชี้แจงให้
เพื่อนเข้าใจ ($\bar{x} = 4.02$ S.D. = 0.94)

ตาราง 22 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านความอดทนอดกลั้น ของนักเรียนโรงเรียน วัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

(n = 338)

ด้านผลผลิต (ความอดทนอดกลั้น)	ระดับความคิดเห็น		ระดับความเป็นจริง
	\bar{x}	S.D.	
24. นักเรียนพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ ไม่ว่าจะยากลำบากเพียงใดก็ตาม	4.20	0.85	มาก
25. นักเรียนมีความอดทนที่จะทำงานให้เสร็จเรียบร้อยด้วยตนเอง	4.00	0.93	มาก
26. นักเรียนขยันหมั่นเพียรในการอ่านหนังสือ ทำงานส่งครูในวิชาที่ไม่ชอบ เพราะกลัวสอบตก	4.23	0.95	มาก
รวมทุกรายการ	4.14	0.92	มาก

จากตาราง 22 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านความอดทนอดกลั้น ของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$ S.D. = 0.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนขยันหมั่นเพียรในการอ่านหนังสือ ทำงานส่งครูในวิชาที่ไม่ชอบเพราะกลัวสอบตก ($\bar{x} = 4.23$ S.D. = 0.95) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด นักเรียนขยันหมั่นเพียรในการอ่านหนังสือ ทำงานส่งครูในวิชาที่ไม่ชอบเพราะกลัวสอบตก ($\bar{x} = 4.00$ S.D. = 0.93)

ตาราง 23 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านความเป็นผู้นำ ของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา
ตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

(n = 338)

ด้านผลผลิต (ความเป็นผู้นำ)	ระดับความคิดเห็น		ระดับ ความเป็นจริง
	\bar{x}	S.D.	
27. นักเรียนจะแสดงความคิดเห็นให้ เพื่อน ๆ ฟังอย่างมีเหตุผล แต่ถ้ามติ ของกลุ่มไม่ยอมรับก็จะปฏิบัติตามมติ ของกลุ่ม	4.36	0.82	มาก
28. เมื่อทำงานกลุ่มนักเรียนสนใจเพื่อน ให้ร่วมมือทำงานเพื่อความสำเร็จ	4.41	0.79	มาก
29. ถ้านักเรียนได้รับเลือกเป็นหัวหน้า นักเรียนจะเปิดโอกาสให้คนอื่น แสดงความคิดเห็นได้ทุกเรื่อง	4.29	0.82	มาก
รวมทุกรายการ	4.35	0.81	มาก

จากตาราง 23 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านความเป็นผู้นำ ของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$ S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ เมื่อทำงานกลุ่มนักเรียนสนใจเพื่อนให้ร่วมมือทำงานเพื่อความสำเร็จ ($\bar{x} = 4.41$ S.D. = 0.79) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ถ้านักเรียนได้รับเลือกเป็นหัวหน้านักเรียนจะเปิดโอกาสให้คนอื่นแสดงความคิดเห็นได้ทุกเรื่อง ($\bar{x} = 4.29$ S.D. = 0.82)

ตอนที่ 5 ผลการเสนอแนวทางในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จากการประชุมฝ่ายบริหาร ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.08$ $\sigma = 0.71$) จำแนกตามรายการประเมินได้ดังนี้

- ด้านบริบท อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.09$ $\sigma = 0.72$)
- ด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.02$ $\sigma = 0.64$)
- ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.99$ $\sigma = 0.55$)
- ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.21$ $\sigma = 0.81$)
- ด้านผลกระทบ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11$ $\sigma = 0.83$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการศึกษาวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้ คือ

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตามความคิดเห็นของครูใน 5 ด้านคือ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) และผู้วิจัยทำการประเมินด้านผลกระทบ (Impact) และเพื่อศึกษาการพัฒนาวิสัยทัศน์ของนักเรียน
2. เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 114 คนและนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 338 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาเกี่ยวกับความเหมาะสม ความพอเพียงและการปฏิบัติงานในโครงการเพื่อนำไปประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาและฉบับที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาวิสัยทัศน์ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบให้เกิดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความชัดเจนของข้อความ นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพครูผู้สอน ได้แก่ ประสิทธิภาพทางการสอน ระดับการศึกษา ช่วงชั้นที่สอน และสถานภาพของนักเรียน ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่เรียน รายได้ของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ และการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลสรุปการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สถานภาพครูผู้สอนและนักเรียน พบว่า ครูผู้สอนมีประสิทธิผลการสอน 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 84.21 และการศึกษาในระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 77.19 สอนช่วงชั้นที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 73.68 ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 47.34 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 52.66 นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ 4 เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รายได้ของผู้ปกครอง 10,001- 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.38 และผู้ปกครองมีอาชีพบริษัท/ห้างร้าน คิดเป็นร้อยละ 35.80

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนของครูผู้สอน พบว่า ด้านบริบทโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ด้านปัจจัยเบื้องต้นโดยรวมมีความเพียงพออยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการโดยรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ด้านผลผลิตโดยรวมมีความเป็นจริงอยู่ในระดับมาก และด้านผลกระทบมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาตามความคิดเห็นของครูของครูผู้สอน ดังนี้

1.1 ด้านบริบท โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ทั้งนี้เพราะว่าการดำเนินงานตามโครงการได้ประเมินเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักการ เหตุผล วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการดำเนินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนที่มีความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและการดำเนินงานตามโครงการเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารมณ์ บางเจริญพรพงษ์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การประเมินโครงการพัฒนา

ข้าราชการครูด้านวิชาการ ผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อมปัจจัยนำเข้าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ชัชฎา พารุ่ง (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมิน หลักสูตรฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง สังกัดกรมอาชีวศึกษาของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบท ผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากรที่เลี้ยง และผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความเห็นว่าเป็นว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมาริสสา โกเศยะโยธิน (2541 : 52-55) ได้ประเมินผลโครงการอบรมประชาชนเพื่อพัฒนาช่างฝีมือหมู่บ้าน ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว โดยใช้แบบจำลองของชิป ผลการประเมินพบว่า การประเมินความเหมาะสมและความพร้อม ซึ่งเป็นปัจจัยนำเข้า พบว่า ส่วนใหญ่มีความพร้อมและความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ได้รับ บางอย่างล่าช้า และไม่เพียงพอ รวมทั้งปัญหาด้านเอกสารและสื่อการเรียนบางรายวิชาขาดแคลน

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมมีความเพียงพออยู่ระดับมาก ในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาวิทยากรโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ได้ประเมินเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการพัฒนาวิทยากร ได้แก่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณว่ามีความเพียงพอต่อการดำเนินงานตามโครงการ ซึ่งโรงเรียนได้เห็นความสำคัญและสนับสนุนเป็นอย่างดี และต่อเนื่อง จึงส่งผลทำให้ความเพียงพออยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภรณ์ บางเจริญพรพงษ์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การประเมินโครงการพัฒนาข้าราชการครูด้านวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า การประเมินปัจจัยนำเข้า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ชัชฎา พารุ่ง (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมิน หลักสูตรฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง สังกัดกรมอาชีวศึกษาของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิป ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้น ผู้เข้าอบรม วิทยากรที่เลี้ยง และผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความเห็นว่าเป็นว่า โครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมาริสสา โกเศยะโยธิน (2541 : 52-55) ได้ประเมินผลโครงการอบรมประชาชนเพื่อพัฒนาช่างฝีมือหมู่บ้าน ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว โดยใช้แบบจำลองของชิป ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ส่วนใหญ่มีความพร้อมและความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ได้รับ บางอย่างล่าช้า และไม่เพียงพอ รวมทั้งปัญหาด้านเอกสารและสื่อการเรียนบางรายวิชาขาดแคลน

1.3 ด้านกระบวนการ โดยรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาวิทยากรโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ได้ประเมินด้านกระบวนการเกี่ยวกับ การวางแผน การดำเนินการ การจัดกิจกรรม การพัฒนาบุคลากร การติดตามประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุง/พัฒนา ว่าได้มีการปฏิบัติมากน้อยเพียงใดนั้น พบว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภรณ์ บางเจริญพรพงษ์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การประเมินโครงการพัฒนาข้าราชการครูด้านวิชาการ โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการพัฒนาข้าราชการครูด้านวิชาการ รุ่น 2-4 โดยการประเมินด้าน

กระบวนการ ผลการวิจัยพบว่า การประเมินดำเนินการของโครงการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ชัชฎา พารุง (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมิน หลักสูตรฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารสถานศึกษา ระดับสูง สังกัดกรมอาชีวศึกษาของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ ประเมินหลักสูตรฝึกอบรม ในด้านกระบวนการ ผลการวิจัย พบว่า ด้านกระบวนการ ผู้เข้ารับการอบรม ฝึกอบรม วิทยากรที่เลี้ยง และผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความเห็นว่ากระบวนการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมาริสา โกเศยะโยธิน (2541 : 52-55) ได้ประเมินผลโครงการอบรมประชาชนเพื่อพัฒนาช่างฝีมือหมู่บ้าน ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน จังหวัดสระแก้ว โดยใช้แบบจำลองของชิปปี้ ผลการประเมินพบว่า การประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการ พบว่า ส่วนใหญ่ของกิจกรรมต่าง ๆ สามารถดำเนินการไปด้วยดีอยู่ในระดับมาก แต่มีปัญหาในบางด้าน เช่น ระยะเวลาการดำเนินโครงการที่กระชั้นชิดเกินไป การขาดแคลนผู้เรียน เพราะตรงกับฤดูกาลเกษตร และปัญหาเรื่องวัสดุฝึกที่ได้รับล่าช้า และไม่เพียงพอ

การที่ผลการประเมินด้านกระบวนการโครงการพัฒนาวิทยากรนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อยู่ในระดับมากแต่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในการประเมินทั้ง 5 ด้านนั้นอาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานตามขั้นตอนในแผนดำเนินการเมื่อได้รับการอนุมัติและลงมือทำ เกิดความล่าช้าในบางขั้นตอน เช่น การเตรียมการ การจัดกิจกรรมพัฒนาวิทยากรของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้รับผิดชอบและผู้ดำเนินการทุกลำดับขั้นเกิดความล่าช้า ส่งผลทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาและทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการหรือการดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้ไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด และเกิดผลกระทบต่อการรวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้ตัดสินใจวางแผนงานและเพื่อเป็นรายงานสะสมถึงการปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นล่าช้า

1.4 ด้านผลผลิต โดยรวมมีความพึงพอใจระดับมาก ผลจากการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาวิทยากรนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาด้านผลผลิต ได้ประเมินความเป็นจริงที่มีต่อความมีวินัยของนักเรียนตามความคิดเห็นของครูและนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ในคุณลักษณะ 7 ด้านคือ การตรงต่อเวลา ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม ความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิของผู้อื่น ความอดทนอดกลั้น และความเป็นผู้นำ ว่าผลเมื่อสิ้นสุดโครงการได้บรรลุวัตถุประสงค์ และมีความเป็นจริงต่อการดำเนินงานด้านวินัยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชฎา พารุง (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมิน หลักสูตรฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง สังกัดกรมอาชีวศึกษาของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ ประเมินหลักสูตรฝึกอบรม ในด้านผลผลิต พบว่า ผู้ผ่านการฝึกอบรม มีความเห็นว่า ได้รับความรู้และทักษะจากหลักสูตรฝึกอบรมในระดับมาก และผู้บังคับบัญชาของผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความเห็นในระดับมากกว่าผู้ผ่านการอบรมมีคุณลักษณะที่เหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมาริสา โกเศยะโยธิน (2541 : 52-55) ได้ประเมินผลโครงการอบรมประชาชนเพื่อพัฒนาช่างฝีมือหมู่บ้าน ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว โดยใช้แบบจำลองของชิปปี้ การประเมินผลผลิตที่ได้รับจากโครงการ

พบว่า ความรู้ความเข้าใจในอาชีพประชาชน ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้นในทุกแผนกช่างอยู่ในระดับมาก

แต่ผลการประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาที่พบว่า ด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของอาภรณ์ บางเจริญพรพงษ์ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษา การประเมินโครงการพัฒนาข้าราชการครูด้านวิชาการ โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการพัฒนาข้าราชการครูด้านวิชาการ รุ่น 2-4 โดยการประเมินผลผลิตของโครงการ ผลการวิจัยพบว่า การประเมินผลผลิตของโครงการภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยอาจารย์ผู้เข้ารับการอบรม มีความพึงพอใจต่อโครงการ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างน้อยที่สุดตามเกณฑ์ขั้นต่ำที่วิทยากรกำหนด

1.5 ด้านผลกระทบ ครูมีความเห็นว่าผลกระทบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ได้ประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นซึ่งพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของบุคคลโดยตรงและทางอ้อมกับผลผลิตของโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนว่าเกิดอะไรขึ้นกับนักเรียนโดยตรง และนักเรียนได้อะไรบ้างจากการเข้าร่วมโครงการเมื่อจบการดำเนินงานตามโครงการแล้ว ซึ่งได้แก่นักเรียนมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตนตามกฎหมายเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม ความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิของผู้อื่น ความอดทนอดกลั้น และความเป็นผู้นำ จากความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานตามโครงการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสิทธิต คำวรรณ (2541 : 67) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนควรมีการดำเนินการ คือ (1) ควรมีการวางแผนร่วมกันจาก หลาย ๆ ฝ่าย ทั้ง คณะครูในโรงเรียน คณะกรรมการนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน (2) ควรมีการกำหนดบทบาทผู้ที่รับผิดชอบให้ชัดเจน โดยผู้บริหารโรงเรียนต้องกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดและให้ความสำคัญกับงานวินัยนักเรียนเท่ากับงานด้านอื่น (3) ควรมีการกระตุ้นและเสริมแรงสำหรับนักเรียนที่กระทำความดีอย่างสม่ำเสมอและจริงจัง มีการเผยแพร่เกียรติคุณต่อสาธารณชนให้เป็นที่ประจักษ์ (4) ควรมีการประสานงานกับบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ดำเนินงานสำเร็จและมีประสิทธิภาพ (5) ควรมีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ มีรูปแบบที่ชัดเจนและให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม เพื่อนำผลการประเมินไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงงานส่งเสริมวินัยนักเรียนต่อไป (6) ควรจัดทำคู่มือส่งเสริมงานวินัยนักเรียนให้เหมาะสมในแต่ละจังหวัด อำเภอ หรือโรงเรียน และ (7) ควรจัดทำสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น วารสาร สิ่งพิมพ์ แผ่นพับ เพื่อส่งเสริมคุณธรรมและค่านิยมแก่ประชาชนและผู้ปกครอง

2. การนำเสนอแนวทางในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานตามโครงการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ทางโรงเรียนได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนวทางในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน ดังนี้

2.1 การบริหารจัดการ ผู้บริหารจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องเข้ามาสนับสนุนส่งเสริมในการพัฒนาวิสัยทัศน์ในการดำเนินการจัดองค์กรที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาวิสัยทัศน์ของนักเรียนทั้ง 3

องค์กร คือ นักเรียน ครู และผู้ปกครอง โดยแต่ละองค์กรมีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคามมีวินัยในตนเองให้กับนักเรียน ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ การตรงต่อเวลา ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม ความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิผู้อื่น ความอดทนอดกลั้น และความเป็นผู้นำ และโรงเรียนดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดโดยมอบหมายงานให้ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมดูแล ติดตาม ประเมินผลคามมีวินัยในตนเองของนักเรียน ในส่วนด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนได้ให้การนิเทศแก่ครูผู้สอนมีการสอดแทรกคามมีวินัยในตนเอง คุณธรรมและจริยธรรมที่ดั่งามควบคู่ไปกับการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังมอบหมายงานให้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาด กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมห้องสมุด ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคามมีวินัยในตนเอง ทั้ง 7 ด้าน และเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นควรจัดประเมินผลคามมีวินัยของนักเรียนเพื่อใช้เป็นของมูลสารสนเทศประกอบการพัฒนา

2.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาคามมีวินัยนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น กิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรม กิจกรรมอาสาและพัฒนา กิจกรรมกีฬา กิจกรรมดนตรีและศิลปะ กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมส่งเสริมระเบียบวินัย การเข้าค่ายจริยธรรม การเข้าวัดปฏิบัติธรรม เนื่องในวันสำคัญทางศาสนา การสอบธรรมศึกษาตรี โท และเอก การอบรมทางศาสนา และการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธ เป็นต้น

2.3 การให้ความสำคัญแก่ครู โดยโรงเรียนควรมีนโยบายสนับสนุนให้ครูมีวินัยในตนเอง โดยการปฏิบัติตนเป็น “ต้นแบบ” จัดกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของครู มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมคามมีวินัยของครู โดยประชุมชี้แจงสร้างคามตระหนักและคามจำเป็นในการเสริมสร้างคามมีวินัยในตนเองของนักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาทุกคน และมอบหมายให้ครูแต่ละคนปฏิบัติตนเป็นต้นแบบด้านคามมีวินัยในตนเองทั้ง 7 ด้าน ให้เป็นแบบอย่างแก่นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับกาญจนา ศรีกาพสินธุ์ (2544 : 8-9) กล่าวว่า การปลูกฝังหรือเสริมสร้างนักเรียนให้เป็นผู้มีวินัยในตนเองนั้น ครู อาจารย์ ในโรงเรียนจะต้องวางแผนดำเนินการสอนและมีกิจกรรมการเรียนที่เหมาะสมและน่าสนใจสำหรับนักเรียนทุกคน ครูประจำชั้นและบุคคลอื่น ๆ ที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับนักเรียนโดยตรงจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของนักเรียน เพื่อจะได้เข้าใจพฤติกรรมของนักเรียนที่มีลักษณะเฉพาะในแต่ละวัย ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถหรือแก้ไขปัญหของนักเรียนได้อย่างถูกต้องและด้วยคามเห็นอกเห็นใจ และ ครูอาจารย์และผู้ใกล้ชิดนักเรียนจะต้องตระหนักอยู่เสมอในเรื่องที่ตนมีส่วนอย่างยิ่งในการสร้างคามรู้สึกของนักเรียนทุกคน ให้เขารู้สึกว่าตนเองเป็นคนดีมีคุณค่าเท่าเทียมกับคนอื่น จะต้องช่วยให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสประสบความสำเร็จในงานที่ทำ และได้รับการยกย่องหรือเป็นที่ยอมรับของคนอื่นอยู่เสมอ ต้องส่งเสริมให้ เด็ก ๆ มีส่วนร่วมกับเพื่อน ๆ ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้างสรรค์โดยงานที่มอบหมายจะต้องพอเหมาะกับคามรู้ความสามารถของเด็กแต่ละคน สมจิตต์

สุวรรณวงศ์ (2542 : 44) ได้เสนอหลักปฏิบัติในการสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กในด้านการทำเป็นตัวอย่าง เด็กจะเลียนแบบสิ่งรอบตัว จึงควรทำเป็นตัวอย่างที่ดีให้เด็กเห็นและยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม เชิงพุทธิปัญญา ของ Bandura (อ้างในจิตตานั้นนที ดิกุล : 41-42) ถือว่าตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทั้งที่ชีวิตและไม่มีชีวิต ซึ่งครูอาจารย์เป็นตัวแบบที่มีชีวิตที่บุคคลได้เรียนรู้ต่อบิตามารดา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ การเพียร (2544 : 62-64) ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ ได้ผลสรุปว่า ครูผู้สอนส่วนมากให้ความเห็นว่าบทบาทของครูผู้สอนสมควรอย่างยิ่งที่จะประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีการจัดประกวดผู้มีมารยาทดีเด่นและมอบรางวัลให้กับผู้ชนะการประกวด มีการยกย่องชมเชยสำหรับผู้ประพฤติดีและลงโทษผู้ประพฤติไม่ดี มีการร่วมมือปรึกษาหารือกับผู้ปกครองตลอดจนฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนเพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนที่ประพฤติผิด มีการตั้งกฎบทลงโทษที่ชัดเจน มีการกำกับติดตามและประเมินผลเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ เน้นให้ครูมีการอบรมระเบียบวินัยทุกครั้งที่เข้าสอบ จัดทำสมุดประวัตินักเรียนที่พฤติกรรมดีเด่นเพื่อเป็นแบบอย่างแก่คนอื่น ๆ และที่สำคัญในการส่งเสริมความมีวินัยนักเรียน ครูจะต้องใช้จิตวิทยาและคอยตักเตือนอย่างใกล้ชิด ต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมวินัยเท่า ๆ กับงานสอน และที่สำคัญควรจะให้นักเรียนแสดงออกในทางสร้างสรรค์ในตนเองให้อยู่ในระเบียบวินัยด้วย

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การปลูกฝังหรือเสริมสร้างความมีวินัยของนักเรียนมิใช่หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้หนึ่งผู้ใด หรือสถาบันใดสถาบันหนึ่ง ต้องอาศัยความร่วมมือความรับผิดชอบจากทุกฝ่ายโดยเริ่มตั้งแต่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน ครู นักเรียน กลุ่มเพื่อนนักเรียน คณะกรรมการนักเรียน สื่อ พระสงฆ์ หรือผู้นำทางศาสนา และองค์กรต่าง ๆ ในสังคม ที่จะต้องร่วมมือประสานสัมพันธ์ในการพัฒนาวินัยนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์กับหน่วยงานทางการศึกษาดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาอื่น ๆ สามารถนำรูปแบบการประเมินโครงการพัฒนาวินัยนักเรียน ไปประยุกต์ใช้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมกำหนดยุทธศาสตร์ในการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

1.2 โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษารวมทั้งการบริหาร การบริการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.3 ผู้บริหารและครูควรมีความสม่ำเสมอในการรักษาระเบียบวินัยในตนเองที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน และควรจัดกิจกรรมที่กระตุ้นและเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.4 ผู้ปกครองนักเรียน ควรมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองแก่นักเรียน โดยเริ่มต้นจากการสร้างวินัยที่บ้านสอนลูกหลานให้มีระเบียบวินัย ซึ่งเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีแก่นักเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง คือครูผู้สอนระดับช่วงชั้นที่ 3 และนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model ของสตีฟเฟิลบีมและคณะ

2.2 ควรศึกษาปัญหาการประเมินผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model ของสตีฟเฟิลบีมและคณะ

2.3 ควรศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาวินัยของนักเรียนโดยใช้รูปแบบการประเมินอื่นๆ เช่น รูปแบบการประเมินของ สเต็ก (Stake) รูปแบบการประเมินของ สคริฟเวน (Scriven)

2.4 ควรศึกษาเปรียบเทียบโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโดยใช้รูปแบบการประเมินประเมิน CIPP Model ของสตีฟเฟิลบีมและคณะ จำแนกตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอนว่าแตกต่างกันอย่างไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการการศึกษาแห่งชาติ , คณะ. **พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พรทิพกราฟฟิค.
- กรุณา กิจชัยน. (2517). **ความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่อในอำนาจภายในภายนอกตนเองและคุณธรรมแห่งพลเมืองดี.** ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- กัลยา สุวรรณรอด. (2537). **การวิเคราะห์องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.** ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กาญจนา ศรีภาพสินธุ์. (2535). **การบริหารงานกิจการนักเรียน.** เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: ประสานมิตร.
- _____. (2544 มกราคม). **วินัยนักเรียน.** สารานุกรมศึกษาศาสตร์ 22 : 7-14.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2544 : 31). **คู่มือการจัดกิจกรรมและสื่อเพื่อการพัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2541). **คู่มือและการสื่อสารพัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา เรื่อง ความมีวินัย.** พิมพ์ครั้งที่ 2.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน (2544 : ก). **รายงานการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา.** กรุงเทพฯ: กลุ่มงานปฏิบัติการศึกษาขั้นพื้นฐานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2537). **การเสริมสร้างวินัย : คู่มือแนะแนวทางปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา <http://www.neS.D.b.go.th/plan10/index.htm>. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554).** (เข้าถึง 1 ธ.ค.2548).
- คุณากร ศรีคง. (2547) **ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่ม 7.** ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

- จิตตานันท์ ติกุล. (2545). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุความมีวินัยในตนเองของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี : การวิเคราะห์กลุ่ม
พหุวิทยาพันธ์ ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต (วิจัยการศึกษา) กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- จินดา น้ำเจริญ. (2540). การศึกษาความมีวินัยในตนเองด้านสิ่งแวดล้อมของเด็กปฐม
ศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมลักษณะนิสัยแบบวางแผนปฏิบัติและทบทวน.
ปริญญาพันธ์ กศ.ม. (การศึกษาประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิราพร อรุณพูลทรัพย์. (2541). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมีวินัยในตนเองของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคมบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิม
พระเกียรติ.
- จำเนียร สุขหลาย, กรรณิการ์ แสนศักดิ์, นันทา รัตนอาภา, และสุพักต์ พิบูลย์.(2544)
รวมบทความทางการประเมินโครงการ. “แบบจำลอง CIPP” พิมพ์ครั้งที่ 6
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ใจจริง บุญเรืองรอด. (2542). รูปแบบการพัฒนาระเบียบวินัยด้านความรับผิดชอบและมีวินัย
ในตนเอง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- เฉลิมชัย วาระศิริ. (2533). บทบาทของผู้ปกครองต่อการส่งเสริมการเรียนการสอนของ
นักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามการ
รับรู้ของครูและนักเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชม ภูมิภาค. (2525). บทบาทวิทยุกระจายเสียงของสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย.
ชุดการศึกษาเพื่อคุณธรรม. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- ชัยอนันต์ สมุทวนิช. (2543) การปฏิรูปการเรียนรู้. ปฏิวัติการศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการ
วิถีทรรศน์.
- ชัชฎา พารุ่ง. (2539). การประเมินหลักสูตรอบรมเตรียมผู้บริหารสถานศึกษาชั้นสูง สังกัด
กรมอาชีวศึกษาของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐจักร สตาภรณ์. (2540). การศึกษาองค์ประกอบการมีวินัยในตนเองของนักเรียนทหาร
และพลเรือน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2527, กุมภาพันธ์ – มีนาคม). “จิตวิทยาการปลูกฝังวินัยแห่งตนเอง” วารสารแนะแนว. 6(91) : 58 – 71.
- _____. (2529) . จิตวิทยาการปลูกฝังวินัยแห่งตน. ประมวลบทความทางวิชาการตอน 1, หน้า 68-84. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทวิภรณ์ ตอสูงเนิน. (2542). การประเมินโครงการพัฒนาบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์สำหรับข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนภูมิภาค เขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.ถ่ายเอกสาร.
- ทวีป ศิริรักษ์. (2544) การวางแผนพัฒนาและประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (สกว.. อัดสำเนา).
- ทองคำ เกษจันทร์. (2546). จริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดบุรีรัมย์ . วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.ถ่ายเอกสาร.
- ธงชัย สันติวงษ์ . (2535). องค์การและการบริหาร. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- นภเนตร ธรรมบวร . (2541) . บทบาทของครอบครัวกับการศึกษา : รายงานการวิจัยประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคณะ. (2520). จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิภา แยมวจิ . (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.sobkroo.com/zxsob_6.htm. (เข้าถึง 12. ม.ค. 2548)
- นิตา ชูโต.(2536). การประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ ฯ: มาสเตอร์เพรส.
- . (2541). การประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ ฯ : เฟรมโปรดักชั่น.
- บุหงา วชิระศักดิ์มงคล. (2530). กิจกรรมในโรงเรียน. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร. เอกสารอัดสำเนา.
- บุญธรรม จิตปรัชญาบริสุทธิ์. (2540). คู่มือการวิจัย : การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS. กรุงเทพฯ ฯ. เจริญดีการพิมพ์.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2535) . การบริหารโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์เนติกุลการพิมพ์.
- .(2547). การบริหารโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ: โรงพิมพ์เนติกุลการพิมพ์.
- ประสิทธิ์ ดงยิ่งศิริ. (2538). การวิเคราะห์และประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ ฯ :โครงการส่งเสริม เอกสารวิชาการสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ประภาพรพรรณ สุวรรณสุข . (2526) . การบริหารกิจการนักเรียน (1). เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา.
- ประภาพรพรรณ เอี่ยมสุภาภิต. (2532). การเตรียมความพร้อมด้านลักษณะนิสัย. เอกสารการสอนชุดวิชาฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. หน่วยที่ 11-15 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา.
- ประหยัด ชิตทอง. (2534). ประสิทธิภาพของการบริหารงานปกครองนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปรีชา ธรรมมา. (2545, เมษายน) วินัยแห่งตน สารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 3(26) : 33-38.
- ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2539). หลักการประเมินผลโครงการทั่วไป. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ.2550-2554. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: (<http://www.neS.D.b.go.th/plan10/index.htm>) (เข้าถึง 1 ธ.ค.2549)
- พลนุช พุ่มไสว .(2543) .หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- พนัส หันนาคินทร์. (2524) หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- พระธรรมปิฎก. (2538). “ มีบทบาทอย่างไรในกระแสโลก” ก้าวไกลกุ่มภาพันธ์ 5(10) : 14
- พะยอม วงศ์สารศรี. (2538). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ไพฑูรย์ การเพียร. (2544). บทบาทของครูในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มาริสสา โกเศษโยธิน. (2541). การประเมินโครงการอบรมประชาชนเพื่อพัฒนาช่างฝีมือหมู่บ้าน ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษานอกโรงเรียน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- มาลี จุฑา. (2542).จิตวิทยาการเรียนการสอน.พิมพ์ครั้งที่4 กรุงเทพมหานคร : หจก. ทิพย์วิสุทธิ์.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี.(2542). การประเมินโครงการ : แนวคิดและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- .(2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2540). การประเมินผลโครงการ – การวิจัยเชิงประเมิน. กรุงเทพฯ : บริษัทคอมแพคท์พริ้นท์ จำกัด.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540. (ออนไลน์).

แหล่งที่มา : <http://www.pis-ju.pitlok.net/law1.htm> (เข้าถึง 25 ธ.ค. 2547)

รุ่ง พูนสวัสดิ์. (2527). หลักการบริหารการศึกษาในโรงเรียน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่.

ไรรังวิทยา , โรงเรียน. (2547). รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดไรรังวิทยา. สำนักรับรองมาตรฐานและ
ประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน.

ล้วน สามยศ และอังคณา สามยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
สุวีรยสาส์น.

วสัน ปุณผล. (2542). การพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนบางไทรวิทยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต วิชาเอกการ
วัดผลการศึกษา.

วัลลิมา สงสุวรรณ. (2541) ผลการใช้ชุดการเรียนรู้เรื่อง การบวกและการลบต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน ความมีวินัยในตนเอง และความอดทนต่อการเรียนวิชา
คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ปรินฎยานิพนธ์ กศ.ม.
(คณิตศาสตร์).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

วิจัยทางการศึกษา,กอง,กรมวิชาการ. (2540) การศึกษาศักยภาพของเด็กไทย ระยะ
ที่ 1 (พ.ศ.2540 กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

_____. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องรูปแบบหรือแนวการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่
เสริมสร้างคุณลักษณะดี เก่ง มีสุข ระดับประถมศึกษา.กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์การศาสนา.

วิชาการ, กรม. (2542) .คู่มือพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์การศาสนา.

_____. (2542). มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษา
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

วิวัฒน์ มูลสถาน. (2523). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและวินัยในตนเอง.
ปรินฎยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

วิวัฒน์ รักษาเคน. (2531). ความสำเร็จในความรับผิดชอบและความสามารถในการแก้ปัญหา
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น. ปรินฎยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร..

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2537). ทฤษฎีการประเมิน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- .(2547).**ทฤษฎีการประเมิน**. ครั้งที่ 4.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ. (2540). **การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : พัชรกานต์พับลิเคชั่น.
- ศิวพร ไชยพร . (2548). **การศึกษาวิสัยในตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาพณิชยการ สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขต กรุงเทพมหานคร**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ศึกษาธิการ,กระทรวง . (2542). **การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศกยภาพของเด็กไทยด้านความรับผิดชอบและมีวิสัยในตนเอง**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- ศุภชัย ยาวะประภาษ.(2547). **การวางนโยบาย โครงการ และการบริหารโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 14. นนทบุรี : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สนธยา อ่อนน้อม . (2538). **ผลการเสริมแรงในการเล่าเรื่องที่มีความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- สมจิตต์ สุวรรณวงศ์. (2542). **การศึกษาสภาพการณ์เสริมความคิดเชิงคุณธรรมสังคมตามแนวคิดคอนสตาบ์ดิวิสต์ เพื่อพัฒนาวิสัยในตนเองของวัยปฐมวัย**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2542). **เทคนิคการประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- .(2544). **เทคนิคการประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 3 นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมพร หลิมเจริญ. (2537). **การสร้างแบบทดสอบจริยธรรมด้านความมีวิสัยในตนเอง สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- สมพิศ แซ่เฮง . (2546). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวิสัยในตนเองของนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์.(2531). **การประเมินโครงการ : ทฤษฎีและการปฏิบัติ**.ม.ป.ท.

- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2545). การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2544 : สร้างความเข้าใจสู่การปฏิบัติจริง. กรุงเทพฯ :
วัฒนาพานิช.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2528). รวบบทความทางการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 1
กรุงเทพฯ : ผ่องแผ้วการพิมพ์.
- .(2540). รวบบทความทางการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ ฯ :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- .(2544). รวบบทความทางการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ ฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรินยา เหลาธรรม. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สิทธิคำ คำวรรณ. (2541). บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สินีนานฎ สุทธิจินดา. (2543). การศึกษาวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาวิชาพันธชยการ
โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเยาชนใน
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).กรุงเทพฯ ฯ :
บัณฑิตวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- สาธาณสุข,กระทรวง. (ม.ป.ป.) กรมสุขภาพจิต คู่มือครูที่ปรึกษา : การจัดกิจกรรมโฮมรูม
เพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. (เอกสารอัดสำเนา)
- สุขแก้ว คำสอน.(2540).การประเมินโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถ
พิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (สพพ.) เขตกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การทดสอบและการวัดผลการศึกษา).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช,มหาวิทยาลัย. (2544). ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยการบริหารการศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- สุโท เจริญสุข. (2519). ปกิณกะจิตวิทยา 30 เรื่อง. กรุงเทพฯ ฯ : แพรววิทยา.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธ์.(2536). การวิจัยประเมินผลโครงการ.(Project Evaluation Research).
-----.(2541). การประเมินผลโครงการ : หลักการและการประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์เสียงเซียง.

- สุนันทา เขียวนิล. (2541). ผลการฝึกทักษะการเป็นผู้นำของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยเทคนิค ที่มีความก้าวร้าวแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม (จิตวิทยาการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.ถ่ายเอกสาร.
- สุภัทรา ปิณฑแพทย์. (2542).จิตวิทยาทั่วไปแนวคิดและทฤษฎีขั้นมูลฐาน. ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.
- สุภาพร ธาระชานนท์.(2544).รายงานการวิจัยฉบับที่ 66 ปัจจัยที่มีผลต่อวินัยในตนเองของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.กรุงเทพฯ ฯ :มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรชาติ สังข์รุ่ง. (2535 ,พฤษภาคม - มิถุนายน). “ ทฤษฎีการสร้างวินัยและจริยธรรมแบบสามมิติ ”คุรุภัณฑ์.ปีที่14 : 13-15
- สุรพงษ์ ชูเดช .(2542 , พฤศจิกายน-ธันวาคม). “การพัฒนาวินัยในตนเองตามแนวทางไตรสิกขา”พ.ส.ล. 32(220) : 25-31.
- _____. (2542). ผลการฝึกอบรมตามแนวไตรสิกขาที่มีต่อการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่5. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ ฯ: บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- สุรางค์ โค้งตระกูล. (2544) จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่5 .กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ดิลกพานนท์ (2540).ความมีวินัย. เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการ โครงการพัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติโสภณ
- สุวรรณวงศ์.(2536). การประเมินโครงการศูนย์วิชาการเขต สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- โสภาพร แก่นเพชร.(2530). สัมพันธภาพระหว่างครูประจำชั้น นักเรียนและความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่5 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ . (2520). เอกสารประกอบคำบรรยาย การบริหารกิจการนักเรียน. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- อรวรรณ พานิชปฐมพงศ์ (2542) . ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินญาณิพนธ์กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อัญชลี สว่างจิตต์ (2546) .ผลการศึกษาทักษะชีวิตที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านบางเสร่ ชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ปริญญา
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิทยาการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เอกวิทย์ ณ ถกลาง (2541) . ความอยู่รอดของสังคมไทยกับการพัฒนาวินัยและส่งเสริม
ใน เพชรภรณ์ รื่นรมย์ (บรรณธิการ).คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในการ
พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย. หน้า 60-91 พิมพ์
ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- อาภรณ์ บางเจริญพรพงษ์. (2538). การประเมินโครงการพัฒนาข้าราชการครูด้านวิชาการ.
ปริญญาโท กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- Absubel Dawid P. **Educational Psychology**. (1986) Chicago : Holt Rinehare and Winston,
Boa, Cranley,Mary Elizaberh. "**Tessaban School : the Moral Life of a Thai Primary
School.**" Dissertation Abstracts International.64(05):405;November,2003.
- Drever, James.Ed (1972). **A Dictionary of Psychology**. Middlesex : Penguin Books
- English, H.B. and English, A.C.ed. (1968). **A Comprehensive Dictionary of Psychology
And Psychoanalytical Terms**.New York : Davis Mckay.
- Flippo,E.B.(1996).Management : **A Behavior Approach**. New York : Allyn and Bacon.
- Robert, C.R (1978,January)."A Comparison of school discipline between student teacher
and school administrators."**Dissertation Abstacts.International**.,38(7) : 3826A
- Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Educational**. New York : McGraw Hill
- Hathreaves, David H & Hopkins, David. (1996). **Empowered School : the management
and practice and Development Planing**.4th ed. London : Redewood Books.
- Hether,Christine Anne. (2001). "**The Moral Reasoning of High School Seniors from
Diverse Educational**"Setting DissertationAbstracts International. 63 (02):209;August.
- Hoffman.M.L. (1980)."**Moral Development.**" In **Carmichael's Manual of Child Psychology**.
New York : John Wiley and Son.
- Jordan,Russell Louis. (1984). **Validation of the Self-Discipline Rating Scale : A Criterion
Study(Self-Control)**. (Online). Available from:
<http://www.iib.umi.com/dissertation/fullcit/8419896>. [2005,January 24]
- Kaplan.Leonard. (1992). **Education and The Family**. New York : Allyn and Bacon
- Laursen, Erik K. (2003,Summer). **Principle-Centered Discipline**. (Online). Available from:
<http://vnweb.hwwilsonweb.com/hww/results> single.htm?nn=89 [2005,January 24]

- Mc Ewan, Elaine. (1998). **Seven Steps to Effective instructional Leadership** . California: Carwin Press.
- Meggison, Leon C.(1972). **Personal A Behavioral Approach to Administration**. Richard D. Irwin:Homewood, Illinois.
- Richard, Paul D. (2002). **Improve Your Reading**. New York : McGraw-Hill Book Co.
- Rossi, H., Peter and Freeman. (1998). **Evaluating Social Programs, Theory, Practice and Politics**. New York : Seminar Press.
- Scriven, M. (1990). "The Methodology of Evaluation." **In Perspectives of Curriculum Evaluation (AERA Monograph Series on Curriculum Evaluation, No. 1)**. Chicago: Rand McNally.
- Thronkide, R.L., and Bamhart, E. (1965). **Measurement and Evaluation in Psychology and Education**. New York : Wiley.
- Valett, Robert E.(1986, April)"**Effective Discipline : 10 Steps to Successful Performances**," Resources in Educational Resources Information Center.21(4) :109
- Webster's third new international dictionary of the English language, unabridged: a Merriam-Webster, with seven language dictionary**. (1993). In P.B. Gove (editor in chief and the Merriam-Webster editorial staff). Chicago: Encyclopedia Britannica
- Wiggins, Jerry S.;et al. (1971). **The Psychology of Personality**. Massachusetts: Addison-wesly.
- Young , Mark E.(1995, Spring). **A Classroom Application of Grusec and Goodnow's Discipline Model of internalization of values**. (Online). Available from : http://vnweb.hwwilsonweb.com/hww/results/results_single.html?nn=29[2005,May 12]

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
พัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

โครงการ พัฒนานักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

1. โครงการของ ฝ่ายปกครอง
2. ชื่อโครงการ พัฒนานักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา
3. กลยุทธ์ระดับองค์กร สนับสนุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมแก้ปัญหา และพัฒนาผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย
4. กลยุทธ์ระดับแผนงาน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
5. สมองมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่
 - 1.1 มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ
 - 1.2 มีความซื่อสัตย์สุจริต
6. ผู้รับผิดชอบโครงการ นายทวีศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์
7. ประเภทโครงการ ต่อเนื่อง
8. ผลการวิเคราะห์สภาพพื้นฐานของโรงเรียน

จากสภาพปัญหาของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านเทคโนโลยีต่างๆ พบปัญหา การแข่งขันในรูปแบบต่างๆ การปรับตัวที่ไม่เหมาะสม ด้วยโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีนักเรียนประมาณ 2,800 คนและนักเรียนอยู่ในช่วงวัยรุ่น ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาเป็นปัญหาในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีชีวิตที่มีความสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง เป็นไปได้อย่างลำบาก โรงเรียนจึงเชิญ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และ คณะกรรมการสถานศึกษา มาประชุมเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านวินัยของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา พบว่ายังมีนักเรียนบางส่วนขาดความมีวินัยในตนเอง สังเกตจากการมาสาย ขาดความรับผิดชอบ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง แต่งกายผิดระเบียบ ขาดภาวะของการเป็นผู้นำ ขาดการเคารพสิทธิผู้อื่น ขาดความอดทนอดกลั้นและขาดการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม จึงร่วมกันวางแผนดำเนินการพัฒนานักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

9. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 24 ระบุว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างเป็นสัดส่วน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชา

ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตลอดจนมีการประสานร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพและจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านวินัยของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา พบว่ามีนักเรียนจำนวนหนึ่งที่ขาดวินัยในตนเอง สังกะตจากการมาสาย ขาดความรับผิดชอบ แต่งกายผิดระเบียบ ขาดภาวะการณเป็นผู้นำ จึงต้องการพัฒนาความมีวินัยของนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่ดีขึ้น

10. วัตถุประสงค์

1. ปลูกฝังให้นักเรียนตระหนักถึงคุณธรรม จริยธรรมที่ดี
2. นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยามีวินัยที่ดีเป็นที่พึงประสงค์

11. เป้าหมาย

ด้านปริมาณ นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จำนวน 2,865 คน

ด้านคุณภาพ นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยามีวินัยที่ดีเป็นที่พึงประสงค์ของโรงเรียน ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

12. พื้นที่ดำเนินการ โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

13. ระยะเวลาดำเนินการ เมษายน 2549 - มีนาคม 2550

14. ขั้นตอนการดำเนินการ

ขั้นตอน/กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ
	พ.ศ.2549											พ.ศ. 2550	
	เ. ม. ย.	พ. ค.	มิ. ย.	ก. ค.	ส. ค.	ก. ย.	ต. ค.	พ. ย.	ธ. ค.	ม. ค.	ก. พ	มี. ค.	
ก. ขั้นเตรียมการ 1. รวบรวมปัญหาด้านวินัยของนักเรียน 2. ประชุมคณะทำงานกำหนดกิจกรรม 3. ประสานงานผู้เกี่ยวข้อง													นายทวีศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์ คณะกรรมการฝ่ายปกครอง
ข. ขั้นดำเนินการ 1. ประชุมผู้ครูปกครอง ,นักเรียนแจ้งแนวปฏิบัติ ตามระเบียบของโรงเรียน													ฝ่ายบริหารของโรงเรียน นายทวีศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์
2 กำหนดขอบเขตและ ผู้รับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรม 3. ดำเนินงานตามกิจกรรม													คณะกรรมการฝ่ายปกครองครูทุกท่าน คณะกรรมการนักเรียน
ขั้นตอน/กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ
	พ.ศ.2549											พ.ศ. 2550	
	เ. ม. ย.	พ. ค.	มิ. ย.	ก. ค.	ส. ค.	ก. ย.	ต. ค.	พ. ย.	ธ. ค.	ม. ค.	ก. พ	มี. ค.	
ค. ขั้นติดตามสรุปและประเมินผล 1. ประเมินผลการปฏิบัติงาน 2. สรุปรายงานการดำเนินงาน													นายทวีศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์ คณะกรรมการฝ่ายปกครอง

15. งบประมาณ เงินอุดหนุนบำรุงการศึกษา 85,000 บาท

16. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ขิง
2. วัดไร่ขิง

17. การติดตามประเมินผล

1. แบบประเมิน
2. สังเกตพฤติกรรม

18. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยามีวินัยที่ดีเป็นที่พึงประสงค์ของโรงเรียน ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินโครงการพัฒนาวิษัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูผู้สอนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาเกี่ยวกับการประเมินโครงการพัฒนาวิษัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมีคำตอบให้เลือกตอบ โดยการเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ()

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการพัฒนาวิษัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับให้เลือกตอบโดยใช้เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นหลังข้อความที่ท่านต้องการเพียงช่องเดียว

การวิจัยครั้งนี้จะบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ได้ก็ด้วยความอนุเคราะห์จากท่าน จึงขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและเป็นแนวทางในการพัฒนาวิษัยนักเรียนอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์และอภิปรายผลในภาพรวม ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคล

ขอขอบคุณ ที่ท่านกรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่ง

นายทวีศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถาม
การประเมินโครงการพัฒนาวิทยนักรเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

(สำหรับครู)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอน

1. ประสบการณ์ทางการสอน

() 1 – 20 ปี มีประสบการณ์ทางการสอนน้อย

() 21 ปีขึ้นไป มีประสบการณ์ทางการสอนมาก

2. ระดับการศึกษา

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

3. ช่วงชั้นที่สอน

() ช่วงชั้นที่ 3

() ช่วงชั้นที่ 4

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการพัฒนาวิทย์
นักเรียนโรงเรียน วัดไร่ขิงวิทยา

1. ด้านสภาพแวดล้อม (Context)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อ และขอได้โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					
	เหมาะสมมากที่สุด	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	เหมาะสมน้อยที่สุด	สำหรับผู้วิจัย
ด้านสภาพแวดล้อม						
1.วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ						
2.โครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน						
3. การดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา						
4.เป้าหมายของโครงการสอดคล้องกับนโยบายการจัดการพัฒนาวิทย์ของสถานศึกษา						
5.วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายการจัดการพัฒนาวิทย์ของท้องถิ่น						
6.การจัดโครงการสอดคล้องกับความต้องการของครู และนักเรียน						
7.โครงการมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง						
8.โครงการมีความสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาวิทย์						
9.จัดสถานที่จัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับการดำเนินโครงการ						
10.จัดบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการดำเนินโครงการ						

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อ และขอได้โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					
	เพียงพอมากที่สุด	เพียงพอมาก	เพียงพอปานกลาง	เพียงพอ	เพียงพอ น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
ด้านปัจจัยนำเข้า						
1. ความพร้อมของผู้รับผิดชอบโครงการ						
2. จำนวนของบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาวิทยากรนักเรียน						
3. ความพร้อมของผู้บริหารโครงการ						
4. วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และเทคโนโลยีในการดำเนินโครงการ						
5. ความพร้อมด้านงบประมาณ						
6. ความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนโครงการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา						

3. ด้านกระบวนการ (Process)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อ และขอได้โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					
	ปฏิบัติมากที่สุด	ปฏิบัติมาก	ปฏิบัติปานกลาง	ปฏิบัติน้อย	ปฏิบัติน้อยที่สุด	สำหรับผู้วิจัย
ด้านกระบวนการ						
การวางแผน (P)						
1. การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาระบบการพัฒนาวิทย์						
2. การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการพัฒนาระบบการพัฒนาวิทย์อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน และสะดวกต่อการนำไปใช้วางแผนการดำเนินงานโครงการ						
3. การจัดทำระบบการพัฒนาวิทย์สอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษา						
4. กำหนดกิจกรรมโครงการได้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษา						
5. การจัดทำแผนประเมินผลโครงการควบคู่กับการวางแผนกำหนดกิจกรรมโครงการ						
6. บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงานโครงการ						
การดำเนินการ (D)						
7. แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบโครงการที่มีคุณสมบัติ						
8. ประชุมชี้แจงบุคลากรที่มีส่วนร่วมทุก ๆ ฝ่ายที่เข้าใจวัตถุประสงค์การดำเนินโครงการ						
9. จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานโครงการไว้อย่างชัดเจน						

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					
	ปฏิบัติมากที่สุด	ปฏิบัติมาก	ปฏิบัติปานกลาง	ปฏิบัติน้อย	ปฏิบัติน้อยที่สุด	สำหรับผู้วิจัย
การดำเนินการ (D)						
10. จัดกิจกรรมโครงการแต่ละกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนด						
11. จัดทำเครื่องมือติดตามประเมินผลให้เหมาะสมกับกิจกรรมที่กำหนด						
12. การดำเนินการประเมินเป็นไปตามแผนและปฏิทินที่กำหนด						
13. มีการบันทึกผลการดำเนินกิจกรรมแต่ละกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน						
14. ผู้บริหารให้การสนับสนุนและให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้รับผิดชอบโครงการอย่างสม่ำเสมอ						
15. การประสานงานให้ความร่วมมือของบุคลากรในการดำเนินโครงการ						
การติดตามและประเมินผล (C)						
16. มีการติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ						
17. มีการประเมินโครงการระหว่างปีและสิ้นสุดโครงการ						
18. บุคลากรมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลกิจกรรมแต่ละกิจกรรมตามโครงการ						
การนำผลการประเมินมาปรับปรุง / พัฒนา (A)						
19. มีการสรุปผลและรายงานผลการประเมินโครงการให้บุคลากรในสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ						
20. มีการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง						

4. ด้านผลผลิต (Product)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อ และขอได้โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ

ลำดับ ที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					
		เป็นจริง มากที่สุด	เป็นจริง มาก	เป็นจริง ปานกลาง	เป็นจริง น้อย	เป็นจริง น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
	การตรงต่อเวลา						
1	นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลา						
2	นักเรียนรีบไปเข้าแถวเมื่อได้ยินสัญญาณ						
3	นักเรียนเข้าห้องเรียนทันเวลาเสมอแม้ครูผู้สอนวิชานั้นจะไม่เรียกชื่อเลย						
4	นักเรียนคืนหนังสือที่ยืมจากห้องสมุดตรงตามเวลา						
5	นักเรียนส่งการบ้านต่อครูผู้สอนตรงตามเวลาเสมอ						
	ความเชื่อมั่นในตนเอง						
6	นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้						
7	นักเรียนไม่ขอคำแนะนำจากเพื่อนก่อนทำงานใด ๆ						
8	นักเรียนมีความมั่นใจว่าจะต้องประสบความสำเร็จในชีวิต						
9	นักเรียนมีความมั่นใจในตนเองเวลาตอบคำถามครูหรือรายงานหน้าชั้นเรียน						
	การปฏิบัติตามกฏเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม						
10	นักเรียนไม่หนีเรียนทั้งที่เป็นวิชาที่ไม่ชอบเรียน						

ลำดับ ที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					
		เป็นจริง มากที่สุด	เป็นจริง มาก	เป็นจริง ปานกลาง	เป็นจริง น้อย	เป็นจริง น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
11	นักเรียนเตือนเพื่อนเสมอเมื่อ กระทำในสิ่งที่ไม่ถูกระเบียบวินัย ของโรงเรียน						
12	นักเรียนชักชวนเพื่อนให้ตั้งใจ เรียน						
13	นักเรียนวางตัวกับเพื่อนต่างเพศ แบบเพื่อน ไม่แสดงออกทางชู้สาว						
14	นักเรียนจะเข้าคิวซื้ออาหารทุก ครั้งแม้ คิวจะยาว						
15	ถ้ามีโอกาสนักเรียนจะชักชวนให้ เพื่อน ๆ ปฏิบัติตามกฎของ โรงเรียน						
	ความรับผิดชอบ						
16	นักเรียนทำความสะอาดบริเวณที่ รับผิดชอบโดยไม่ต้องรอคำสั่งจาก ครู						
17	นักเรียนติดตามบทเรียนในวันที่ นักเรียนขาดเรียน						
18	นักเรียนตั้งใจทำงานที่ได้รับ มอบหมายจากครูจนสำเร็จ						
19	นักเรียนไม่เคยบ่นว่าเวลาเรียน น้อย แต่จะค้นคว้าเพิ่มเติมด้วย ตนเอง						
20	นักเรียนทำการบ้านเสร็จจะจัด ตารางเรียนก่อนนอนเป็นประจำ						
	การเคารพสิทธิผู้อื่น						
21	เมื่อเพื่อนโต้แย้ง นักเรียนเปิด โอกาสให้โต้แย้งก่อนที่จะชี้แจงให้ เพื่อนเข้าใจ						
22	เมื่อทำงานกลุ่ม นักเรียนยอมรับ ฟังความคิดเห็นของเพื่อนที่ แตกต่างจากความคิดเห็นนักเรียน						

ลำดับ ที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					
		เป็นจริง มากที่สุด	เป็นจริง มาก	เป็นจริง ปานกลาง	เป็นจริง น้อย	เป็นจริง น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
23	นักเรียนจะขอยืมอุปกรณ์การ เรียน กับเพื่อนทุกครั้ง จะไม่หยิบ ฉวยโดยพลการ						
	ความอดทนอดกลั้น						
24	นักเรียนพยายามทำงานที่ได้รับ มอบหมายให้เสร็จ ไม่ว่าจะ ยากลำบากเพียงใด ก็ตาม						
25	นักเรียนมีความอดทนที่จะทำงาน ให้เสร็จเรียบร้อย ด้วยตนเอง						
26	นักเรียนขยันหมั่นเพียรในการ อ่านหนังสือ ทำงานส่งครูในวิชาที่ ไม่ชอบเพราะกลัวสอบตก						
	ความเป็นผู้นำ						
27	นักเรียนจะแสดงความคิดเห็นให้ เพื่อน ๆ ฟังอย่างมีเหตุผล แต่ถ้า มติของกลุ่มไม่ยอมรับก็จะปฏิบัติ ตามมติของกลุ่ม						
28	เมื่อทำงานกลุ่มนักเรียนสนใจ เพื่อนให้ร่วมมือทำงานเพื่อ ความสำเร็จ						
29	ถ้านักเรียนได้รับเลือกเป็น หัวหน้า นักเรียนจะเปิดโอกาสให้ คนอื่นแสดงความคิดเห็นได้ทุก เรื่อง						

5. ด้านผลกระทบ (Impact)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อ และขอได้โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ

ลำดับ ที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					
		พึงพอใจ มากที่สุด	พึงพอใจ มาก	พึงพอใจ ปานกลาง	พึงพอใจ น้อย	พึงพอใจ น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
1	นักเรียนส่วนใหญ่มีวินัย ตามกฎ เกณฑ์ ของ โรงเรียนและสังคม						
2	นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สำนึกดี มีน้ำใจ และมี ความอดทนอดกลั้น						
3	นักเรียนกล้าที่จะ แสดงออกต่อหน้า สาธารณชน เช่น หน้า เสาธง หรือ หน้า ห้องเรียน						
4	นักเรียนมีการทำงาน ร่วมกันจะรับทั้งความ คิดเห็นของกันและกัน						
5	ในการทำงานส่งครู นักเรียนส่วนใหญ่ส่งตาม กำหนดเวลา						
6	สมัครเป็นหัวหน้าชั้น ด้วยตนเองโดยที่ไม่ต้อง ให้ครูบอกหรือบังคับ						
7	เวลาโรงเรียนเลิก นักเรียนจะเดินกลับบ้าน เป็นแถว อย่างเป็น ระเบียบ						

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา เกี่ยวกับการประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ในด้านผลผลิต
3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมีคำตอบให้เลือกตอบ โดยการเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ()
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับให้เลือกตอบโดยใช้เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นหลังข้อความที่ท่านต้องการเพียงช่องเดียว

ความหมายของแต่ละช่อง คือ

เป็นจริงมากที่สุด	หมายถึง	การกระทำที่เกิดขึ้นสม่ำเสมอเป็นประจำ
เป็นจริงมาก	หมายถึง	การกระทำที่เกิดขึ้นเกือบทุกครั้ง
เป็นจริงปานกลาง	หมายถึง	การกระทำที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว
เป็นจริงน้อย	หมายถึง	การกระทำที่นาน ๆ จึงจะมีโอกาสกระทำ
เป็นจริงน้อยที่สุด	หมายถึง	การกระทำที่ไม่เคยเกิดขึ้นเลย

การวิจัยครั้งนี้จะบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ได้ก็ด้วยความอนุเคราะห์จากท่าน จึงขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและเป็นแนวทางในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์และอภิปรายผลในภาพรวม ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคล

ขอขอบคุณ ที่ท่านกรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่ง

นายทวีศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์
 นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถาม
การประเมินโครงการพัฒนาวิทย์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา (ด้านผลผลิต)

(สำหรับนักเรียน)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. ช่วงชั้นที่เรียน

() ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 - ม.3)

() ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 - ม.6)

3. รายได้ของผู้ปกครอง

() ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน

() 10,000 – 20,000 บาท/เดือน

() มากกว่า 20,001 บาท/เดือน

4. อาชีพของผู้ปกครอง

() ข้าราชการ

() พนักงานรัฐวิสาหกิจ

() บริษัท/ห้างร้าน

() ธุรกิจส่วนตัว

() อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 การมีวินัยของนักเรียน

ด้านผลผลิต (Product)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อ และขอได้โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					
		เป็นจริง มากที่สุด	เป็นจริง มาก	เป็นจริง ปานกลาง	เป็นจริง น้อย	เป็นจริง น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
	การตรงต่อเวลา						
1	นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลา						
2	นักเรียนรีบไปเข้าแถวเมื่อได้ยินสัญญาณ						
3	นักเรียนเข้าห้องเรียนทันเวลาเสมอแม้ครูผู้สอนวิชานั้นจะไม่เรียกชื่อเลย						
4	นักเรียนคืนหนังสือที่ยืมจากห้องสมุดตรงตามเวลา						
5	นักเรียนส่งการบ้านต่อครูผู้สอนตรงตามเวลาเสมอ						
	ความเชื่อมั่นในตนเอง						
6	นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้						
7	นักเรียนไม่ขอคำแนะนำจากเพื่อนก่อนทำงานใดๆ						
8	นักเรียนมีความมั่นใจว่าจะต้องประสบความสำเร็จในชีวิต						
9	นักเรียนมีความมั่นใจในตนเองเวลาตอบคำถามครู หรือรายงานหน้าชั้นเรียน						
	การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม						
10	นักเรียนไม่หนีเรียนทั้งที่เป็นวิชาที่ไม่ชอบเรียน						

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					
		เป็นจริง มากที่สุด	เป็นจริง มาก	เป็นจริง ปานกลาง	เป็นจริง น้อย	เป็นจริง น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
11	นักเรียนเตือนเพื่อนเสมอเมื่อกระทำ ในสิ่งที่ไม่ถูกต้องระเบียบวินัยของ โรงเรียน						
12	นักเรียนชักชวนเพื่อนให้ตั้งใจเรียน						
13	นักเรียนวางตัวกับเพื่อนต่างเพศแบบ เพื่อน ไม่แสดงออกทางชู้สาว						
14	นักเรียนจะเข้าคิวซื้ออาหารทุกครั้งแม้ คิวจะยาว						
15	ถ้ามีโอกาสนักเรียนจะชักชวนให้ เพื่อนๆปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน						
	ความรับผิดชอบ						
16	นักเรียนทำความสะอาดบริเวณที่ รับผิดชอบโดยไม่ต้องรอคำสั่งจากครู						
17	นักเรียนติดตามบทเรียนในวันที่ นักเรียนขาดเรียน						
18	นักเรียนตั้งใจทำงานที่ได้รับ มอบหมายจากครูจนสำเร็จ						
19	นักเรียนไม่เคยบ่นว่าเวลาเรียนน้อย แต่จะค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง						
20	นักเรียนทำการบ้านเสร็จจะจัดตาราง เรียนก่อนนอนเป็นประจำ						
	การเคารพสิทธิผู้อื่น						
21	เมื่อเพื่อนโต้แย้ง นักเรียนเปิดโอกาส ให้ได้แย้งก่อนที่จะชี้แจงให้เพื่อนเข้าใจ						
22	เมื่อทำงานกลุ่ม นักเรียนยอมรับฟัง ความคิดเห็นของเพื่อนที่แตกต่างจาก ความคิดนักเรียน						
23	นักเรียนจะขอยืมอุปกรณ์การเรียน กับเพื่อนทุกครั้ง จะไม่หยิบฉวยโดย พลະการ						

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					
		เป็นจริง มากที่สุด	เป็นจริง มาก	เป็นจริง ปานกลาง	เป็นจริง น้อย	เป็นจริง น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
	ความอดทนอดกลั้น						
24	นักเรียนพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ ไม่ว่าจะยากลำบากเพียงใดก็ตาม						
25	นักเรียนมีความอดทนที่จะทำงานให้เสร็จเรียบร้อยด้วยตนเอง						
26	นักเรียนขยันหมั่นเพียรในการอ่านหนังสือ ทำงานส่งครูในวิชาที่ไม่ชอบ เพราะกลัวสอบตก						
	ความเป็นผู้นำ						
27	นักเรียนจะแสดงความคิดเห็นให้เพื่อน ๆ ฟังอย่างมีเหตุผล แต่ถ้ามติของกลุ่มไม่ยอมรับก็จะปฏิบัติตามมติของกลุ่ม						
28	เมื่อทำงานกลุ่มนักเรียนตั้งใจเพื่อนให้ร่วมมือทำงานเพื่อความสำเร็จ						
29	ถ้านักเรียนได้รับเลือกเป็นหัวหน้า นักเรียนจะเปิดโอกาสให้คนอื่นแสดงความคิดเห็นได้ทุกเรื่อง						

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. อาจารย์ ดร.นิตย์ โรจนรัตน์วานิชย์ อาจารย์ประจำภาควิชา การบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร.สนอง ทองปาน อาจารย์ประจำภาควิชา หลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ดร.สำเร็จ อ่อนสัมพันธุ์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย
จังหวัดนครปฐม
4. อาจารย์สุณิสา ฉลาดแพทย์ หัวหน้างานทะเบียนวัดผล วิทยาลัยการอาชีพ
นครปฐม จังหวัดนครปฐม
5. นางพวงกาญจน์ กรุงกาญจนา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา
จังหวัดนครปฐม

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ - ชื่อสกุล	นายทวีศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์
วันเดือนปีเกิด	28 กันยายน พ.ศ. 2499
สถานที่เกิด	ตำบลห้วยพลู อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	25 หมู่ 1 ตำบลบางแก้ว อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม 73120
ตำแหน่งหน้าที่งาน	รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตำบลไร่ขิง อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม 73210
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2515	ม.ศ.3 จากโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2517	ป.กศ.ต้น จากวิทยาลัยครูนครปฐม จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2519	ป.กศ.สูง วิชาเอกชีววิทยา จากวิทยาลัยครูนครปฐม จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2522	กศ.บ.สาขาวิชาชีววิทยา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (บางแสน) จังหวัดชลบุรี
พ.ศ. 2551	กศ.ม.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร